CE FRUMOS E ÎN CAMPANIA ELECTORALĂ

Bogdan COSTEA

Bucureştiul trăieşte din nou, din plin, vremea lui Caragiale. Din păcate, nu şi vremurile de atunci, ci doar atmosfera ilustrată atât de bine de marele nostru scriitor. Şi ce putea să declanşeze mai bine această atmosferă decât campania electorală? Motivul este unul foarte serios şi, spun unii, extrem de tentant: postul de primar general al Bucureştiului. Chiar dacă cel care va câştiga în luna Noembrie (căci e sigur 100% că alegerile nu vor fi tranşate după primul tur, ci probabil după al doilea, care are loc în Noembrie) va avea un mandat limitat, până în anul 2000, este bătaie mare pentru postul deţinut în prezent, interimar, de Viorel Lis. Aproape 20 de candidaţi vor să ajungă la primărie, dar mulţi dintre ei fac acest lucru numai pentru a demonstra oamenilor că mai... există, căci probabil că vreo 15 candidaţi vor obţine, împreună, mai puţin de 3-4%... Dacă e să privim obiectiv, lupta se dă cam în 2-3, doar candidaţii CDR, PDSR, PD şi un independent având şanse reale de a câştiga. Ar fi vorba, practic de Viorel Lis (candidatul CDR), Sorin Oprescu (PDSR), Alexandru Sassu (PD) şi independentul George Pădure. În rest, persoane fără şanse, care cheltuie însă fonduri importante pentrucă... cine ştie. Printre ei, şi generalul Niţu, fostul şef al Poliţiei Bucureşti, propulsat de Partidul România Mare în această cursă, dar fără şanse datorită programului său ultra-dur de conducere.

Interesant pentru un bucureştean este să-i asculte acum pe cei care candidează. Incredibil, dar adevărat, acum poţi auzi toate promisiunile posibile şi imposibile pe care le poate face cineva. Se vorbeşte despre gratuitate pentru elevi şi pensionari pe RATB (transportul în comun), de refacerea completă a drumurilor, de construirea de parcaje subterane inspirate după modelul american (sau canadian), de curăţenie în toată Capitala, de apă caldă şi căldură pentru toţi, unii spun că vor rezolva cât ai bate din palme problema locuinţelor, deşi ea datează fără speranţe de ani şi ani, de eradicarea totală a corupţiei din primărie, de izolarea câinilor vagabonzi, rezolvarea problemei violenţei stradale prin angajarea cine ştie căror agenţi speciali, de mâncare mai ieftină pentru săraci şi pensionari, de chirii mai mici pentru persoanele defavorizate, de recontrolarea şi sancţionarea drastică a celor care au profitat de comercializarea spaţiilor comerciale ş.a.m.d. Zeci, poate chiar sute de promisiuni se aruncă acum pe toate posturile de radio şi televiziune, cu o seriozitate care pe unii îi păcăleşte, dar pe alţii îi face să zâmbească. De unde bani pentru toate acestea, ar fi prima întrebare de bun simţ pe care cineva cu capul pe umeri ar pune-o? Imediat, *"catindanţii"*, ca să-l cităm pe Caragiale, găsesc soluţia. *"Avem susţinere din partea unor mari concerne internaţionale care vor să investească masiv în România şi mai ales în Bucureşti"* - iată un răspuns aproape şablon pe care îl aruncă toţi candidaţii... O susţinere pe care au promis-o toţi din 1989 încoace dar, când au ajuns primari, ea a dispărut în ceaţă.

Am mai spus-o, doar patru candidaţi au şanse reale de a se bate pentru fotoliul de primar. De departe, favorit în cursa electorală este Viorel Lis, candidatul CDR şi, în acelaşi timp, primarul interimar al Capitalei. El are în mână *"pâinea şi cutitul"* şi ar fi greu să le cedeze. În plus, bucureştenii se gândesc la faptul că, în cei aproape doi ani de când e primar, Viorel Lis chiar a mai făcut ceva pentru oraş. Nu multe, căci nu a avut cu ce fonduri, dar *"ceva"* e mai bine decât *"nimic"*. E drept, el nu a rezolvat marile probleme ale Capitalei, dar e clar că în ultimul timp viaţa cetăţenilor bucureşteni s'a mai îmbunătăţit în ceea ce priveşte condiţiile de locuit, străzile, iluminatul public. În plus, Viorel Lis are avantajul că a reuşit să se facă destul de popular printre cetăţenii capitalei, prezenţa lui aproape permanentă în prim-plan convingându-i pe aceştia că, cel puţin, Lis încearcă să facă ceva. Alături de el, principalul contra-candidat al opoziţiei este doctorul Sorin Oprescu, director al Spitalului Municipal din Bucureşti, o personalitate recunoscută în Capitală, dar care nu a impresionat aşa

Continuare în pag. 4

ISSN
0705-8365

Preţul unui abonament anual
30 $ /50 DM

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 24 NR.263 - OCTOMBRIE 1998 | PUBLICAŢIE LUNARĂ | EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZEELANDA

DREPTUL LA DREPTATE

Eugen BÂRSAN

Este vorba de dreptatea năzuită de Români, de dreptatea strigătoare la cer. Este vorba de dreptul la dreptate. Şi nu fără motiv când oamenii trec zilnic printr'o adâncă frustrare privind modul în care nu se aplică sau nu se împarte dreptatea în România. Iar acest lucru se întâmplă după ce în Noembrie '96 Românii s'au bucurat la gândul că ar fi scăpat pentru totdeauna de povara nefastă a unei jumătăţi de veac de ticăloşie în nedreptăţi. Şi dacă apusul acesteia şi întronarea dreptăţii ar fi trebuit să înceapă cu repararea nedreptăţilor trecutului, acest lucru încă nu s'a întâmplat. Pentrucă clicile de profitori ai sistemului comunist, care n'au câştigat alegerile dar au rămas în chinga puterii, în loc de dreptatea cea mult aşteptată, ţin populaţia ţării în fel şi fel de diversiuni manipulări antidreptate. Iar acestea viază atâta timp cât nu se face nici un efort pentru însănătoşirea morală a societăţii româneşti, care să ducă la dreptate.

Da, dreptatea este legată de repararea nedreptăţilor trecutului. Şi lupta dintre ea şi ciocoii roşii ai nedreptăţilor este aspră şi complexă. Fiind vorba de o complexitate în care în lumea guvernamentală şi parlamentară dreptatea e ţinută încă la uşă, în pofida faptului că au trecut cam nouă ani dela Revoluţie şi aproape doi ani dela izbânda în alegeri a Convenţiei Democrate. Dacă în timpul guvernelor anterioare celui condus de Ciorbea s'a practicat un dispreţ total faţă de dreptul la dreptate, faţă de limpezirea nedreptăţilor, punându-se preţ doar pe o goană furibundă după o îmbogăţire frauduloasă, din păcate, în ceea ce priveşte capitolul moralo-dreptăţii aceeaşi politică a câştigat precădere şi după.

Între cauzele actualei crize a dreptăţii care are loc în ţară, sunt la loc de frunte şi milioanele de Români care au votat cu nedrepţii, cu stângiştii care vor să ţină ţara într'un imobilism al nedreptăţii, aranjat şi dirijat. Şi până una alta, ei reuşesc. Iar cu asta, ei dau României o imagine cenuşie. Un cenuşiu în care executivul de coaliţie jertfeşte dreptatea şi cauzele naţionale intereselor nomenclaturiştilor. Făcând acest lucru, el a abdicat reforma morală. De aici se trage faptul că dreptul la dreptate pentru care s'a votat în 1996 n'a putut prinde cheag.

Continuare în pagina 3

ROMFEST '98 VĂZUT DE ACASĂ

Roxana IORDACHE

Aş vrea să le povestesc Românilor de peste hotare - celor care au participat şi celor care, din păcate, n'au participat - ce a însemnat ROMFEST-ul ţinut la Bucureşti pentru o participantă de acasă. Sunt multe de povestit. Mărturisesc, în primul rând, că pe mine această reuninune m'a îmbogăţit. M'a făcut să-mi dau seama de multe lucruri pe care până atunci doar le intuiam cu ochii întredeschişi, fără să le văd cu claritate. Am constatat ce resurse neexploatate există în poporul nostru şi am descoperit un sens păcătos al jelaniei naţionale *"Munţii noştri aur poartă, noi cerşim din poartă'n poartă"*. E mai ales vina noastră, fiindcă nu ne hotărîm să scoatem la lumină în primul rând zăcământul din noi, filonul de lumină cu care ne-a înzestrat Dumnezeu. Preferăm să ne plângem, să ne contemplăm neputinţa şi să cerşim aiurea ajutor sau înţelegere, în loc să acţionăm şi să ne facem înţeleşi. Totodată, nu înţelegem ce aur poartă în ei confraţii noştri de peste hotare şi nu ştim să exploatăm aceste resurse preţioase, deşi ei ni le oferă, fără să ceară în schimb nimic altceva decât iubirea frăţească.

Am înţeles toate acestea la ROMFEST şi m'am bucurat. În acelaşi timp însă, m'a durut să constat indiferenţa compatrioţilor din ţară, faţă de o reuniune despre care nici nu prea aveau cum să ştie că se petrece în mijlocul lor. Pe de o parte, pentrucă guvernanţii noştri n'au onorat adunarea, preferând să trimită mesaje, ceea ce a însemnat o lipsă de comunicare. Pe de altă parte pentrucă presa, influenţată, probabil, şi de atitudinea guvernanţilor, a ignorat aproape cu desăvârşire evenimentul. Ştiu că acest fapt i-a durut pe confraţii întorşi în ţară pentru o comuniune cu cei rămaşi acasă. Mi-a plăcut foarte mult modul discret în care foştii exilaţi au trecut peste această durere. În nici un caz nu s'au lamentat, pentrucă nu le stă în caracter. Au preferat să respire cu tot plămânul sentimentul de acasă. Aşa cum faci când te întorci dintr'o lungă călătorie şi nu găseşti pe nimeni acasă, dar simţi casa caldă şi plină de prezenţa celor absenţi, a familiei tale despre care ştii că se va întoarce din clipă'n clipă şi veţi trăi împreună bucuria regăsirii. Cu această credinţă, de altfel, s'a încheiat ROMFEST '98. Cu încrederea că a fost începutul cel bun, iar următoarea ediţie sau următoarea întoarcere va însemna regăsirea sau reîntregirea în primul rând sufletească a tuturor Românilor.

Am învaţăt la ROMFEST-ul din Bucureşti, că nu trebue decât să ne deschidem sufletele unii faţă de ceilalţi, ca să renaştem fiinţa naţională şi să ne reclădim ţara ruinată, în primul rând, de dezbinarea noastră, de înstrăinarea Românului faţă de Român, care îi contrariază şi îi îndepărtează pe străinii dornici să pună umărul la reîntoarcerea noastră acasă în Europa, în lumea căreia îi aparţinem. Am înţeles, la ROMFEST, că nu putem fi, nu putem redeveni acea gazdă primitoare pentru străini, acea casă bucuroasă de oaspeţi, dacă nu ne lepădăm de înstrăinarea fratelui faţă de frate. Am trăit revelaţia faptului că

Continuare în pag. 4

CITIŢI ÎN ACEST NUMĂR

articole semnate de următorii colaboratori din România:

editorial

GÂNDURI DUPĂ ROMFEST '98

Romfestul 1998 a fost locul unde ne-am spus deschis gândurile cu toţii, indiferent de apartenenţa politică, dar cu toţii frământaţi de problemele şi amărăciunile din ţară, găsindu-ne pe aceleaşi baricade largi ale bătăliilor pentru salvarea românească.

Întâlnirea noastră a fost un reviriment de credinţă naţională a celor ce coboară din plaiurile carpatice sau vin din şesurile şi pădurile ţării româneşti. Ea a fost emoţionantă şi a creat în sufletele noastre, ale tuturor, multă bucurie.

În ţară însă, am găsit o mare încâlceală de idei, de păreri şi de orientări în toate domeniile. Confruntarea a fost necesară, foarte necesară. Am găsit două ţări diferite, ca ţinută şi ca modalitate de relaţii.

Una, ţara legală şi prinsă în capcanele tuturor ţesăturilor de influenţe străine şi principii de viaţă care nu izvorăsc din adâncul şi plămada realităţilor româneşti şi nici gândurile lor nu duc spre viitorul unui ideal naţional, ci uneori este chiar anti-naţional. Şi în acest sector de viaţă, partea ei de sminteală o are şi moştenirea marxistă, care stăpâneşte ca un *"duh necurat"* toate eforturile de refacere morală, a ţării.

A doua ţară este ţara reală, a celor de bună credinţă şi dragoste, care este legată de izvoarele istorice şi mitice ale poporului român: a) ţăranii care sunt încă din 1989, dela aşa-zisa revoluţie a ţării, în stare de marginalizare şi sărăcie aproape generală, dar care îşi menţin cumpătul şi sunt semne că se vor reface moral, ieşind din umilinţa în care au fost aduşi, cât şi din starea de mizerie în care trăiesc; b) intelectualii, care încă au cugetul curat şi sentimente de dragoste pentru tot ce are valoare, cu rădăcina specifică naţională, dar care sunt depăşiţi de cei care au fost menţinuţi în poziţii dominante de către regimul Iliescu, făcând încă parte din nomenclatura lucrativă, căci dispun de bani şi influenţă de toate nuanţele, în aşa fel încât strivesc toate iniţiativele şi proiectele de regenerare ale ţării; c) totalitatea foştilor deţinuţi politici şi luptătorii din rezistenţă de pe întreg cuprinsul ţării, care încă sunt supuşi atacurilor denigratoare ale foştilor torţionari şi presei anti-naţionale ale unor dubioşi parveniţi din lumea lumpen-proletariatului comunist; d) tineretul care este liber de orice ingerinţă marxistă, şi îşi caută propriul său drum pentru integrarea în viaţa naţională, dar căruia nu i se oferă condiţii proprii şi semnificative pentru acţiuni rodnice şi valabile pe plan naţional, afară de includerea în structurile oarecum laterale ale unor partide mai demne de încredere.

O bună parte a tineretului este sortită destrămării morale şi intelectuale, prin falsa educaţie exercitată, prin o pretinsă libertate, a unei *"democraţii"* rău înţelese şi total anti-româneşti, de către elemente care nu au nici o conştiinţă naţională, ci sunt amalgamuri de izvoare intelectuale internaţionaliste, fără sentimente şi viziuni naţionale.

În momentele actuale, ţara legală (sau oficială) are o componenţă de reprezentanţi artificiali şi contradictorii. Nu există nici o tendinţă şi nici un efort de coordonare a acţiunilor oficiale către un consens de unificare naţională, în complexul coaliţiei guvernamentale.

Şi, dacă cumva sunt, acestea sunt invizibile şi ineficiente. Ideea dominantă a momentului istoric, nu este ideea naţioanlă, decât în prea puţine sectoare ale vieţii politice. Cauzele reale ale acestei stări de fapt, sunt constituite din înverşunarea forţelor destructive, rămase din regimurile trecute care au încă nostalgiile formelor aberante de viaţă politică şi naţională.

Rezultatul este dezagreabil, nociv şi parcă fără nici o speranţă pentru viitor.

Dar, intuiţia ne arată că în procesul devenirii istorice, nu există rigidităţi fără leac şi că viaţa unui popor şi a unui neam este plină de surprize şi de imponderabile.

În cazul României, ţăranul crede încă în Dumnezeu şi în revenirea la o stare de mai bine şi dreptate, adică la valori morale. Tineretul caută forme potrivite pentru viitor, cu idei generate de tradiţia culturii şi spiritualităţii strămoşeşti. O bună parte din acest tineret are viziunea unei alte Românii, şi crede în obligaţia morală de a participa la regenerarea ţării. Are energie şi entuziasm şi se va impune atunci când pericolele vor ameninţa radical destrămarea sufletească a poporului.

Explozia acestui tineret va crea un alt climat de viaţă românească şi va croi un alt drum pentru viitor şi nici o putere nu-l va putea înfrânge, căci vine cu sufletul şi cugetul curat şi cu o credinţă de granit, în Dumnezeul care a dat naştere acestui neam.

George BĂLAŞU

CINCI SPECIALIŞTI ŞI CU DUMITRIU ŞASE

—— Roland Cătălin PENA ——

Ministrul Finanţelor Remeş şi secretarul său de stat Ruşanu sunt membri ai aceluiaşi partid, PNL. Senatorul Cataramă este de asemenea penelist, iar Varujan Vosganian şi Ministrul Reformei Mureşan sunt colegi de Convenţie cu ceilalţi. Asta nu i-a împiedicat să se porcăiască ca între specialiştii aceleiaşi puteri. Cataramă şi Vosganian au susţinut în Senat scutirea de impozit pe profitul reinvestit, în timp ce, aflaţi şi ei la dezbateri din partea guvernului, Ruşanu şi Mureşan s'au dat de ceasul morţii să-i convingă pe senatori că iniţiativa primilor doi ar fi fatală pentru România. Senatorii au votat scutirea. Ruşanu a reacţionat prognozând intrarea ţării în incapacitate de plăţi în cel mult trei luni. Remeş, şeful lui Ruşanu, l-a făcut pe subalternul său prooroc mincinos.

Povestea mi se pare relevantă pentru ceea ce se poate întâmpla când cinci specialişti ai CDR caută o soluţie pentru o părticică a reformei.

Extrapolând, nu e greu de bănuit ce harababură ar fi ieşit dacă cei 15.000 de specialişti promişi în campania electorală s'ar fi năpustit pe reformă în întregul ei. Noroc că ei nu există în realitate, aşa cum susţine Opoziţia, sau că stau pe banca de rezervă, neavând loc mai în faţă.

Este, totuşi, greu de crezut că în spatele CDR n'ar fi existat specialiştii promişi de Emil Constantinescu, fiind de notorietate că majoritatea intelectualilor au mers cu fosta opoziţie, fie şi doar pentru a amenda regimul Iliescu. Că în multe posturi cheie au ajuns nişte neaveniţi, are o altă explicaţie decât lipsa specialiştilor. Pur şi simplu cei care şapte ani s'au bătut în stradă pentru îndepărtarea neo-comuniştilor, după câştigarea alegerilor şi-au cerut răsplata. Printre ei au fost cam puţini dintre meseriaşii într'ale reformei şi administraţiei.

Ministrul Privatizării Sorin Dumitriu o fi fost ales dintre specialişti sau o fi promis răsplată?

A APĂRUT AL TREILEA GRUP ÎN P.N.Ţ.C.D.!

—— Alexe COSTA ——

În politica românească, de aproape un an de zile, toată lumea ştie că în PNŢCD se duelează două curente de opinie. Deocamdată este vorba de un duel de idei, fără pretenţii de dezmembrare a partidului, despre care mulţi spun că este în interesul grupării conduse de Ion Diaconescu pentrucă menţine interesul tuturor membrilor asupra activităţii de zi cu zi. Numai că, de câteva zile, la grupul reformist (format din tinerii partidului, care îl sprijină fără condiţii pe Premierul Radu Vasile) şi cel al *"talibanilor"* (cum este cunoscut grupul persoanelor mai în vârstă din partid) s'a mai adăugat şi auto-intitulatul *Grup de Iniţiativă pentru Unitatea Partidului*. Deocamdată nimeni nu ştie despre ce este vorba şi cine compune acest grup. De altfel, şi-a făcut cunoscută existenţa cu ocazia şedinţei Biroului de Conducere, Coordonare şi Control (vestitul BCCC) al PNŢCD, când membrii acestui birou au găsit o scrisoare din partea nou anunţatului grup prin care acesta îşi pricizează poziţia. *"Iniţiativa pentru Unitatea Partidului este constituită din membri PNŢCD care consideră că ne aflăm în momentul în care este absolut necesară strângerea rândurilor în faţa agresiunii concertate a partenerilor la guvernare, a opoziţiei şi, în primul rând, a colegilor de partid care, intenţionat sau nu, lucrează pentru dezbinare, fracţionare, eliminare şi revanşă. Membrii IUP au hotărît să rămână anonimi nu din lipsă de responsabilitate, ci pentru ca acţiunile lor să nu fie interpretate ca afirmare a unei noi fracţiuni"* - se spune în prima parte a scrisorii deschise adresată BCCC de către noul grup.

Analiza făcută de IUP asupra actualei stări de lucruri din PNŢCD este extrem de coerentă şi pertinentă, semn că cei ce formează grupul sunt oameni puternic ancoraţi în politica de zi cu zi, persoane cu greutate în partid. *"PNŢCD scoate castanele din focul actualei guvernări, chiar dacă nu este vinovat de actuala situaţie economică. Pe de altă parte, PNŢCD trebue să îşi asume cu demnitate responsabilitatea avută. După câteva luni de guvernare mai paşnică, ne aflăm din nou în faţa unei noi crize a coaliţiei şi, cel puţin în ceea ce ne priveşte, este absolut necesar să ne pregătim pentru a o administra raţional"*. În continuare, IUP face o analiză destul de dură a procesului de guvernare al PNŢCD, spunând că, de fapt, *"PNŢCD nu este, în realitate, principala forţă de guvernare, dar nu este momentul acum să consumăm întreaga noastră energie pentru a analiza cine conduce ţara de fapt (alte partide politice, cercuri transpolitice, persoane particulare cu sau fără funcţii în stat)"*. Este luată în vizor şi conducerea partidului, despre care IUP este de părere că *"se preocupă prea mult de rezolvarea unor probleme mărunte (inclusiv împăcarea unor diverse personalităţi) şi mult mai puţin de esenţa guvernării: îndeplinirea programelor, coeziunea coaliţiei etc."* În plus, *"comunicarea dintre Guvern, Parlament şi partid este deficitară şi duce la ascuţirea relaţiilor interpersonale dintre liderii PNŢCD; similară este şi relaţia dintre organizaţia centrală şi cele teritoriale, speciale sau auxiliare"*...

Pentru a dovedi că nu e vorba numai de un grup gata să distrugă, să vină doar cu critici, IUP propune şi câteva măsuri menite, în opinia sa, să întărească partidul şi să ducă la un mai bun act de guvernare. Ar fi vorba de interzicerea *"cu desăvârşire"* a criticării în mass-media a primului ministru, a membrilor PNŢCD din Guvern, a Guvernului în ansamblu, urmând a se lua măsuri exemplare împotriva oricărei încălcări; conducerea partidului ar trebui să susţină deciziile primului ministru referitoare la modificările în componenţa Guvernului; BCCC trebue să numească din rândurile sale o echipă de colaboratori speciali ai primului ministru, care să vegheze asupra compatibilităţii dintre principiile şi programele PNŢCD şi măsurile primului ministru; Domnul Radu Vasile ar trebui să susţină în Guvern cu prioritate punctele de vedere aprobate de BCCC.

În acest moment, când cei din IUP nu şi-au declinat identitatea, nu ar mai fi multe de spus. Doar că, potrivit acestui grup, scopul său nu este de a distruge, de a fracţiona partidul, ci de a-l întări. Sperăm că aşa va fi.

CĂTRE CITITORI

SPRE CUNOŞTINŢĂ: Ţinem să facem cunoscut că **Redacţia acestui ziar** nu împărtăşeşte întotdeauna ideile şi punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

CĂTRE CORESPONDENŢI

Rugăm pe toţi corespondenţii noştri să trimită articolele spre publicare până la data de 15 a lunii precedente editării ziarului. Redacţia ziarului nu asigură publicarea articolelor nesosite la sediu până la această dată.

ABONAŢI-VĂ LA ZIARUL CUVÂNTUL ROMÂNESC

Abonamentele şi reînnoirea lor, se pot face după cum, urmează:

• Din Canada şi U.S.A., se pot face *"Cec Poştal"* (Money Order) sau *"Cec Personal"*.
Din Europa şi alte continente, prin *"Mandat Poştal" sau "Cec Internaţional"* pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC
P.O.Box 78010
Westcliffe Postal Outlet
Hamilton, Ontario, Canada L9C 7N5

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIŢI-VĂ ABONAMENTUL

PRECIZĂRI REDACŢIONALE

• Nu garantăm apariţia articolelor mai lungi de 4 pagini dactilografiate la 2 rânduri. Redacţia nu doreşte să intervină cenzurând prin forţa împrejurărilor, textele supradimensionate.

•Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

SCANDALUL DELA TVR

Mihaela MOISIN

Pe zi ce trece, Convenţia Democrată pierde. Pierde prin cedările repetate mai ales în faţa cererilor pline de tupeu ale Partidului Democrat şi ale Uniunii Democrate Maghiare din România, dar, şi mai dureros, pierde în faţa ei şi din cauza ei însăşi.

Recentul scandal creat cu ocazia alegerii Preşedintelui Consiliului de Administraţie al Televiziunii Române a dus la o nouă pierdere a Convenţiei. Şi în acest caz, în mod deosebit datorită lipsei ei de unitate şi în mod deosebit datorită PNŢCD.

În cursa pentru ocuparea postului de Preşedinte al Consiliului de Administraţie al Televiziunii Române, Lucia Hossu Longin, autoarea serialului *"Memorialul Durerii"* şi candidatul Convenţiei Democrate, conducea cu 22 de voturi, faţă de N.C. Munteanu, canditatul Partidului Democrat (al D-lui Roman) care avea 10 voturi. Comisiile de cultură ale Parlamentului au decis să mai voteze o dată pe toţi cei patru candidaţi la Preşedinţia CA al TVR, numărul de voturi obţinute în Comisii fiind decisiv pentru ordinea intrării la vot în plenul Parlamentului.

Astfel, prima candidatură supusă la vot, în acest sens, a fost a D-nei Hossu. Pentru a fi validat de plenul Parlamentului, candidatul la preşedinţia CA al TVR avea nevoie de 244 de voturi. Doamnei Hossu i-au lipsit 16 voturi, astfel trecându-se la al doilea candidat de pe lista de ordine, Cristian Hadgi Culea, din partea PNL, care de altfel a şi fost numit în funcţia de Preşedinte al CA al TVR.

Dela distanţă, procedura ar părea legală, democrată, dacă...

După declaraţiile Doamnei Hossu, *"există impresia că preşedintele a intervenit dela Cotroceni asupra unora dintre deputaţi şi senatori să voteze împotriva mea. Mi-au spus mai mulţi deputaţi şi senatori că asupra lor s'au exercitat presiuni politice dela Cotroceni să voteze împotriva mea"*, adăugând că *"pentru mine Cotrocenii înseamnă Preşedintele Constantinescu"*. Lucia Hossu-Longin a calificat votul parlamentarilor drept *"un scenariu realizat pas cu pas"*. Petre Berteanu, consilier de stat la preşedinţie, însă a replicat imediat că nu s'au făcut presiuni în favoarea nici unuia dintre candidaţi.

Dar iată că, totuşi, tinerii deputaţi ţărănişti, susţinătorii constanţi ai Premierului Radu Vasile, s'au alăturat parlamentarilor PNL şi UDMR, votând împotriva D-nei Hossu, şi acordând votul lor lui Cristian Hadji Culea. Să numim aceasta, unitate în Convenţie? Sau lipsă de influenţă? Am numi-o mai degrabă auto-distrugerea Convenţiei.

În ce priveşte *"scenariul"*, cum poate fi calificată emisiunea *"7 zile în România"*, difuzată la TVR în ziua de 4 Octombrie a.c. şi realizată de cele două, devenite astfel *"vedete"*, Alina Mungiu-Pipidi şi Anca Toader? În cadrul acestei emisiuni, cele două au încercat să distrugă imaginea Luciei Hossu-Longin, prezentând fragmente din emisiuni realizate de ea pentru festivalul *"Cântarea României"* de tristă amintire, din timpul lui Ceauşescu.

Nu se ştie cât de sincer, sau care i-au fost interesele de a apăra pe D-na Hossu, dar PDSR (Iliescu) a cerut destituirea imediată a conducerii Departamentului Emisiunilor Informative ale TVR, apreciind şi că emisiunea respectivă a fost *"un trist spectacol de esenţă stalinistă"*, având ca protagonişti pe Lucia Hossu Longin în rolul *"duşmanului poporului"*, iar pe N.C. Munteanu în rolul de *"comunist de omenie"*. De notat din nou, că ambii erau candidaţi la postul de Preşedinte al AC al TVR. În urma acestei emisiuni, de altfel, Dl. N.C. Munteanu, ale cărui legături cu Securitatea fuseseră deja puse pe tavă, şi-a retras candidatura.

De asemenea, PDSR a solicitat şi explicaţii privitoare la difuzarea în timpul emisiunii *"7 zile în România"* a unor date din dosarul de securitate al lui N.C. Munteanu.

Adrian Iorgulescu, primvicepreşedinte PAR, a declarat că Alina Mungiu-Pipidi ar trebui să demisioneze din funcţia de director al DEI, iar secretarul general al PAR, Paul Ghiţiu, a spus că emisiunea reprezintă *"o încercare de manipulare în stil stalinisto-kaghebist"*.

Şi toate acestea se întâmplau exact când se vota validarea în parlament a D-nei Lucia Hossu-Longin...

Dar ce au declarat şefii PNŢCD? Nimic. PNŢCD-ul îşi trăieşte, într'un dolce farniente, cântecul lebedei.

Care a fost sfârşitul scandalului? Dl. Cristian Hadji Culea a devenit preşedinte al AC al TVR, Alina Mungiu s'a ales cu o *"plimbare în străinătate"*, iar Anca Toader, care a scos castanele din foc pentru alţii, s'a fript cu un avertisment. Foarte simplu. Scenariu tipic comunist. O nouă farsă politică, o nouă pierdere a Convenţiei Democrate, spre bucuria ştim cu toţii a cui...

DREPTUL LA DREPTATE

Urmare din pagina 1

Unde's numai principii şi nu şi voinţă şi hotărîre de neîmpiedicat în implementarea lor, nu se alege nimic din ele. Aşa şi cu dreptul la dreptatea lăsată la cheremul nedemnului roţilor din coaliţia guvernamentală. Pe când roţile din frunte ale carului coaliţiei au luat-o spre dreapta, cele din spate ori nu s'au urnit, ori au luat-o spre stânga, spre a duce ţara nu înainte, ci înapoi. Şi când stângiştii se opun dreptului la dreptate parcă vezi lângă ei stafiile bolşevice ale celor care le-au răsturnat pe toate. Nedreptatea întronată sau dreptatea refuzată are în miezul ei impasul în care se află ţara.

Cu toate că dreptatea este în fond totalitatea regulilor pentru binele societăţii şi al fiecărui individ, o pregnantă originalitate a democraţiei româneşti de azi stă în neglijarea ei. Aşa, de exemplu, nu se vrea să se ia în seamă că fără repararea marilor nedreptăţi comise sub regimul comunist nu se poate ajunge la statul de drept. Se ignoră că tot domeniul dreptului se clădeşte pe ideea de dreptate. Iar printr'o asemenea ignorare, în România de azi se trăieşte încă în practica statului comunist, care a golit de conţinut şi a denaturat noţiunea de dreptate.

Nedreptăţilor vizibile li se suprapune şi faptul că cel mai mare rău pe care comunismul l-a lăsat moştenire constă în realitatea că el a alterat oamenilor facultatea de a gândi în termenii dreptăţii. Iar dacă la acest lucru mai adăugăm şi politica retrogradă a *"emanaţilor"* demolatori care se bat cu pumnul în piept că ei reprezintă poporul şi dreptatea, ne putem da şi mai bine seama cum stăm cu dreptatea. Aceşti *"emanaţi"* care-şi zic şi *"oameni de bine"* îşi fac avere, moşie şi castele, împotrivindu-se dreptăţii. Anomaliile nedreptăţilor din ţară sunt sponsorate de ei. Fără pudoare şi fără obraz.

După cum se vede, unii pleacă şi alţii vin, dar dreptul la dreptate nu se mişcă. Cel mult el duce la o poveste cu tovarăşi care au stat şi încă stau în case furate. Ori cu politicaştri care se exprimă sceptic faţă de obligativitatea politicii de a se supune dreptului dreptăţii. Într'o atare situaţie, naivii care susţin dreptul dreptăţii sunt făcuţi ridicoli. Acesta este datul din România de azi, cu nişte conducători aleşi de mânuţa celor care se plâng şi strigă după dreptate. A celor care cred în promisiuni care la scurt timp devin vorbe goale. Totul dovedeşte că până nu se ia taurul de coarne, nu se întâmplă cu dreptul la dreptate nimica.

Prea multe nedreptăţi au căpătat gir juridic într'o blestemată de situaţie în care nici unul dintre criteriile morale n'a rămas neatins. O situaţie în care un om al dreptăţii a devenit o specie care trebue înlăturată pentrucă numai aşa se poate înlătura dreptul la dreptate. Un lucru care provoacă o reflecţie alarmantă. Şi cum de nu, când se legitimează prin lege nedreptăţile săvârşitre de p.c.r. şi de fesenişti. Procedându-se astfel, nedreptăţile au fost puse sub o umbrelă de protecţie care în bună parte este şi cea a conştiinţelor hipnotizate de comunism.

"Dreptate, ochii plânşi cer să te vadă".

Eugen BÂRSAN

Ca turist în Bucureşti:

VAMA, ADRESA ŞI POŞTA

La controlul străinilor, o ţigară lipită de buze se uită la paşaport, la mine, se consultă cu computerul, îmi plasează un bilet ştampilat în paşaport şi-mi spune să trec la bagaje.

Calc pe pământul unde m'am născut.

Urmăresc săgeţile şi-o iau către sala de unde pot să-mi ridic geamantanul. Banda rulantă pe unde-ţi vin calabalâcurile e uşor de găsit. Este una singură! Un cărucior ca să-mi duc geamantanul până la controlul vamal trebue *"închiriat"*, 1.500 lei. Un birou de transformat valută în lei îmi schimbă dolarul cu 8.500 lei (La cursul oficial - 9.100 lei). Controlul vamal e rapid, oamenii politicoşi şi am întâlnit prima faţă zâmbitoare.

La aeroport, mă aştepta o verişoară şi o nepoţică pe care am lăsat-o de 12 ani, iar acum e bunică. Au îmbătrânit cu toţii!

Pe drum îmi dă adresa, că dacă mă rătăcesc prin oraş, să ştiu să vin acasă: îmi scrie numele şi numărul străzii, urmat de numărul blocului, de litera scării, de numărul etajului şi numărul apartamentului. Şase explicaţii, când totul s'ar putea reduce la jumătate: în loc de numărul blocului şi al scării să se schimbe numărul de stradă, iar pentru rest o simplă explicaţie: Apt.8A/ (8 fiind etajul şi A apartamentul).

Dar asta ar însemna o adresă simplă, clară, ce ar uşura cartarea corespondenţei şi ar fi contra *"sistemului ştiinţific"*.

Acum despre POŞTĂ, ce stă în calea fiecărui turist. M'am dus la oficiul din cartier ca să-mi cumpăr mărci pentru cărţile poştale şi am citit o informaţie oficială agăţată de perete: o carte poştală expediată în străinătate costă 2.700 lei. M'am prezentat la un ghişeu fără clienţi şi am cerut mărcile respective:

N'am! Am epuizat toate mărcile, îmi explică poştăriţa jenată. *O să le primesc după masă.* (Era ora 2:30 p.m.).

Am aşteptat şi mi-a venit rândul la alt ghişeu, unde am cerut mărci de 2.700 lei.

N'am!

Aveţi mărci de 2.500 şi mărci de o sută?

N'am!

Atunci cum pot să-mi franchez o carte poştală?

Cumpăraţi trei mărci de o mie. Un alt client mai puţin norocos a cerut un timbru fiscal de 500, necesar când înaintezi o cerere autorităţilor. I s'a răspuns că n'are timbru de 500 şi cetăţeanul a trebuit să cumpere un timbru de 5.000 lei.

S'au tipărit o serie de timbre care n'au lipici. Poşta, generoasă, oferă gratis lipiciul într'un pacheţel de hârtie.

Banii extra nu-i pune în buzunar funcţionarul, ci Statul, care îşi înşeală cetăţenii, iar cetăţeanul îşi pierde încrederea într'un regim ce nu s'a scuturat de unele apucături proletare.

Tot la poştă, înaintea mea la un ghişeu, o femeie bătrână venise să-şi încaseze pensia. (Poşta achită pensiile, n.n.). Casieriţa i-a numărat banii şi a spus că nu are o mie de lei şi să vină a doua zi. Dar bătrânica, cu experienţă, a insistat cu voce tare şi poştăriţa a găsit mia.

Stroe MOLDOVANU

LUPA PE SĂPTĂMÂNA POLITICĂ 5.10 - 11.10.98

DIFICULTATEA DE A LUA DECIZII

Roland Cătălin PENA

După 1989, săptămâna de lucru a Românului de rând durează de Luni până Vineri. A parlamentarului, de Luni după-amiază până Joi la prânz, cu scuza că după aia se dedică muncii în teritoriu. În week-end, trebue să recunoaştem, se mai întâmplă din când în când, câte o întâlnire la Preşedinţie, câte o şedinţă de Guvern, mai rar câte o remaniere, şi aproape frecvent întâlniri ale liderilor de partid cu alegătorii din judeţe. Dar, să vedem ce s'a întâmplat în timpul săptămânii dintre 5 - 11 Octomtombrie a.c.

S'a tot zvonit vă vor fi niscaiva mişcări în Guvern. Mai exact, Ministrul de Interne, Gavril Dejeu, Ministrul Privatizării, Sorin Dumitriu, şi Ministrul Reformei, Ioan Mureşan, vor fi puşi pe liber pe motiv că a început să pută reforma sub ei. Până la urmă, singurul care s'a mişcat a fost premierul, care a revenit dela Washington, cu câteva măsuri dure: păstrarea taxelor şi impozitelor cel puţin la nivelul actual, construirea rapidă a Bugetului pe 1999 , amânarea semnării contractului cu Bell Helicopters şi nu în ultimul rând, cu pata pusă pe cei dela FPS. Nu există date, dar este de presupus că în America, Radu Vasile a fost întrebat şi despre poziţia Bucureştilor faţă de criza din Kosovo.

Deşi nu s'a văzut cu ochiul liber, se pare că, în această săptămână, cea mai activă instituţie a statului a fost Preşedinţia. Multe întâlniri pe tema poziţiei pe care o va adopta România în cazul intervenţiei forţelor NATO în Kosovo s'au desfăşurat la Cotroceni. O altă problemă, care a stârnit interesul la cel mai înalt nivel, a fost desemnarea celui care va prelua conducerea TVR.

Şi uite-aşa am ajuns la Parlament, care trebuia să scoată, în sfârşit, interimatul din curtea televiziunii publice. Nu l-a scos pentrucă Palatele Cotroceni şi Victoria n'au vrut-o pe Lucia Hossu-Longin. Cum căile televiziunii publice sunt încurcate de nouă ani, - ţin să vezi, ţin să vezi? - că sare în ajutorul realizatoarei *"Memorialul Durerii"*, Ion Iliescu, cel care, chiar pe 12 Ianuarie 1990, a băgat TVR în ceaţă. Să devină tot mai clar că actualei Puteri îi convine provizoratul din televiziunea naţională?! După cum merg lucrurile s'ar putea ca TVR să n'aibă parte de o conducere legitimă până la următoarele alegeri generale.

Luând separat cele două Camere ale Parlamentului, se observă că deputaţii sunt la fel de hotărîţi ca senatorii în căsăpirea Legii Ticu privind deconspirarea Securităţii ca poliţie politică şi accesul la dosarele întocmite de instituţia de tristă amintire. Vorba prietenului meu Paul a lu'Gofea: *"Bă, altă explicaţie nu se există, cum ar zice domnul Diaconescu, majoritatea ăstora din Parlament a dat cu subsemnatu"'*.

Scăpat de povara Legii Ticu, Senatul a dat semne că s'ar simţi ceva mai bine luând în discuţie un proiect de Lege privind încurajarea exportatorilor. Ba, senatorul Moisin a cerut să se facă un minister pentru cele 10 milioane de Români din afara graniţelor.

A trecut pe la noi şi preşedintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, Leni Fischer, care ne-a felicitat cu prilejul aniversării a cinci ani de când am fost primiţi în Consiliul Europei. Ei i-a plăcut şi ideea universităţii multiculturale Petofi-Schiller, cum ne-a transmis, printr'o scrisoare şi Înaltul Comisar pentru Minorităţi al OSCE, Max van der Stoel.

Campania pentru Bucureşti toacă mai tot timpul liderilor de partide, ce se simt obligaţi să-şi însoţească candidaţii prin pieţele unde vând ţărani care nu votează în Capitală. Viorel Lis nu atacă pe nimeni, încasând dela toţi. Pe toate gardurile stă generalul Niţu, cu Bucureştiul la picioare şi capul în nori. Comuniştii au pus-o pe Gherghina lor, Joi, să se întâlnească cu foştii ilegalişti. PUNR şi-a găsit totuşi timp să-i ceară lui Constantinescu ca, la doi ani dela preluarea puterii, să prezinte *"Starea naţiunii"* în faţa Parlamentului, să dea Guvernul în judecată, să se certe cu Funar, să mai facă o moţiune, et caetera. PNL, dacă tot n'are candidat, se află azi la Baia Mare să-l chefuiască ca lumea pe noul ministru al Finanţelor, Burebista, pardon, Decebal Traian Remeş.

Tot astăzi, Radu Vasile împlineşte o vârstă frumoasă.

Trăgând linie peste *"cinci zile în România"* - un scandal pe care, deşi l-am parafrazat, din jenă, l-am lăsat la o parte - ne iese că la Bucureşti este la îndemâna oricui să ridice probleme, dar este peste mâna celor abilitaţi să le rezolve. Decizia, bat-o vina!

UN IMPERATIV:

DEPURAREA JUSTIŢIEI

George GEORGESCU

Cel mai infestat organism al societăţii româneşti la ora actuală, este Justiţia. Ea reprezintă o cangrenă pe trupul bolnav al ţării, care roade la temelia firavei democraţii cucerite cu atâtea sacrificii. Obedienţa dusă până la servilism faţă de succesorii vechiului regim comunist, corupţia morală, aroganţa şi dispreţul manifestate în relaţiile cu cei frustraţi în drepturi şi blocarea procesului de normalizare a vieţii după convulsiile din Decembrie, fac ca această Instituţie a Statului să-şi piardă complet credibilitatea.

Promulgarea Legii separării Puterilor în Stat, a independenţei şi inamovibilităţii judecătorilor, care au beneficiat şi de o substanţială majorare a salariilor şi îmbunătăţire a condiţiilor de viaţă, pentru a nu mai fi expuşi tentaţiilor corupţiei, le-a dat prilejul unor magistraţi să se considere o clasă superioară, situată deasupra legilor. Comportamentul şi mentalitatea lor de privilegiaţi, sunt identice cu cele ale vechilor secretari pcr, care deţineau toată puterea locală, tăind şi spânzurând în parohia lor.

Când marile escrocherii care au păgubit Statul cu zeci de mii de miliarde au rămas nepedepsite iar vinovaţii eliberaţi unul câte unul sub diferite pretexte, când dosarele Revoluţiei şi ale mineriadelor stau ascunse prin sertarele anchetatorilor de 9 ani de zile, iar judecătorii declară cu cinism război libertăţii presei, actul de justiţie devine o mascaradă.

O ţară întreagă asistă stupefiată la încălcarea celor mai elementare noţiuni de Drept, tocmai de cei care sunt abilitaţi să vegheze la respectarea lui cu stricteţe. *"Ne uităm la ei şi nu ne vine să credem, cadre de nădejde ale partidului (comunist), ei par de neclintit. Atâţia ani ne-au mâncat sufletul şi continuă să o facă cu aceeaşi aroganţă de odinioară"*, declară judecătorul Mihai Ciubotaru dela Tribunalul Neamţ. *"Răspunderea lor este uriaşă, dar ei nu sunt în stare să şi-o asume. Ei au muşamalizat crimele săvârşite în Iunie 1990 la Măgurele şi tot ei au cocoloşit afacerea Berevoieşti. Este o ruşine naţională că asemenea indivizi continuă să-i conducă pe alţii"*, concluzionează el în final.

Tot ei sunt implicaţi în dispariţia a sute şi mii de dosare privind adopţiile de copii care au fost vânduţi la export, unii dintre ei ajungând în laboratoarele pentru transplant de organe. Spre a nu rămâne nici o urmă a complicităţii lor la această scandaloasă afacere, au dispus distrugerea tuturor probelor existente.

Sub oblăduirea lor, corupţia a luat proporţii nemaiîntâlnite în ţara noastră. *"Deşi nu îmi face plăcere, trebue să spun că, deşi au avut un Serviciu specializat în lupta contra corupţiei şi crimei organizate, Parchetul General nu a rezolvat până acum nici un dosar de corupţie. Procurorii numiţi să cerceteze cazurile mari ale unor astfel de infracţiuni au făcut doar valuri, s'au împroşcat unii pe alţii cu noroi şi... cam atât"*. Acestea sunt declaraţiile Procurorului General Sorin Moisescu, făcute într'un interviu acordat jurnalistului N. Militaru la data de 7 Septembrie 1997.

Cu câţiva ani în urmă, ascultând de *"indicaţiile"* preţioase ale lui Ion Iliescu, care a cerut în mod public magistraţilor din România să nu mai retrocedeze casele naţionalizate foştilor proprietari, Procurorul General de atunci Vasile Manea Drăgulin a sesizat Curtea Supremă, sugerându-le că Justiţia nu are competenţa să soluţioneze aceste cazuri. Astfel, prin Hotărîrea nr.1 din 2.02.1995, 21 de judecători cu mentalitate comunistă, au stabilit că Instanţele din România nu mai au dreptul să judece acţiunile revendicative ale proprietarilor de drept.

Dacă nu Justiţia, atunci cine? întrebăm pe aceşti distinşi justiţiari abilitaţi să oficieze în robă pe altarul zeiţei Dreptăţii. Toţi cei 21 de judecători au considerat legal odiosul Decret comunist nr.92/950 de naţionalizare şi expropriere abuzivă a proprietarilor care au fost aruncaţi în stradă, mulţi dintre ei înfundând puşcăriile pentru ca *"aleşii"* poporului să beneficieze de munca lor de o viaţă.

În timp ce mulţi oameni îşi aşteaptă încă, după 9 ani, certificatul proprietăţilor moştenite din străbuni, noua burghezie se bucură de munca lor, în primul rând foştii primari comunişti instalaţi de PDSR, secretarii organizaţiilor pcr, rudele şi prietenii acestora. Departamentul de Control al Guvernului Ciorbea, al cărui şef a fost destituit în mod samavolnic, a făcut cunoscut la timpul respectiv că în numai 4 judeţe, cât intraseră în finalizare la data demiterii lui Valerian Stan, 11.000 de hectare au fost însuşite de profitorii regimului Iliescu. Mulţi demnitari şi funcţionari publici ai Puterii *"emanate"* după Revoluţie, multe vârfuri ale mafiei roşii, până la fiul fostului prim-ministru Văcăroiu, sau *"revoluţionarul"* care *"a minţit poporul cu televizorul"*, Cornelius Roşianu, toţi au fost răsplătiţi pentru serviciile aduse cu loturi de pământ în câte 2 sau chiar 3 judeţe.

În această situaţie, ţăranului român deposedat de drepturile strămoşeşti nu-i rămânea altceva de făcut decât să deschidă acţiune în justiţie, deoarece certificatele de proprietate dobândite ilegal de acoliţii noului regim, nu puteau fi contestate decât pe cale judecătorească. Dar de unde să ia ţăranul bani pentru procesele costisitoare şi unde şi la cine să găsească dreptate? La judecătorii corupţi moral, care aveau pe conştiinţă condamnările arbitrare date sub regimul comunist, când au dispărut mii de vieţi şi familii? Pentru a scăpa de răspunderea fărădelegilor săvârşite din slugărnicie faţă de un regim criminal, toţi se aciuiseră sub umbrela PDSR, partidul care le acoperea toată gama ticăloşiilor.

Acelaşi Departament de Control al Guvernului Ciorbea, a prezentat o listă cu demnitari şi personalităţi politice, majoritatea din PD şi partidul lui Iliescu, ce primiseră ilegal locuinţe din fondul de protocol sau vilele naţionalizate şi plăteau chirii simbolice care reprezentau valoarea câtorva chifle. A urmat apoi faimosul caz al contrabandei cu ţigări care a fost intens mediatizat la început, dar Justiţia a avut grijă să-i elibereze unul câte unul pe inculpaţi, deoarece afacerea avea ramificaţii până în sferele cele mai înalte ale serviciilor secrete, reactivate de Ion Iliescu în interese personale. După această ispravă, judecătorul Marian Dinu a schimbat încadrarea juridică din *"subminarea ordinei de Stat"* a periculosului infractor Miron Cozma, în *"tulburarea liniştei publice"*, dispunând şi eliberarea lui din închisoare, dând astfel o palmă răsunătoare pe obrazul Justiţiei. Aceasta a constituit o sfidare aruncată întregii lumi civilizate care a urmărit secvenţele filmate ale incursiunilor banditeşti, în care ortacii lui Miron Cozma, instigaţi de Ion Iliescu, au demolat lăcaşe de cultură şi au curmat vieţi nevinovate ale tinerilor ce manifestau în mod paşnic în Piaţa Universităţii.

Cine alţii dacă nu oamenii justiţiei au emis sute de mandate de arestare pentru cei încăpuţi pe mâna ban-

Continuare în pag. 5

ROMFEST '98 VĂZUT DE ACASĂ

Urmare din pagina 1

Românii din exil nu au şi n'au avut niciodată sentimentul de înstrăinare, mai precis, de înstrăinaţi, ci noi, cei din ţară, îmbolnăviţi de politica antinaţională a regimului (post) comunist. Iar, după alegerile din 1996, ceva fundamental s'a schimbat, totuşi, de vreme ce ROMFEST-ul a avut loc - locul lui firesc - în sfârşit acasă. Îi priveam pe confraţii de peste hotare aflaţi în Aula Muzeului Naţional de Istorie, ce bine se simţeau, ca peştele în apă, de parcă n'ar fi fost plecaţi niciodată. În schimb noi, cei câţiva din ţară, ne simţeam parcă picaţi din lună. Ascultându-i pe oamenii aceia mă întrebam: oare cine a fost exilat, noi sau ei? Fiindcă alături de foştii deţinuţi politici rămaşi acasă, ei reprezintă România eternă, România pe care am visat-o tot timpul în noaptea comunistă. Ea nu e doar un mit sau o forma mentis, ci o realitate. E aurul ascuns în munţii noştri în care de mult nu mai săpăm, identitatea îngropată care nu aşteaptă decât să o scoatem la lumină. Ca să ne regăsim conştiinţa de sine, puterea zidirii. La ROMFEST, am regăsit-o.

Mi-a plăcut mult seninătatea manifestării. Forţa ei senină. Chiar dacă vorbitorii au pus degetul pe rană şi au spus pe nume cauzele neajunsurilor din ţară, ei nici o clipă n'au fost înviforaţi. Ci calmi, în asprimea lor îndreptătoare de rele. Fiindcă asta au vrut şi asta au arătat că vor: să îndrepte relele, să găsească leacul răului, să-i vină de hac împreună cu noi, pentru binele ţării. Nu s'au transformat în judecători care dau sentinţe. Nu s'au limitat să critice şi să condamne. N'au ridicat piatra. Ci, după ce au identificat şi au expus toate câte nu sunt bune şi cauzele lor, au dat soluţii. Şi-au oferit ajutorul. Au dat glas credinţei că binele învinge. Fiindcă binele e dela Dumnezeu, iar Dumnezeu e iubire. Nu putem afla binele, dacă nu-l căutăm cu iubire, cu credinţa în iubire. Nu putem face binele dacă nu ne iubim unii pe alţii, mai presus de toate câte ne despart. Este mesajul de graţie al acestui ROMFEST. Totul ar fi atât de simplu dacă am crede cu tărie că aceasta este calea, adevărul şi viaţa. Oricât de grele ni s'ar părea obstacolele. Şi oricât de multe ar fi.

Mi-a plăcut mult spiritul de acţiune al confraţilor din exil veniţi la Bucureşti. Energia lor reconfortantă, proaspătă şi inepuizabilă. Pragmatismul lor misionar, izvorît din ideal, hrănit şi călăuzit cu disciplina sistemelor democratice din ţările de adopţie. Noi, aici, chiar dacă avem momente când ieşim din butoiul cu melancolie sau din fundătura dezamăgirii, nu mai ştim să ne organizăm şi să acţionăm ca să ducem până la capăt ce ne-am propus. Abandonăm repede proiectele pe care le-am îmbrăţişat cu entuziasm. Ne ardem în acel entuziasm, ne consumăm energia în contemplarea euforică a proiectului şi apoi ne stingem. De aceea, programele se pornesc şi se opresc la noi ca focurile de artificii. Avem nevoie de confraţii din exil pentru reuşita de a dura. În româneşte, a dura înseamnă a clădi. Exemplul activităţilor Românilor din exil este oxigenul nostru pentru acţiunea de durată. Tenace, solidară, disciplinată. Împreună, vom reuşi, dacă avem încredere în noi. Este încă un mesaj al ROMFEST-ului.

Mi-a plăcut mult de tot prezentarea vorbitorilor. Dens, la obiect. Departe de vorbăria fără rost pe care o întâlnim pe la manifestările din ţară: chiar şi cele reuşite au un balast de verbalism. Cei dela ROMFEST n'au spus nimic în plus, nici în minus faţă de ceea ce şi-au propus la tema anunţată. M'a impresionat nespus discreţia cu care vorbitorii îşi comunicau iubirea de ţară, te făceau să o simţi ca un ecou, simplu, aşa cum simţi deja în cerul gurii gustul tare al vinului bun pe care doar îl vezi aşezat cu tot buchetul în pahare. Fiindcă la ei patriotismul e fapt, nu declaraţie. Bine ar fi ca guvernanţii să le asculte propunerea şi să avem în Parlament Români din exilul luptător. Sigur, regimul Iliescu a făcut Constituţia din 1991 în aşa fel încât Românii de peste hotare să nu poată fi nici parlamentari, nici ambasadori. Nu e voie cu dublă cetăţenie şi dacă n'ai domiciliu stabil în ţară. Domiciliul ar putea fi el cât se poate de stabil, numai că oamenilor nu li se dau casele înapoi.

Este unul din motivele pentru care o parte din exilul luptător a dezarmat. S'a repliat în dezamăgire care condamnă, într'o atitudine revendicativă şi ostilă. Până la ruperea declarată a relaţiilor cu guvernanţii dela Bucureşti. Şi pârîrea lor pe la forurile internaţionale. Din păcate cei în cauză - printre care nu sunt doar exilaţi, ci şi diasporizi ce (se fac că) au uitat limba română - sunt în adversitate faţă de participanţii la ROMFEST. Trist e că unele persoane de calitate, spirite exemplare pentru lupta din exil, au ţinut să se delimiteze de ROMFEST. Această izolare ostilă riscă să ducă la o frondă fără obiect. Şi nu înţeleg cui foloseşte. Deşi se înţelege că numai adepţilor dezbinării, adversarilor dreptăţii şi adevărului, pe care numai împreună le putem restaura. Dezbinarea înseamnă energii irosite. Aş fi vrut şi m'aş fi bucurat ca tot exilul românesc, şi chiar partea din diaspora care nu s'a rupt afectiv de ţară, să aibă reprezentanţi la Bucureşti, să participe la sărbătorirea spiritului românesc luptător. Să spună fiecare ce are de spus, toate nemulţumirile şi toate dezideratele. În mod sigur s'ar fi demonstrat finalmente că *important* e ceea ce ne uneşte, în această uriaşă perspectivă de renaştere şi recăldire a ţării, mai presus de diferenţele fireşti - şi nefireşti. Fiindcă unele diferenţe nu sunt fundamentate pe deosebire de vederi privind înfăptuirea dezideratelor, ci pe adversităţi personale. ROMFEST-ul era o ocazie să trecem peste ele, împreună, acasă. Mi-a fost dor de cei care au lipsit. Pe unii îi cunosc, îi iubesc, îi respect şi m'am mirat că nu au venit: nu înţeleg de ce cred unii că e nevoie de invitaţie specială ca să te întorci acasă?! Pe alţii aş fi vrut să-i cunosc, dar n'am avut ocazia. N'au vrut să vină. Păcat.

Acest fapt mi-a umbrit bucuria ROMFEST-ului.

În rest, ROMFEST a mers ceas. Rezultatele n'au întârziat să apară. Vorbitorii s'au mirat că Românii din ţară nu fac nimic pentru candidatura M.S. Regelui Mihai la Premiul Nobel pentru Pace. S'a declanşat o campanie de semnături care, în zilele următoare, a avut efectul bulgărelui de zăpadă. Iar Preşedintele Emil Constantinescu, sensibilizat, a adresat o scrisoare de susţinere Comitetului *"Nobel"* din Oslo, cu o superbă pledoarie naţională. În aceeaşi zi, un apel similar a fost trimis de către preşedintele Ion Diaconescu, în numele Convenţiei Democrate. L-a urmat Premierul Radu Vasile. Iată cum ROMFEST a reuşit să ne urnească, să determine adunarea energiilor româneşti pentru un scop nobil, de interes naţional.

Mulţumesc, ROMFEST!

Roxana IORDACHE

CE FRUMOS E ÎN CAMPANIA ELECTORALĂ!

Urmare din pagina 1

cum se aşteptau mulţi în această cursă. Campania electorală a lui Sorin Oprescu s'a bazat şi continuă mai ales pe neîmplinirile din ultimii ani, nu pe ceea ce ar putea să ofere el bucureştenilor. La rândul lui, Alexandru Sassu este candidatul Partidului Democrat şi unul dintre cei care umblă cel mai mult prin Bucureşti în aceste zile. Vizite în pieţe, în uzine, întâlniri cu alegătorii, mitinguri, totul supus unui program destul de bine pus la punct, într'un fel în stil american, care se pare că poate da roade. Totuşi, Sassu suferă din cauza faptului că nu este unul dintre fruntaşii de seamă ai partidului, iar el nu s'a aflat în prim-planul activităţii în ultimul timp, numele său fiind cunoscut destul de puţin. În sfârşit, surprinzător, independentul George Pădure captează destule voturi, în sondaje apărând chiar pe locul doi, după Viorel Lis. Cu destui bani pentru campania electorală, George Pădure are în spate şi realizările din ultimul timp dela Primăria Sectorului 1, unde a reuşit destule lucruri deosebite. Pădure poate fi surpriza acestor alegeri, aşa cum a fost şi în 1996, când a câştigat fotoliul de primar al sectorului 1, deşi nimeni nu îi dădea şanse, fiind independent.

Pentru bucureşteni, însă, campania electorală nu aduce nimic deosebit. Mai mult, 15 miliarde de lei din bugetul Capitalei au fost scoase din circuitul lor normal (străzi, blocuri, iluminat public) şi vărsate în bugetul pentru alegerile locale. *"Ce frumos e în campanie electorală"* e un slogan la modă acum în Capitală. Păcat că după ce va fi ales, primarul general va uita din nou tot ce a promis şi lucrurile vor intra din nou în *"normal"*. Adică mizerie, câini vagabonzi, şosele pline de gropi, străzi fără lumină, blocuri fără apă caldă şi căldură, aşteptat în staţiile RATB după maşina care să ne ducă acasă... Simplu, revenim în Bucureştiul nostru cel de toate zilele.

Bogdan COSTEA

JONCŢIUNEA RATATĂ

Viorel PALTIN

Mi-am pus mereu întrebarea: de ce trebue să mai învăţăm o istorie modernă a României mistificată şi partitivă, care pare că nu se mai leagă prin mai nimic de prezent?... O mare breşă s'a creat între trecutul continuu şi oarecum organic al ţării şi timpul actual. O perioadă de 50 de ani de deşert istoric, în care acest neam al nostru a fost obiectul unui *"experiment"* diabolic - comunismul - s'a interpus nivelator, ca un fel de accident cerebral vascular, paralizând pentru două-trei generaţii memoria colectivă şi alterând fiinţa naţională până la a deveni de nerecunoscut. Schimbările sau mai degrabă mutaţiile care s'au produs par a avea gravitatea unor transformări genetice; ca efect, Românul de azi nu mai seamănă aproape deloc cu Românul de ieri. Puţini s'au salvat.

De bună seamă, generaţiile succesive aduc cu ele deosebiri formale substanţiale faţă de cele trecute, dar, în esenţă, trăsăturile fundamentale rămân constante, definitorii... Numai că în cazul României (şi observaţia este valabilă în tot spaţiul ex-sovietic şi est european) mutilarea sufletească şi morală a omului a avut consecinţe atât de devastatoare, încât fiinţa care a rezultat a fost şi este de nerecunoscut. Joncţiunea cu trecutul, chiar dacă pe alte baze, a fost sistematic împiedicată.

Îndată după aşa-zisa *revoluţie din Decembrie 1989* s'a pus cu acuitate o întrebare primordială: încotro se va îndrepta România?

Acum, la mai bine de opt ani dela acel eveniment, răspunsul la întrebare continuă să fie extrem de greu de aproximat. În aparenţă, ţara s'a angajat pe drumul democraţiei, al libertăţii individuale şi colective şi pe cel al economiei de piaţă. Dar ori că democraţia nu e autentică, ori că libertatea nu dă roade şi este greşit înţeleasă din cauza unei birocraţii tentaculare, capricioase şi corupte, ori că economia de piaţă se loveşte de intervenţia neinspirată a celor care fac legile şi a celor care le aplică - într'un cuvânt nimic nu pare a funcţiona cum trebue la noi. Dacă România se află acum realmente pe un drum oarecare, dacă într'adevăr se îndreaptă încotrova este tot atât de greu de precizat ca şi acum nouă ani.

Motivul principal al acestei cumplite debusolări în care a fost aruncată ţara şi naţiunea provine dela faptul că nu s'a încercat să se realizeze o legătură organică cu lumea românească dinainte de comunism. Să nu fiu înţeles greşit! Nu se punea în primul rând problema refacerii întocmai a structurilor politice antebelice, cum ar fi de pildă revenirea necondiţionată la monarhia constituţională sau la dictatura de tip Carol al II-lea ori de tip Antonescu, ci la reconstituirea structurilor de proprietate privată, prin repunerea imediată în posesie a celor care au fost spoliaţi tâlhăreşte de bunurile lor mobile şi imobile de către regimul comunist. Ar fi necesară o lege cu caracter general şi cu aplicarea administrativă - fără intervenţia justiţiei - prin care toţi foştii proprietari să fie repuşi în drepturi, fiind scutiţi de a se adresa tribunalelor. Să se fi dat înapoi proprietarilor de drept şi urmaşilor acestora ceea ce li s'a luat tot aşa cum li s'a luat, adică peste noapte! Nu se punea problema aruncării în stradă a chiriaşilor, dar puteau fi stabilite chirii echitabile la preţul pieţii şi în felul acesta s'ar fi putut evita situaţii ca cele în care un fost tartor comunist ocupă încă douăzeci de camere, pentru care plăteşte o chirie de câteva mii de lei... Consecinţele *"eticii şi echităţii comuniste"* s'au putut astfel prelungi până azi. Mulţi dintre demnitarii de ieri continuă să profite în mod neruşinat de privilegiile pe care li le-au garantat regimul arbitrar dictatorial care a distrus ţara şi care a stors în beneficiu străin toată vlaga acestui popor.

Dar cea mai de seamă pagubă în dauna întregii societăţi, care derivă din neaplicarea hotărîtă a principiului *"restitutio in integrum sicut erat in principio"* (adică cum a fost la început!) o constituie faptul că în România nu s'a putut reconstitui o clasă autohtonă numeroasă de vârf şi mijloc, aşa încât ţara rămâne tributară, pentru orice investiţie de oarecare amploare, faţă de capitalul străin... sau furat. Târâţi ani de zile prin tribunale, pentru a-şi redobândi dela statul comunist bunurile de care au fost furaţi, foştii proprietari sau urmaşii acestora au fost în foarte nulte cazuri, jecmăniţi pentru a doua oară de bietele lor economii, fără garanţia că, după ce vor umple cine ştie ce buzunare, inclusiv al statului, îşi vor putea redobândi proprietăţile. Strigător la cer este faptul că foştii ştabi comunişti s'au instalat confortabil pe proprietăţile naţionalizate, de unde nimeni nu-i poate scoate şi chiar atunci când tribunalul dă sentinţe definitive executorul judecătoresc acţionează timid, în defensivă, dând nedumerit din umeri, lăsându-se... păgubaş, cu legea şi puterea de partea sa. În felul acesta, libertatea continuă să fie ultragiată, dreptatea rămâne a celui mai tare, iar cei mai tari se dovedesc a fi tot profitorii regimului comunist.

Există însă şi un alt domeniu în care joncţiunea cu trecutul antebelic s'ar fi putut face, prin demolarea definitivă a conspiraţiei comuniste şi scoaterea la lumina zilei a adevărului întreg din arhivele serviciilor de cadre ale partidului comunist - dela fostul CC, din fişierele fostei Securităţi. Este cât se poate de sigur că dacă acest lucru nu s'a putut face, dacă adevărul continuă să fie tăinuit aceasta nu e din cauza indiferenţei Românilor, ci a unor forţe interesate şi perfect organizate, care ştiu foarte bine că ce se ascunde le este în cea mai mare măsură dăunător. Dacă aşa stau lucrurile - şi aşa stau! - atunci nu se poate conchide că România este azi o ţară liberă, eliberată de spectre. Nu cumva cei care păstrează respectivele documente nutresc gândul reîntoarcerii comunismului şi nu vor să se despartă de formidabila bancă de date împotriva poporului român pe care o formează aceste arhive?

Cât despre democraţie reală, nu se poate oare vorbi de acest concept într'o ţară în care elementele care au slujit cu trup şi suflet dictatura comunistă să deţină posturi importante în aparatul secret al statului, în serviciile speciale, în diplomaţie sau chiar în guvern?

Preşedintele Constantinescu a ţinut un frumos discurs în sala Congresului american şi a spus multe lucruri importante şi adevărate, dar dacă comparăm vorbele despre rezistenţa armată din munţi a Românilor - spre a da un singur exemplu - cu poziţiile pe care le ocupă azi în stat reprezentanţii acestora (faţă de cele pe care le deţin foştii acoliţi comunişti) înţelegem că multe părţi ale speech-u!ui prezidenţial au fost mai degrabă inofensive declaraţii de bune intenţii...

De altfel, actuala putere, formată din elemente care trag în toate direcţiile, ţinând ţara pe loc, va avea în viitorul apropiat să-şi impute mai mult ca orice timiditatea şi indecizia, jumătăţile şi sferturile de măsură, sub care o vor îngropa adversarii, care nu sunt deloc proverbiali pentru toleranţă şi clemenţă, ci dimpotrivă! Actuala putere a reuşit într'adevăr să-i nemulţumească pe toţi şi pe cei care la început au aplaudat-o cu atâta speranţă şi pe cei care, ostili dela început, n'a reuşit să-i radicalizeze îndeajuns tocmai fiindcă imitându-i în rău li se aseamănă.

Ratând joncţiunea cu istoria perenă a ţării, cu tradiţia serioasă de muncă, cinste şi competenţă a înaintaşilor, cu idealurile naţioanle - dela care clasa politică interbelică, în ciuda unor eşecuri, n'a abdicat decât atunci când a fost exterminată de tancurile lui Stalin - actuala pătură politică, inclusiv cea care se revendică dela Brătieni sau Maniu şi Mihalache, face figură de pigmei cocoţaţi pe umeri de uriaşi. S'a spus mereu că am avut în istorie oameni politici pe măsura timpurilor. Timpul de azi este grav, al răspunderilor majore. Ţara este la pământ, societatea - răvăşită, zbătându-se în sărăcie, îndreptându-se spre nicăieri. Este îndeobşte de datoria conducătorilor unei ţări să indice clar o direcţie, să deschidă poteci şi căi către o ţintă care să fie a noastră a tuturor. Altfel de ce am avea nevoie de conducători, dacă nu spre a conduce? Liniile de forţă ale istoriei ne arată calea, dar noi nu ne urnim. E cât se poate de limpede că nu avem conducători pe măsura situaţiei dramatice în care ne aflăm. Poate că unii muncesc, dar nu e totuna să sapi o groapă fără nici o noimă sau să faci ceva util, cum ar fi un drum înspre viitor...

Cu toate acestea, spre a prelua titlul unui simbolic tablou al lui Repin (ce dacă... rus?)... *"gubernia dansează"*. Frumos.

DL. PETRE ROMAN DESCOPERĂ...

Gh. BUZATU

Dacă aş fi în conducerea TVR, nu aş mai îngădui liderilor politici să apară pe micul ecran. Las deoparte faptul că fiecare dintre ei una declară şi alta fac, că noi o ducem din ce în ce mai greu, dar unii lideri apar aşa, hodoronc-tronc, şi ne strică minimul de bunădispoziţie câtă mai există... Ei avansează programe halucinante, majoritatea - de două parale, dar care ne costă milioane şi miliarde de dolari. Între respectivii lideri se află, la loc de frunte, D-nii Petre Roman, Varujan Vosganian ş.a. Prin urmare, dacă aş fi în conducerea TVR, dacă n'aş interzice auto-reclama, cel puţin aş introduce algoritmul: ai obţinut 7,8% în alegeri, vei vorbi matale - în seara asta ori în săptămâna asta - tot de 7,8%!

Cel mai adesea, politicienii noştri nu lasă impresia că ştiu prea bine despre ceea ce glăsuiesc. Au excelat şi excelează, în această privinţă, D-nii Petre Roman şi Adrian Severin şi Victor Ciorbea, care, asemenea lui Cristofor Columb, sunt convins că şi'n somn, în loc de Pământ, visează Reformă! Mai demult ori mai recent, Petre Roman a mai făcut o descoperire, de profil militar şi politico-diplomatic. Zilele trecute, la o conferinţă de presă, el s'a exprimat categoric în sensul că trebue să ne bazăm pe *"aliaţii"* noştri - SUA, Marea Britanie, Franţa, Italia... În mod evident, acestea sunt ţările pe care Petre Roman le-a vizitat ultima oară. Mă rog. Dar de când respectivele puteri au devenit aliatele României ori România *"aliata"* lor? Petre Roman neglijează că, cu unele dintre puterile menţionate, am avut cândva tratate ferme de alianţă, parafate în regulă, dar care, în momentele critice pentru România din 1939-1940, n'au funcţionat nicicum. Mai apoi, la şi după 23 August 1944, ne-am situat alături de Marii Aliaţi, dar ei nu ne-au recunoscut, nici măcar beligeranţa. Acum, dacă ar fi ca azi-mânie să se ivească ceva complicaţii, ar interveni în vreun fel *"aliaţii"* noştri?

Nu, cu siguranţă - nu, în afară poate decât în cazul în care - Doamne, fereşte! - am intra în război cu NATO... Iată un prilej ca *"aliaţii"* D-lui Petre Roman să intervină. Nu însă de partea României. Ci *împotriva* României!

Şi, totuşi, cât de fericit trebue să fie Petre Roman... El va merge, nestingherit, pe la biserici şi nunţi, pe la forumuri şi la TVR. Pe el, nu s'a găsit nimeni care să-l monitorizeze. Dacă face vreuna boacănă, în cazul său nu sună telefoanele dela Mogadiv la Boston şi din Pocreaca la Casa Albă... De aceea, cred că nu-i nici imposibil să ajungă preşedinte. Iar, la instalare, să jure chiar pe Bibile!

DEPURAREA JUSTIŢIEI

Urmare din pag. 4

delor înarmate ale minerilor? O altă *"realizare"* a Justiţiei a fost scoaterea de sub rigorile legii a bancrutei frauduloase, în care escroci de talia lui Ion Stoica au lăsat pe drumuri sute de mii de oameni care au pierdut averi la *"Caritas"*, societate de tip mafiot, care a servit cu dărnicie clientela pedeseristă, în dauna deponenţilor, dintre care mulţi s'au sinucis pierzând toată agoniseala muncii de o viaţă. Aşa cum scrie jurnalistul A. Cercelescu la data de 28 August 1997, *"Parchetul General i-a făcut scăpaţi de sub urmărire penală pe unii lideri PD. De puţine ori Parchetul General a pierdut ocazia să îmbrace livreaua de slugă în faţa politicienilor. Ce frapează şi acum, este pasiunea constantă cu care joacă rolul de lacheu, umilinţa şi linguşeala unor procurori cu funcţii importante.*

Nu s'a trezit bine societatea după aceste cazuri uluitoare, că Justiţia s'a acoperit din nou de ruşine, prin declanşarea unui adevărat război pentru înăbuşirea libertăţii presei, care scotea la iveală abuzurile şi corupţia din sferele cele mai înalte. Pentru intimidare, au condamnat la închisoare câţiva ziarişti din Iaşi, Cluj şi Baia-Mare, care denunţaseră cazuri flagrante de încălcare a legilor Statului, tocmai de oamenii Justiţiei care trebuiau primii să le respecte.

Rămâi pur şi simplu înmărmurit în faţa sadismului patologic cu care au dat sentinţa de condamnare la închisoare, de privarea tuturor drepturilor cetăţeneşti, printre care şi cele părinteşti şi de plată a unor sume astronomice, pentru un aşa-zis *"delict de presă"*. Nici celor mai înrăiţi criminali sau escroci nu li s'au aplicat asemenea pedepse. Analizând aceste abuzuri ale Justiţiei, tragi concluzia că cei care îi terfelesc demnitatea îşi au locul de drept în spatele gratiilor, nu într'un complet de judecată.

Sunt nişte uzurpatori marxişti, care sfidează în continuare bunul simţ dela înălţimea poziţiei dobândite prin reforma Justiţiei, tratându-ne drept nişte handicapaţi încremeniţi în neputinţa de a-i azvârli acolo unde le este locul, adică la lada de gunoi a istoriei.

Vindecarea unui organism în stare de comă, cum este Justiţia la ora actuală, se poate face numai prin aplicarea unei terapii de şoc, în care să se extirpe cu bisturiul toate focarele infestate, pentru salvarea organelor neatinse de virusul corupţiei morale şi al marasmului. În caz contrar, metastaza va distruge şi celulele sănătoase.ale Statului de Drept.

G. GEORGESCU

RESTITUTIO IN INTEGRUM

Alex. NEMOIANU

Situaţia din România a continuat să se înrăutăţească şi după miraculoasa înlăturare dela putere a putredei administraţii neocomuniste patronată de veştedul emanat Ion Iliescu-Bâtă şi acoliţii lui. Nu încape nici un fel de îndoială că între administraţia forţelor democratice şi Preşedinţia lui Emil Constantinescu, pe de o parte şi între administraţia neocomunistă şi Preşedinţia lui Ion Iliescu-Bâtă, pe de altă parte, există o diferenţă fundamentală, de categorie. În momentul de faţă România este condusă, după o pauză de cincizeci de ani, de oameni normali, nu de criminali şi răufăcători. Iar cu acest lucru în faţă trebue să înţelegem că oamenii normali rămân totuşi oameni, cu limite, defecte şi calităţi şi mai ales nu pot şi nici nu ar trebui să li se ceară să lucreze miracole. În alte cuvinte, ar fi cu totul nedrept ca prezentei administraţii a României să îi fie cerut să rezolve peste noapte răul catastrofal făcut cu dinadins de comunişti şi de jalnicele epave neo-comuniste patronate de către dinozaurul politic Iliescu-Bâtă.

De fapt, actuala administraţie a făcut şi caută să facă tot ce este în putinţa ei pentru a îndrepta lucrurile şi pentru a reinstaura starea de normalitate în România. O stare care ar face posibilă relansarea economică, reintegrarea în structurile Europei Central Europene şi mai ales o viaţă decentă pentru locuitorii României. Cu toate limitele pe care le au şi cu toate defectele pe care mulţi dintre membrii actualei administraţii româneşti le demonstrează, personal sunt încredinţat că ei toţi caută să mute lucrurile într'o direcţie pozitivă şi mai ales nu urmăresc să facă răul cu dinadins.

În aceste împrejurări ne putem întreba însă, de ce starea ţării continuă să se înrăutăţească? Iar răspunsul nu poate fi decât unul singur. Pentrucă în România încă nu există suficient curaj în a afirma că nu va putea fi mai bine până ce nu se va curma, odată pentru totdeauna, răul care a zdrobit ţara românească şi pe oamenii ei. Iar acest rău a fost comunismul şi el este mai departe prezent în aceea că structurile pe care l'e-a creat şi moştenirea lui frauduloasă şi criminală încă există şi prosperă.

Sunt foarte la vedere şi lesne de notat structurile create de comunişti şi care au produs cel mai mare rău cu putinţă. În primul rând Securitatea care, indiferent de cum va fi fost renumită, este mai departe slujită prin aceşti indivizi. Indivizi care au făcut rău în toate chipurile, care au ucis, jefuit, schingiuit şi pervertit şi care, doar cineva ajuns la limita sau încă mai exact sub limita retardaţiei mintale, va putea crede că s'au schimbat. Lupii fioroşi, hienele jegoase, îşi pot schimba când şi când părul dar niciodată năravul.

În acelaşi timp cei care au comis crime cu mâna lor, călăi notorii (cum a fost Enoiu din Uranus, Pleşiţă, Crăciun dela Aiud şi câţi alţii) continuă să înfulece pensii grase şi să rânjească în faţa tuturor. Unde sunt cei care nu mai departe de Decembrie 1989 au bătut şi ucis; unde sunt cei care au tras în demonstranţi, unde sunt cei care au ordonat şi înfăptuit mineriadele? Toţi aceşti criminali odioşi sunt între Români şi prezenţa lor obraznică şi cinică nu face decât să fărâme idealuri şi să descurajeze şi umilească pe toţi şi pe fiecare dintre cei care mai cred că moralitatea ar trebui să aibă loc în viaţa obştească românească.

Nu încape îndoială că gafa lui Emil Constantinescu (care are acest talent de a gafa) prin care propusese amnistie pentru cei care au comis crime în 1989, şi asta mai înainte ca aceste crime să fi fost inventariate, a avut un efect penibil. Dar toate cele enumerate mai sus, şi cărora li se pot adăuga oricând încă multe altele, nu sunt cauzele stării ce generează rău în România, ci efectele ei. Căci cauza cauzelor este starea de provizorat în raport cu legea şi care stare de provizorat, mai pe şleau, înseamnă stare în afara legii. Şi cu asta ne întoarcem la chiar titlul acestei prezentări.

Se vorbeşte frecvent în vremea din urmă despre aşa numitul principiu *"restitutio in integrum"*, de reîntoarcere intregrală a bunurilor către proprietarii lor de drept. Din păcate nu s'au făcut suficiente eforturi de a explica ce înseamnă acest principiu de drept şi de ce el trebue înfăptuit în România şi de ce fără aplicarea lui nu va fi cu putinţă ca România să redevină o ţară normală.

În esenţă este vorba de a reîntoarce către proprietarul de drept, sau către moştenitorii lui, a bunurilor confiscate de regimul ocupaţiei bolşevice, începând cu 6 Martie 1945. Deci, în primul rând acest principiu *"restitutio in integrum"* ar urma să afirme solemn şi răspicat că regimul degenerat al ocupaţiei comuniste nu a avut stare de drept şi că toate actele sale au fost samavolnice şi deci, din punct de vedere legal, sunt nule şi neavenite. Aplicarea acestui principiu ar face ca intreaga ţară să respire uşurată căci ea s'ar elibera şi mântui de coşmarul şi de moştenirea lui. În chip automat ar fi anulate toate nelegiuirile comuniste şi ar fi scoase în afara legii crimele comise de comunişti. Încă mai mult, cei care au profitat sub comunişti, criminalii securişti aciuiţi în bunurile celor pe care i-au ucis, ar fi scoşi din foloasele necuvenite ce le au. Nu încape îndoială că locuitorii României ar putea fi lesne lămuriţi de necesitatea aplicării principiului *"restitutio in integrum"* destul de uşor.

Înainte de Martie 1945, România a fost un stat de drept şi oamenii ei au stat sub lege, iar revenirea într'o asemenea stare nu trebue să sperie pe nimeni. Încă mai mult, cele puţine cazuri în care oamenii fără vină ar fi tulburaţi din rostul lor ar putea fi lesne întâmpinate prin câteva clauze de grijă socială şi prin omenia românească. (Mă refer la micul număr al celor care au ajuns chiriaşi în case naţionalizate şi a căror situaţie ar putea fi lesne rezolvată prin ceva compensaţii şi ajutor din partea statului şi print'un răgaz ce li s'ar îngădui până la rezolvarea stării lor). Dar aceştia reprezintă un număr realmente infim. Căci cel mai adesea cei care au profitat de *"naţionalizările"* comuniste au fost criminalii acelui regim fărădelege, securiştii instalaţi în casele din Bucureşti şi din marile oraşe, în vilele şi bunurile celor care au agonisit generaţii la rând.

Oare nu este limpede că cei mai vocali oponenţi ai principiului *Restitutio in integrum"* sunt chiar epavele neo-comuniste şi jalnicii lor acoliţi? Oare nu este limpede că cei mai vocali oponenţi ai principiului de mai sus, sunt cei care între 1990 şi 1997 au patronat marele jaf? Poate cineva, care este întreg la minte, să creadă că Ion Iliescu-Bâtă este de bună credinţă? Dar încă mai limpede şi pilduitor ar trebui să fie cazul sau cazurile (din păcate încă puţine la număr) unde principiul *"restitutio in integrum"* a fost aplicat. În Mitropolia Banatului, cu enormă înţelepciune, Mitropolitul Nicolae Corneanu a decis să treacă bunurile confiscate de comunişti Bisericii Greco-Catolice către proprietarul de drept (adică Biserica Greco-Catolică). Nici un fel de tulburare nu a avut loc, nici un fel de sminteală, ci din contră în Banat există o stare de perfectă înţelegere între Românii ortodocşi şi cei greco-catolici, aşa cum este firesc să fie între cei dintr'un Neam şi care mărturisesc pe Hristos. Cu cât mai penibilă este situaţia din locurile unde Iararhi cu un trecut dubios (Antonie Plămădeală, Bartolomeu Valeriu Anania, etc.) refuză să facă ceea ce ar fi drept, româneşte şi creştineşte. Iar asemenea situaţii pot fi aflate peste tot, în mare şi în mic. A sosit vremea ca cei care se opun principiului *"restitutio in integrum"* să fie deconspiraţi ca slugi ale comunismului. A sosit vremea ca zvonurile absurde despre *"revenirea moşierilor"* să fie curmate (oare ar fi atât de greu de arătat că în 1945 în România nu mai exista mare proprietate funciară?) Şi, mai ales, a venit vremea să fie arătat că aplicarea principiului *"restitutio in integrum"* este o necesitate care în primul rând înseamnă ruperea definitivă cu trecutul fărădelegii comuniste.

CHIRIAŞII ŞI PROPRIETARII DIN NOU ÎN ATENŢIA GUVERNULUI

Alexandru COSTESCU

Guvernul României se ocupă dun nou de una dintre cele mai spinoase probleme care a intervenit după 1989, diferendul dintre chiriaşii şi proprietarii caselor naţionalizate după venirea la putere a comuniştilor. Au fost, până acum, mai multe *"rezolvări"* ale acestui conflict, dar nici una nu a putut să împace ambele tabere implicate. Guvernul condus de Radu Vasile speră ca de această dată problema să fie în sfârşit soluţionată, cele două acte normative privind restituirea în natură sau prin echivalent a unor imobile preluate de stat după 6 Martie 1945, vizând a rezolva în sfârşit disputa. Se urmăreşte ca cele două legi să stingă conflictele ce durează de aproape nouă ani între proprietari şi chiriaşii din casele naţionalizate. Iată, mai jos, câteva din prevederile celor două legi atât de importante pentru Românii din ţară, dar şi pentru cei care trăiesc în afara graniţelor României.

Prima lege adoptată de guvern se referă la restituirea în natură sau echivalent a unor imobile preluate de stat după 6 Martie 1945. Există mai multe tipuri de imobile pe care legea le consideră a fi luate de stat fără titlu: cele preluate fără respectarea prevederilor legale în vigoare la data respectivă, cele preluate fără temei legal, prin acte de dispoziţie ale organelor locale ale puterii sau ale administraţiei de stat, în lipsa oricăror astfel de acte; cele preluate prin confiscarea averii, dacă s'au anulat, potrivit legii, hotărîrea judecătorească de condamnare a proprietarului pentru infracţiuni de natură politică prevăzute de legislaţia penală din perioada 1945-1989; imobile donate statului dacă s'a admis acţiunea de nulitate a donaţiei printr'o hotărîre definitivă şi irevocabilă. În condiţiile acestei legi, persoanele fizice sau juridice române sau străine ale căror imobile au fost preluate de stat fără titlu şi-au păstrat calitatea de proprietari avută la data preluării. Un capitol special al acestei legi dedicat celor care au dreptul la restituire. Este vorba de persoanele fizice care şi-au păstrat calitatea de proprietari ai imobililor preluate fără titlu sau care, la data preluării astfel efectuate, erau asociaţi ori acţionari ai persoanelor juridice proprietare ale imobilelor; persoanele fizice care şi-au păstrat calitatea de proprietari ai imobilelor preluate fără titlu sau care, la data preluării astfel efectuate, erau asociaţi sau acţionari ai persoanelor juridice proprietare ale imobilelor; parohiile şi comunităţile religioase pentru imobilele preluate de stat în temeiul decretului 176/1948 pentru trecerea în proprietatea statului a bunurilor bisericilor, congregaţiilor, comunităţilor şi particularilor, ce au servit pentru funcţionarea şi întreţinerea instituţiilor de învăţământ general, tehnic sau profesional; Academia Română, pentru imobilele preluate de stat în temeiul decretului 198/1948 pentru statutul de organizare şi funcţionare al instituţiei; alte persoane juridice care au fost proprietari la data preluării cu titlu a imobililelor ori şi-au păstrat calitatea de proprietari ai imobilelor preluate de stat fără titlu, dacă ulterior preluării şi-au continuat neîntrerupt personalitatea juridică. Chiriaşii care locuiesc în această calitate, la dată intrării în vigoare a acestei legi, în imobile cu destinaţia de locuinţe preluate de stat cu titlu îşi pot exercita dreptul de cumpărare, în cel mult şase luni dela data intrării în vigoare a acestei legi. Contractele de vânzare-cumpărare încheiate anterior intrării în vigoare a acestei legi rămân valabile, cu excepţia cazului în care locuinţa a fost preluată de stat fără titlu şi chiriaşul a cunoscut că adevăratul proprietar revendică imobilul. Foştii proprietari sau moştenitorii acestora care nu au formulat cereri de restituire sau despăgubiri ori ale căror cereri au fost respinse sau nu au fost soluţionate au dreptul de a formula o nouă cerere. Imobilele cu destinaţia de locuinţe preluate de stat cu titlu pot fi restituite în natură, dacă nu au fost cumpărate de chiriaşi. Chiriaşii care au cumpărat apartamentele în care locuiau au voie să le vândă înainte de împlinirea a zece ani dela data cumpărării, cu respectarea dreptului de preemţiune, sub sancţiunea anulării vânzării. În termen de 60 de zile dela intrarea în vigoare a acestei legi fostul proprietar este obligat să notifice chiriaşului dobânditor locul unde poate fi găsit şi intenţia de a cumpăra locuinţa.

Alături de această primă lege, a fost emisă şi o alta privind protecţia chiriaşilor. Ea prevede că contractele de închiriere privind locuinţele redobândite de foştii proprietari sau moştenitorii acestora se prelungesc de drept, pentru o perioadă de cinci ani dela data intrării în vigoare a legii, pentru locuinţele restituite anterior acestei date sau dela data dela care hotărîrea judecătorească a rămas irevocabilă. Chiriaşul care la data restituirii locuinţei împlinise 65 de ani are dreptul la păstrarea calităţii de chiriaş pe toată durata vieţii sale, cu excepţia cazurilor în care nu a achitat chiria cel puţin trei luni consecutive, a pricinuit stricăciuni locuinţei, clădirii, instalaţiilor sau bunurilor aferente, ori a înstrăinat fără drept părţi ale acesteia. În cazul în care chiriaşul are un venit lunar sub salariul mediu pe economie, proprietarul poate refuza reînnoirea contractului de închiriere numai dacă pune la dispoziţia chiriaşului o locuinţă corespunzătoare.

Desigur, aceste două proiecte de legi au fost adoptate deocamdată doar de executiv. Ele vor intra în discuţia parlamentarilor şi, probabil, vor mai suferi modificări până la adoptarea lor definitivă şi intrarea în vigoare. Guvernul, însă, şi-a făcut datoria şi acum e numai de competenţa Parlamentului să aprobe aceste legi care, poate, în sfârşit, vor rezolva un conflict care durează de ani de zile.

RAHAT CU APĂ RECE

Între un naţionalism de prost gust şi un internaţionalism dus la extrem nu ai nimic de ales. Disputa în jurul universităţii în limba maghiară mi se pare că n'ar fi existat dacă părţile aflate în conflict erau în relaţii de prietenie cu bunul simţ. N'am auzit până acum argumete pertinente împotriva respectivei instituţii, la fel cum n'am auzit dinspre UDMR de ce e neapărat nevoie de ea, când nişte facultăţi în limba maghiară implementate la Babeş-Bolyai parcă ar rezolva, fără prea mult scandal problema.

Ca Român, îmi place să cred că România nu este vacă de muls pentru alţii. Fie şi doar pentrucă, pur şi simplu, o mulseră ai noştri ca brazii de nu-i mai rămase nimic în uger.

Apariţiile pe posturile de televiziune a tot felul de patrioţi de serviciu mi-amintesc de o scenă din filmul despre opera şi viaţa *"marelui"* comunist Ştefan Gheorghiu. Când *"eroul"* era judecat, în sala tribunalului îşi fac apariţia nişte puşti cu tăvi legate de gât, zbierând de mama focului: *"Rahat cu apă rece!"* Ce-o fi vrut scenaristul cu replica aia? Să spună că filmul era rahat comandat de sus sau să le tragă un duş rece fraierilor care îşi pierdeau timpul holbându-se la prostioare. Ceea ce au cam devenit şi majoritatea talk-show-rilor cu iz politic.

R.C.P.

ROMÂNII DE ACASĂ ŞI DE PRETUTINDENI SĂ NU MAI PERMITĂ VENIREA LA PUTERE A FOŞTILOR TORŢIONARI

—Florin Oprea SĂLCEANU—

Naţiunea română á ajuns experiment pentru majoritatea parlamentarilor. Un experiment care nu are de-a face, în nici un fel, cu valorile autentice ale Democraţiei. De aceea situaţia naţiunii a atins cotele maxime ale dezastrului generalizat fie în economie, fie în finanţe, fie în echilibrul social.

Pentru majoritatea parlamentarilor, fie ei pedeserişti-iliescişti, fie pedişti-romanişti, fie liberali de toate culorile, fie ei ţărănişti, nu este important ca naţiunea română să trăiască, fără restricţii de legi confuze, într'o democraţie autentică. Este mult mai bine pentru ei să existe contradicţii în toate compartimentele sociale. Posibilitatea de manevre politice este cu mult mai eficientă atunci când parlamentarii au scopuri personale sau relaţii cu mafia. Ei pot să destabilizeze economia ţării la dorinţă, când sunt în joc interesele lor de parvenitism, de politică, de acapararea unor sectoare economice.

Nu am auzit că un parlamentar şi-a dat demisia pentru faptul că a încălcat legea sau că s'a îndepărtat de principiile morale şi că nu a reuşit să rezolve problemele susţinute în faţa electoratului. Ce dovedeşte acest fapt? Slăbiciunea propriului orgoliu, infatuarea maximă că este intangibil şi că mai presus de electorat este realizarea interesului său, al familiei şi clanului din care aparţine, aruncând la ghena de gunoi principiile statutare ale partidului din care face parte.

În general, această specie de parlamentar, care nu şi-a schimbat năravul din '90, a devenit o căpuşă, flămândă, tot mai flămândă să aibă în cont personal miliarde de lei sau dolari. Pentru această căpuşă interesul naţiunii nu reprezintă nimic, ea poate să mai aştepte; interesul lor este să concentreze, fără efort, tot mai mult din valorile naţiunii. Cu fiecare zi care trece, aceşti indivizi, care au ajuns în lojele Parlamentului, nu fac altceva decât să *"consume"* timpul şi să creeze degringoladă prin forfecarea legilor de strictă necesitate, amânându-le, chipurile că nu sunt complete, că lasă prea multă *"libertate"* cetăţeanului sau naţiunii. Aşa se întâmplă de ani şi ani, încât naţiunea română nu deţine legi împuternicite să dea stabilitate statului. Este interesul acestor parlamentari, care şi-au cumpărat locurile în instituţiile statului cu bani grei (a se citi dolari: dela cca. 50.000 în sus) numai şi numai pentru a realiza propriul interes.

Nu este nici un secret că parlamentarii au invadat băncile pentru capital financiar, să îşi deschidă firme angrenate în afaceri de miliarde. Apăraţi de imunitate, au dat lovituri financiare, au creat o reţea mafiotă, greu de depistat cu actualele instrumente judíciare. Ei nu sunt parlamentari pentru naţiunea română, sunt pentru ei, pentru continuarea jafului la scară naţională. Imunitatea îi apară şi îi transformă totodată în hiene naţionale. Când actele lor sunt dezvăluite deschid proces de *"calomnie"* împotriva ziariştilor, obstrucţionează Justiţia, Poliţia. Ei se consideră *"cezarii"* unei naţiuni pe care au prăbuşit-o în disperare şi debusolare socială.

Aceşti *"cezari"* îmbuibaţi de interese. personale, sunt rupţi de nevoile naţiunii şi ale ţării. Orbi la sărăcia care a atins cote alarmante, ca niciodată în istoria acestei ţări bogate, se cuibăresc în fotolii şi gâfâie cu burţile pline şi cu creierul golit de orice gând. Cu chipurile buhăite de vicii neortodoxe, de *"vizite de lucru"* prin judeţe, la sindrofii de taină cu amicii de afaceri subterane, se împăunează la tribuna Parlamentului şi şuieră sau gângăvesc cuvinte fără semificaţie despre un *"un atac la persoană de parlamentar"*, despre *"gelozia"* unui coleg care îl acuză că face afaceri nu tocmai curate, apoi revine în *"fotoliul de parlamentar"* cumpărat cu mii de dolari şi începe să caşte plictisit şi face gesturi semnificative că el este un *"geniu"* într'o ţară de proşti.

Desigur, în sinea lui are *"dreptate"*, este un *"parlamentar"* care i-a tras pe sfoară pe mulţi oameni care aveau şi au tot interesul să fie în slujba naţiunii şi nu a mafiei, a interesului parlamentar personal, apărat de imunitate. Această boală se numeşte corupţie, indolenţă, fariseism, ipocrizie şi dezinteres faţă de temeiul de patrie.

Această specie de parlamentari a desfigurat multe legi de importanţă universală pentru statul român, a pus pe linie moartă Legea fostei Securităţi şi a Informatorilor, şi a scos pe tapet Legea privind regimul străinilor în ţară - o lovitură dură dată tuturor Românilor de pretutindeni, dornici să se întoarcă la sânul patriei mamă.

Cum poate fi libertatea omului, chiar şi în propria lui patrie, o libertate consfinţită, când de fapt se află tot sub teroarea serviciilor secrete, care îşi fac datoria nu tocmai constituţional? Dar pentru majoritatea parlamentarilor, bolnavi de puterea personală şi imunitate, este normal. Reprezintă *"pumnul şi palma"* date milioanelor de proşti care i-au ales. Ei nu văd decât propriul interes. Iată de ce corupţia la toate nivelele statului este literă de onoare. Nu văd cum sărăcia s'a extins ca un cancer pe fiinţa naţiunii. Ei nu se lovesc de cerşetorii de pe stradă, oameni care au muncit o viaţă şi au pensii de mizerie sau pentru a face faţă sărăciei îşi vând la talcioc bunuri agonisite cu greutate, nu se lasă cuprinşi de milă în faţa a zeci de copii cerşetori, îmbrăcaţi în zdrenţe soioase şi rupte, cu chipurile umbrite de mizerie, de foame şi spaimă. Ei nu ştiu de disperarea celor care nu au bani şi nici morminte să îşi îngroape morţii. Ei nu ştiu că disperarea naţiunii a atins cote fără precedent în istorie. Rapaci şi înrăiţi, pretind salarii de zeci de milioane de lei pentru o muncă ce nu e prestată nici măcar în limita decenţei. Nu au de ce să fie jenaţi de catastrofa naţională, de lipsa unei protecţii sociale onorabile. Onoarea lor de parlamentari mediocri este mai presus de naţiune şi de identitatea statului român.

Datorită *"onorabilităţii"* persoanei lor, orbirea este dincolo de realitatea societăţii româneşti. Puţin le pasă că mii de tineri iau cu asalt ambasadele străine pentru a scăpa de spectrul foamei şi a depersonalizării, că mii de tineri devin sinucigaşi, că hoţia este *"onoare"* pentru mulţi oameni. Nu-i interesează că Justiţia nu serveşte statul de drept şi pe cetăţenii săi, ci pe jefuitori, că birocraţia a devenit *"autocrată"* şi tentacular se crede *"stat în stat"* şi tot ce mişcă este sub forţa ei. Nu-i interesează! Dar sunt vizibili în anumite ore ale zilei când jură strâmb şi fără ruşine. A doua zi au uitat. Sunt intangibili, nu? Sunt apăraţi de imunitate. Aceasta le dă dreptul să fie jefuitori, apatrizi, mincinoşi, cârcotaşi şi lichelişti, dar isterici când nu li se *"satisfac poftele"*: salarii uriaşe şi împovărătoare pentru naţiune, ieşire în Occident sau Orient pentru ciolaniadă, chipurile pentru a fi *"soli de pace şi prosperitate"* pentru naţiunea română, tot mai pauperizată, tot mai bolnavă în toată structura ei.

Puţin le pasă că *"toacă miliarde de dolari din avuţia naţiunii"*, ei şi-au creat lumea lor, o lume a şnapanismului politic şi financiar. Gândirea lor nu depăşeşte limita frunţii şi a burţii lor. Bolnavi de parvenire politico-financiară în orbirea lor, în gestaţia lor somnolentă, jignesc pe faţă milioane de oameni, statul de drept şi consideră că democraţia este *"fieful lor"*, nu al naţiunii. Pe feţele lor plesneşte dispreţul faţă de disperarea întregii naţiuni.

Prinşi în flancul întrebărilor puse de presă, atacă venal şi afişează indolenţa faţă de durerea universală a naţiunii. Ei nu au timp de cei proşti şi mulţi, lungul nasului lor se pierde în mlaştinile pestilenţiale ale corupţiei, destabilizării naţionale. Mediocritatea lor loveşte crunt în onoarea naţiunii române. Ei ignoră totul. Ignoră naţiunea română, istoria ei milenară, ignoră principiile morale şi juridice ale naţiunii, ignoră milioane de Români aflaţi în alte state ale lumii. Ei nu ignoră propria lor burtă. Pentru ei nu există cultură, nu există industrie, nu există agricultură, nu există Justiţie, nu există stat de drept. Există numai ei.

Înnecaţi în osânza grandomaniei, ei terfelesc totul. Democraţia este *"statutul lor"* de parlamentari cu imunitate. Burtă verde, gângavi, plini de logoree, venali prin interesele lor personale şi mafiote, spurcă tot ce este românesc. Ideologia comunistă le-a tembelizat creierul. Nu sunt conştienţi de acest lucru şi de aici teama lor faţă de monarhie, faţă de legionarism. Ignoră, la comandă prin firul roşu, statul de drept şi se erijează în creatorii unei democraţii originale, de fapt o utopie.

Vremea trece şi naţiunea română continuă să fie un festin dulce pentru această specie de parlamentari, suferinzi de nostalgia unei lumi de mult apuse, dar pe care, încă, o mai ţin prin faptele lor la lumină. Dar nu înţeleg, prin mintea lor obtuză că într'o zi trebue să plătească pentru faptul că au îmbolnăvit naţiunea

Continuare în pag. 8

ROMÂNII DIN EXIL, "OASPEŢI" LA VATRA PROPRIEI OBÂRŞII

—Dan COSMULESCU—

În luna Septembrie a acestui an, România a beneficiat de un fericit privilegiu de a fi gazda unui eveniment, marcat de o profundă şi generoasă semnificaţie istorică, într'un climat de o prea mult dorită renaştere spirituală naţională.

Din inţiativa organizatorică a comitetelor internaţional şi naţional ROMFEST şi sub patronajul Fundaţiilor *"Cuvântul Românesc"* şi *Pro România"*, la Bucureşti s'au reunit Românii de pretutindeni, alcătuind un strălucit areopag al cărui demers istoric a fost consacrat, printre altele, aniversării a *"opt decenii dela Marea Unire din 1918"*.

Fii ai României, risipiţi - pe pământuri străine şi neştiute - de ucigătoare vifornițe ce au bântuit demenţial ţara în ultimele cinci decenii ale acestui secol roşu, cu întreaga lor fiinţă, mistuită mereu de dorul pentru ţara şi neamul lor, într'o divină străfulgerare de gând şi faptă s'au regăsit, chiar şi ca *"oaspeţi"*, la vatra propriei obârşii. În neclintita lor dorinţă nimic nu i-a oprit să-si revadă munţii, câmpiile şi izvoarele locurilor de dulce hălăduire a anilor tineri, să se simtă din nou la ei acasă şi să retrăiască aevea în universul mioritic al copilăriei lor, într'o ţară care totdeauna a fost şi a lor, purtată în sufletul, în inima şi în cugetul lor pentru destinul căreia şi-au domolit într'o neostenită luptă dorurile aprinse şi veşnic nestinse ale vieţii lor. Aceştia sunt Românii din exil, de pe toate meridianele lumii (Canada, S.U.A., Franţa, Anglia, Germania, Spania, Suedia, Italia, Austria, Olanda, Iugoslavia etc.), la care s'au alăturat cu adevărată iubire frăţească cei din Chişinău, Cernăuţi şi Herţa, unii dintre ei aflaţi sub stăpânire străină datorită unei oculte nedreptăţi menţinută încă pe baza unui protocol secret - Molotov-Ribbentrop -, ale cărui consecinţe vor fi îndreptate, probabil, la timpul potrivit. Românii din exil, împovăraţi o jumătate de veac de nevoile şi grijile existenţei lor şi a celor dragi, s'au simţit acum puternic uniţi, într'o ancestrală simbioză creştină.

Aceşti iubiţi Români din exil au adus cu ei nu numai dorul pentru locul unde s'au născut, au trăit, au învăţat şi au ştiut să creadă în Dumnezeu, Cel ce i-a protejat la tot pasul prin lumi străine dar, la fel de fierbinte, dorinţa de a-şi revedea fraţii de aici, de acasă (dintre care mulţi, ei înşişi s'au aflat într'un exil interior) şi să-şi comunice unii altora păsurile şi nevoile, nădejdile şi speranţele nu numai pentru ei, ci, mai degrabă, pentru copiii lor şi copiii copiilor lor.

La demersul Românilor din exil s'au alăturat, de asemenea, cu dragoste frăţească şi caldă prietenie, numeroase personalităţi didactice şi de cercetare dela universităţile şi instituţiile de profil din Bucureşti, Iaşi, Cluj, Craiova, Târgovişte, Constanţa, Timişoara, şi din alte localităţi ale ţării, precum şi scriitori, gazetari şi alţi renumiţi oameni de cultură.

La toate comunicările prezentate la cele şase secţiuni ale reuniunii ROMFEST '98 au fost evocate cu sinceritate şi onestitate, dar şi cu viguroasă fermitate, nu numai relele care au trecut peste ţară şi peste fiii săi de aici şi de auirea, timp de o jumătate de veac, dar, mai ales, au fost exprimate şi dezbătute cu acribie, cu maximă responsabilitate şi cu un profund realism cele mai importante probleme politice, economico-sociale, culturale, de învăţământ, confesionale şi altele, care frământă şi îngrijorează în prezent întreg neamul românesc, insistându-se pe rezolvarea, cu precădere, a celor mai vitale aspecte legate de ideea naţională, morală creştină, cultura română în toate segmentele ei etc., elaborându-se, în acelaşi timp, propuneri şi soluţii concrete pentru unirea întregii spiritualităţi în vederea misiunii nobile a tuturor Românilor, oriunde s'ar afla, de a renaşte sub semnul adevărului toate valorile umane reale specifice neamului nostru, în scopul ieşirii cât mai grabnic din marasmul în care se zbate astăzi România.

Ideile generoase care au animat cu o laborioasă concreteţe discuţiile şi dezbaterile din cadrul acestui areopag al intelectualităţii au demonstrat cu evidentă prisosinţă disponibilitatea şi capacitatea tuturor celor prezenţi, străluciţi mesageri ai spiritualităţii româneşti de pretutindeni, de a transforma crezurile şi propunerile enunţate în împlinirea unor obiective certe care să aducă României şi fiilor ei liniştea, pacea şi bunăstarea pe care şi-o doresc.

Comunicările, discuţiile şi dezbaterile, care s'au desfăşurat într'un autentic şi cald entuziasm, s'au bucurat pe tot parcursul lor de prezenţa Înalt Prea Sfinţiei Sale, Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, a cărui pioasă şi înţeleaptă binecuvântare a iluminat cuvântul tuturor vorbitorilor.

Reuniunea, dela primul şi până la ultimul minut al său, a însemnat pentru cei 500 de participanţi, o autentică şi fermă şcoală de românism curat, de regenerare şi unire spirituală, de iubire pentru ţară în duh şi adevăr creştin din partea tuturor Românilor, permanenţa acestor valori fiind, în fapt, chezăşia dăinuirii noastre.

Întâlnirea dela Bucureşti, privită numai prin prisma aportului personal al tuturor participanţilor, poate fi considerată o reuşită deplină pe plan spiritual şi poate constitui ea însăşi o previziune încurajatoare, cu potenţiale şi sugestive demersuri, de bun augur pe planul idealului naţional, în perspectiva celei de-a şaptea reuniuni a Românilor de pretutindeni ce va avea loc într'un context mai luminos în anul 2000.

Ce păcat că, la această unică şi entuziasmantă reuniune de suflet şi simţire pur românească, cu excepţia unui nesemnificativ aport material, comparativ cu amploarea şi însemnătatea evenimentului, ca şi a unor mesaje trimise prin alţii - s'a simţit lipsa tocmai a oficialităţilor cărora, prin statutul lor politic, social, cultural, şi nu numai, li se oferea astfel prilejul şi temeiul de a-şi exprima sincer şi deschis deplina solicitudine de a sprijini cu toată convingerea mesajul şi demersul intelectualităţii româneşti, dinlăuntru şi dinafară, coagulat într'un tonus revigorator, la această şcoală de curat şi înalt patriotism, în scopul recâştigării, cât mai urgent, a prestigiului şi demnităţii naţionale pierdute în ultimele cinci decenii, demonstrând pe viu conştiinţa apartenenţei lor la soluţionarea celor mai vitale şi semnificative aspiraţii ale neamului în fruntea căruia se află. Mi-aş îngădui să le amintesc înalţilor noştri demnitari celebrul dicton al filosofului latin, Lucreţiu, că *eripitur persona, manet res"*, care pare a fi foarte actual astăzi, şi, n'ar fi rău să reflecteze că istoria, suprema justiţie, va judeca drept şi va pune la locul său, pe fiecare, după faptele sale, bune sau rele. Deci, atenţie, domnilor demnitari! Mi-aş mai îngădui să afirm că trebue să fim pe deplin convinşi că iubirea de ţară nu cunoaşte oprelişti în timp şi spaţiu şi cu atât mai mult se impune ideea că, oricând şi oriunde, asemenea reuniuni poartă aura vitalităţii spirituale specifică forţei perenităţii româneşti.

Celor care n'au ostenit nici o clipă pentru reuşita acestei reuniuni şi izbânda trudei lor, se cuvine a li se adresa sincere felicitări, însoţite de frăţeşti mulţumiri din partea tuturor Românilor, care au îmbrăţişat cu sufletul şi inima lor curată această nobilă strădanie, dorindu-le, de pe acum, mult, mult succes la Marea Reuniune Naţională din anul 2000.

DECEPŢII MORALE ŞI POLITICE

Radu DUNĂREANU

Pe 17 Septembrie, pe unul din canalele TV din Bucureşti, priveam o emisiune literară, un fel de masă rotundă la care participau nişte scriitori, din câte am înţeles, dintre cei ce fuseseră membri al acelui nefast şi penibil cenaclu *Cântarea României*, de sub bagheta condeierului de curte, azi mare naţionalist şovin, A. Păunescu.

Nu ştiu numele participanţilor, pentrucă pe vremea patriotismului deşănţat ceauşist, eram de acum în Exil.

Unul din scriitori m'a impresionat. A zis, în esenţă, că *acum când la Bucureşti se desfăşoară lucrările convenţiei Romfest, la care participă intelectuali, scriitori din Exil, care au suferit în închisorile comuniste, ar fi cazul să ne cerem iertare lor pentru faptul că, în timp ce ei sufereau şi mureau prin închisori şi lagăre, noi ridicam fără ruşine osanale regimului ce asuprea un întreg popor. Să ne cerem iertare pentrucă am fost laşi şi nu am avut curajul lor.*

La care A. Păunescu, cu impertinenţa tipică foştilor activişti de partid, a replicat tăios: *Eu nu-mi cer iertare nimănui. Eu nu am greşit nimic. Dacă vrei, cere-ţi dumneata iertare, în numele dumitale.*

Şi mai tânărul confrate întru ale scrisului şi-a cerut iertare, nouă, celor ce venisem la Romfest, eram de mulţi ani în Exil şi suferisem teroarea închisorilor.

M'a impresionat în mod deosebit acest tânăr confrate, pentrucă el a fost o *rara avis.*

Ca şi toţi ceilalţi participanţi din Exil, venisem la Romfest (ţinut între 16 şi 19 Septembrie) cu inima deschisă, gata să participăm cu experienţa noastră la procesul de renaştere democrată a României. Toţi am dorit să ne punem la dispoziţie experienţa noastră intelectuală, din cele mai variate domenii, pentru ca generaţia tânără să înveţe mai repede şi să nu treacă prin stadiul inept al redescoperirii roţii.

Primul şoc a fost, pentru mine cel puţin, totalul dezinteres arătat de mass-media majoră care aproape că a ignorat, excepţiile fiind foarte puţine, acest prim eveniment care încerca să implice direct Exilul în viaţa socială a Ţării. Datorită acestui dezinteres, tocmai tinerii pentru care noi veniserăm s'au prezentat într'un număr dureros de redus.

Chiar şi cei care au făcut închisoare în timpul comunismului şi acum s'au elevat la stadiul de scriitori şi ziarişti, au refuzat să participe, deşi unii dintre ei au fost invitaţi direct.

Am avut încăodată convingerea că Exilul, ca forţă politică şi intelectuală, este privit cu suspiciune, ca şi cum noi am fi trădat interesele României şi nu ei, cei care azi, cochetând cu democraţia, ieri cu trup şi suflet alături de partid ca să dovedească că ei - şi nicidecum noi - au înţeles mersul istoriei.

În această lumină, bineînţeles că nici Primul Ministru şi nici Preşedintele României, deşi invitaţi, nu au găsit nici măcar o jumătate de oră ca să întâmpine mâna întinsă cu bună credinţă de către Exil.

Deci poziţia oficială poate fi în continuare interpretată ca fiind aceeaşi: noi şi voi.

La Romfest, cu o vădită bunăvoinţă, s'au făcut multe propuneri legate de felul în care Exilul ar putea fi implicat direct în procesul de reabilitare economică, socială şi politică a Ţării.

Dintre ele s'ar putea enumera, bineînţeles nu în ordinea importanţei:

- reinstaurarea automată a cetăţeniei române a tuturor celor din Exil, care au pierdut-o din diferite motive politice. Este trist să vii în ţara de origine şi să fi tratat de vameşi ca şi cum ai fi total străin, plătind dolari ca să-ţi vizitezi pământul strămoşesc.
- numirea de consuli onorifici din membrii Exilului, cu studii superioare, în localităţile cu colonii româneşti de cel puţin 500 de persoane. Scopul ar fi ridicarea prestigiului Ţării şi contracararea propagandei, uneori deşănţate, contra României, făcută de membrii unor minorităţi naţionale din România. De asemenea Guvernul dela Bucureşti să fie curajos, numind ambasadori din rândul membrilor Exilului.
- guvernul român să înfiinţeze o direcţie de corelare a activităţii Exilului cu Ţara.
- membrii intelectuali din Exil sunt gata de a oferi cursuri libere, fără plată, tinerilor din Ţară, ca să le împărtăşească din experienţa lor variată din domenii în care România este la început de drum.

Dar cine să ia în considerare aceste binevoitoare propuneri (şi încă altele), când nici un reprezentant al actualei administraţii nu a catadixit să participe la Romfest?

Al doilea şoc a fost atitudinea moştenită din comunism, aceea că primejdia politică majoră care ar periclita aşa-zisa democraţie de azi, ar fi... mişcarea naţionalistă, generaţia naţionalistă dela 1922! Ca unul mult mai tânăr, m'am uitat în jur: care legionari? Cei câţiva zeci de supravieţuitori, roşi de ani la Aiud, mult trecuţi de vârsta medie biologică a României?

Datorită acelei generaţii tragice România nu a putut fi total decapitată moral de comunism.

Tot ei, cei huliţi pe nedrept, sunt aceia care ţin încă sus prestigiul moral neîntinat naţional. De altfel, fără cei câţiva supravieţuitori, nici acest Romfest nu ar fi avut loc.

Poate de aceea *noua democraţie* a refuzat să vină şi să accepte bunele noastre oficii...

O mare dezamăgire mi-a produs-o generaţia de azi. Cei dotaţi, capabili, fac ce fac şi emigrează în Vest. Cei rămaşi, în majoritate, sunt înrăiţi într'o disperare ciudată, fără nici un fel de suport moral, religios, gata să distrugă în loc să construiască.

Generaţia naţionalistă, prin contrast, a fost gata să reconstruiască ţara, s'o elibereze de marasmul moral ce se abătuse asupra ei şi au plătit cu viaţa inocenţa şi avântul lor.

Ce impresie pot să facă viitorii intelectuali ai ţării care, studenţi fiind, au distrus complet căminul Politehnicii dela Grozăveşti (până şi chiuvetele au fost scoase din pereţi)? Ca să nu mai vorbim de grupul de studenţi teologi ortodocşi, viitori preoţi, care s'au năpustit cu parul peste credincioşii greco-catolici veniţi să-şi reia biserica lor, ce le aparţinea de drept...

Până şi azi se resimte treaba completă făcută de ocupaţia comunistă: asasinarea morală a Ţării, decapitarea ei de oameni de stat şi de intelectuali legaţi de interesele naţionale.

Iar conducătorii de vârf ai României, în vechea tradiţie dictatorială, unii dintre ei cel puţin, cred că a fi ŞEF te situează cumva deasupra celorlalţi, deasupra legii, deasupra scrutinului public.

La o întâlnire cu presa, un ziarist mai tânăr, foarte ascuţit la minte, a pus nişte întrebări extrem de judicioase şi documentate primului ministru. Iar în faţa camerei TV, răspunsul acestuia a fost de genul: *fugi dom-le, de unde scoţi cifrele astea, că eu nu le ştiu? Ai dumneata surse secrete? La urma urmei nici nu ar trebui să răspund, astea sunt secrete de stat!* Într'o ţară democrată, după o asemenea atitudine, un şef de stat îşi dă demisia.

La o altă întâlnire cu ziariştii, după o întrebare extrem de inteligentă, dar evident încărcată de o doză de ironie produsă de prezentarea anterioară, Preşedintele ţării, vădit nervos, a răspuns arogant: *eu nu răspund la întrebări ironice!*

M'am întrebat: când o să se înveţe în România că politicienii, mari şi mici, trebue să răspundă în faţa publicului, direct sau prin intermediul presei?

Însă lucrul care m'a îngrozit cel mai mult a fost abdicarea dela principii naţionale de bază, numai pentru menţinerea puterii temporare. Numai aşa se poate explica acceptarea unor deziderate ale unei minorităţi revanşarde, participantă la coaliţia guvernamentală, deziderate care vor duce, implicit, la federalizarea statului unitar şi - Dumnezeu să ne apere - la rezultate similare cu cele din Bosnia.

Lucrul cel mai important ce ar fi trebuit înţeles mai de mult, este diferenţa dintre politician şi om de stat. Primul se gândeşte numai la acapararea şi menţinerea puterii de către partidul lui; al doilea, cu viziune istorică, se gândeşte la viitorul naţiunii din care face parte...

Vizitând România, după foarte mulţi ani de Exil, am constatat din nou că, încă dinainte de al Doilea Război Mondial, Ţara a avut numai politicieni, iar puţinii potenţiali oameni de stat au fost distruşi de o democraţie ce se voia istorică şi de o putere de ocupaţie cu solide reminiscenţe până şi azi.

EXILUL, O NEGAŢIE A LIBERTĂŢII

Adrian GRIGOROPOL

Exilul înfăţişat de Istoria Generală ca o continuă prezenţă, poate fi definit drept o condiţie de existenţă anormală prin dislocare de ţară, de patrie. Între anii 1945-1989, ai nefastei dictaturi comuniste, întinderea şi frecvenţa acestuia a atins cele mai mari cote.

Imprevizibil, însă posibil, poate reveni tot atât de dăunător de vreme ce comunismul domină în imense spaţii ale globului iar fosta Uniune Sovietică dă semne să renască din propria-i cenuşă.

Socotim, dat fiind că exilul este un produs al opresiunii, a fi necesară o succintă explorare în timp a acestuia.

În 753 î.C. între legendă şi istorie, a avut loc fondarea Romei de către Romulus. Am pornit dela această dată ca una legată de origina poporului român, limba pe care o vorbim şi origina latină a cuvântului exil. Populaţia celor şapte coline, ca una venită de peste mări, era săracă în toate privinţele iar triburile din ţinuturile împrejmuitoare erau încrâncenate în sângeroase lupte. Spre a-şi spori populaţia, Romulus a oferit ceea ce se numeşte până astăzi *"dreptul de azil"*, act dela care se poate face distincţia netă între un drept uman protectiv şi o măsură inumană punitivă, precum este structura exilului.

Această măsură punitivă, sub felurite forme, a existat din vremuri imemoriale dar vom menţiona un singur exemplu -*"Ostracizarea"* practicată la Grecii antici prin votul dat de Adunarea Cetăţenilor, prin votul dat pe scoici negre.

Revenind la origina latină a cuvântului *"exil"*, lămurirea este oarecum complexă. Este un derivat al verbului *"sedeo, sedi, sessum"* care înseamnă *"a şedea"* mai ales sub forma *"sedum"*, actualmente la noi *"sediu"*. Verbul menţionat a suferit alterarea literii *"d"* în litera *"l"* şi s'a mai adăugat prefixul *"ex"* cu sensul de *"în afară"*. De unde verbul iniţial însemna a sta undeva statornic *"exilium"* ori *"exilum"* devenea a sta undeva statornic dar *"în afară"*. Deci undeva în afara cetăţii, ţării, patriei.

În fapt era o formă de expulzare în afara *"limes"*-ului deci frontierelor, fiind pronunţată prin cuvintele *"interdictio aquam et pane"*, privarea de orice posibilitate de a supravieţui. Era deosebită de pedeapsa cu moartea deoarece aceasta, când se aplica, era pronunţată prin cuvintele *"...ultima poena in aliquem statuere!"*

Iniţial cetatea Romei era mică însă, treptat, a ocupat toată Italia şi în câteva secole a devenit Imperiul Roman. Trebue însă să notăm că Tribunalele Permanente au fost instituite abia în 149 î.C., iar până atunci justiţia se înfăptuise potrivit cutumelor, tradiţiilor, legilor Regalităţii, Senatului şi cele plebiscitare. Cei care se temeau că ar putea face obiectul interdicţiei apei şi pâinii, nu mai aşteptau interdicţia plecând dincolo de frontiere şi aşa a luat naştere *"Exilul voluntar"*, destul de uzual în chestiuni politice.

Sub gravitatea pedepsei exilului, Romanii aveau instituite două pedepse mai puţin severe. Nu chiar atât era *"Deportatio"*, pe un termen nedefinit, cu desemnarea unui anumit loc de şedere care, nerespectat, atrăgea consecinţe fatale. Este bine cunoscut cazul ilustrului poet, Publius Ovidius Naso care, prin imperiul lui August a fost deportat la Tomis (Constanţa), unde a creat nemuritoarele sale opere, Tristele, Ponticele şi Metamorfozele. Acolo, cum stă scris *"Hic jacet..."* pe modesta sa statuie din Piaţa Ovidiu, şi-a sfârşit viaţa în aşteptarea edictului imperial de graţiere. În mod curent se spune că Ovidiu a fost exilat la Tomis când în realitate *"imperium"*-ul lui August a fost o *"deportatio"*, prin fixarea fără termen unui loc anumit. A mai existat *"relegatio"*, potrivit căreia nu era permis să te apropii decât până la 20 km, de Roma. Caracterul era mai mult politic, vizând pe patricienii incomozi, cunoscute fiind conflictele parteneriale din cetatea eternă. Patricienii nu erau prea afectaţi de vreme ce posedau mari poroprietăţi şi luxoase vile în toată Italia şi acolo îşi petreceau de fapt viaţa.

Exilul şi deportarea şi-au atenuat frecvenţa spre sfârşitul imperiului şi următor în Evul Mediu, pe măsura amploarei persecuţiilor religioase de feroce cruzime. Spre Evul Modern, odată cu descoperirile geografice şi expansiunea colonialistă a Portugaliei, Spaniei, Angliei, Franţei şi Germaniei, s'a impulsionat recrudescenţa exilului şi deportării. Dispunând de întinse teritorii în zone de nelocuit Rusia, şi de neegalat în perioada ţaristă dar cu caracter criminal de neîntrecut în perioada comunistă, a folosit *"deportarea"* ca pretext de colonizare însă în realitate de exterminare în massă.

Toate cele petrecute şi expuse, în mare în paragraful de mai sus, sunt consemnate în cărţi de istorie şi memorialistice în cutremurătoarea lor realitate despre care *"Casa Morţii"* nu este, sub condeiul lui Dostoievski, decât o palidă imagine.

În continuare ne vom referi, despre *"Exil"*, la Români. În perioada voievodală a existat termenul de *"Surghiun"* nediferenţiat de intern ori extern, fiind luat dela Turci. Motivaţia era pentru bărbaţi politica, iar pentru femei, morala. Acestea erau surghiunite la mânăstiri cu scop de izolare şi reeducare. Pe drept sau pe nedrept, ca în toate judecăţile lumeşti. Cartea *"Trecute vieţi de Doamne şi Domniţe" a lui N. Gane (decedat în închisoare comunistă)* este deosebit de ilustrativă. Jumătate de veac Ţara noastră, sub dictatură, opresiune, tiranie comunistă, după modelul impus şi controlat de Uniunea Sovietică, a fost o uriaşă închisoare, perimetrul său fiind străjuit cu severitate de temniţă. Încercarea de evadare era reprimată ca la infractori-deţinuţi, şi într'o mare măsură mai rău decât la aceia, pentrucă în prea multe cazuri se împuşca la fuga de sub escortă. Un popor întreg era sub control acasă, în somn, la telefon, în corespondenţă, pe stradă, în mijloacele de transport, la spectacol, la serviciu, la biserică. Pentru exercitarea unei asemenea diabolice supravegheri permanente s'a creat şi odiosul aparat - Securitatea - încadrată cu cei mai reprobabili Români lipsiţi de orice gram de conştiinţă naţională, cozi de topor de neuitat şi neiertat.

Cei care, însetaţi după libertate, încercau să treacă

Continuare în pag. 9

ROMÂNII DE ACASĂ ŞI DE PRETUTINDENI

Urmare din pag. 7

română de disperare, de utopie. Cu ce poate fi asemănată *"politica"* lor? Cu nimic! Cutremurul social dă semne de activitate. Cel mai puternic seism social va scoate la lumină fariseismul acestor parlamentari care au transformat politicul în pofte, în declin social şi economic.

Spectrul alegerilor este tot mai aproape şi momentul decisiv va fi unul singur: înlăturarea dela putere. Naţiunea română a început să înţeleagă adevărul celor care sunt bolnavi de putere. Corupţia, loviturile economico-financiare de tip mafiot apasă greu şi naţiunea română îşi cere dreptul la demnitate universală. Milioane de Români, fie din ţară, fie din alte orizonturi ale lumii trebue să se unească, să nu mai permită venirea la conducerea statului român a bolnavilor nostalgici, a torţionarilor în numele unei lumi utopice, şi, statul de drept să fie unul al Democraţiei Universale, al libertăţii, al bunăstării şi moralităţii statului istoric: România Mare !

Fl. O. SĂLCEANU

RECHINIADA ÎNTREVĂZUTĂ DE (FOARTE) JOS

—Fred NĂDĂBAN—

Editorialul săptămânal al Europei Libere prezentat la 15 August curent de către Dl. Nestor Rateş semnala ciudăţenia faptului că deficitul comercial uriaş al României în acest an se realizează în bună măsură pe sema importului de articole de lux, că, în ciuda preţurilor foarte piperate, staţiunile de pe litoral sunt tixiste de turişti vilegiaturişti că, deci, în România falimentară pe toată linia se consumă zdravăn. Concluzia era rezumată prin citarea unui expert străin în problemele româneşti, care, referindu-se la starea economică dela noi, afirma că *"oamenii o duc mai bine decât ţara"*.

Ca un fel de acompaniament la scrâşnetul involuntar cu care am reacţionat, mi-a venit în minte unul dintre multele bancuri cu Bulă din vremea împuşcatului. Tovarăşa profesoară întreabă: *"Copii, care ar fi lozinca ce călăuzeşte întreaga activitate a PCR? Ia zi tu, Ionele!" "Totul pentru om, tovarăşa" "Bravo, ai un zece! Dar tu Bulă, ce vrei?" "Tovarăşa, dacă îmi daţi şi mie un zece, eu pot să vă spun cine-i omul!"*

Cine să fie oare *"oamenii"* care o duc într'adevăr mai bine decât ţara (oricum, nu sunt printre ei; chiar acum îmi număr banii de pâine şi de lapte şi zilele până la pensie, care ar putea veni în 21, dar şi în 24, sau poate, Doamne fereşte, deloc. Şi totuşi, nu sunt printre cei mai mizeri profesori pensionari). Sugestia din editorial era că în România există o uriaşă economie subterană funcţionând paralel cu economia legală, falimentară în aproape toate sectoarele.

Concluzia ce ni se impune este că sutele de mii de consumatori - oricum o mică minoritate faţă de masa de, vorba lui moş Brucan *"stupid people"*, printre care cu onoare mă număr - sunt în majoritate beneficiari ai acelei economii subterane, care funcţionează. Şi funcţionează în bună măsură ca parazit al economiei legale, cea care se screme fără succes să alimenteze bugetul de austeritate. Mai toată lumea ştie, sau crede că ştie, toate astea. Totuşi, cine sunt oamenii care o duc bine, mult mai bine decât ţara?

În primul rând, marii rechini, crescuţi cu grijă întru prosperitate sub pulpana *"omului sărac şi cinstit"* Ion Iliescu în mulţii, mult prea mulţii ani în care a condus ţara. Dumnealui este plin de o *"sănătoasă ură proletară"* numai împotriva celor pe care ai lui i-au terorizat şi jecmănit până la piele începând din 1946, mai ales împotriva acelora pe care tovarăşii săi întru stalinism n'au reuşit să-i şi asasineze, precum şi a descendenţilor celor pe care i-au bătut, terorizat şi umilit până la o moarte tristă în disperare şi indigenţă, fie în temniţa propriu-zisă, fie în afara ei. Pentru toţi aceştia *"domnul"* Iliescu are o ură adâncă, obsesivă, morbidă - şi este firesc să fie aşa: nu urăşti pe nimeni atât de adânc şi definitiv ca pe cei pe care i-ai nedreptăţit, faţă de care te ştii vinovat. Dimpotrivă, faţă de ciocoimea recentă, aproape în întregime de extracţie roşie, d-sa are sentimente calde, părinteşti am putea spune pe bună dreptate.

Când în 1990 a preluat moştenirea lui Ceauşescu, moşia imensă a partidului unic, foştii ţuţări entuziaşti şi servili ce păreau a se extazia până la leşin de fiecare sughiţ al genialului, deveniţi apoi asasinii lui, ai stăpânului de mai ieri, au decis că ei şi ai lor sunt moştenitorii marelui hoit. Averea partidului se cuvenea şi trebuia să devină de fapt şi de drept comuniştilor, cei care s'au ostenit din greu decenii la rând strângând cureaua... celorlalţi ca să făurească, să *"ctitorească"* baza materială a socialismului. Fiind singurii deţinători ai informaţiei privind avuţia naţională, ca şi a relaţiilor, au purces cu entuziasm şi succes la realizarea acestui desiderat de profundă *"moralitate"*. Conştiinţa lor robustă, bine antrenată în anii de greţoasă slugărnicie şi monumentală ipocrizie rămâne perfect senină în faţa noii opţiuni, polar opusă celei profesate în deceniile precedente. Da, capitalismului, dar numai în măsura în care capitaliştii vom fi noi. În termeni marxizanţi, s'a constituit astfel o *"mare burghezie compradoră"*, în confuzia psiho-socială şi legislativă întreţinută cu grijă şi profesionalism. Mercantilismul principial, obtuzitatea şi amoralitatea lumii occidentale a capitalului, mult-lăudatul pragmatism al acelei lumi a făcut ca această turmă de mari rechini postcomunişti să fie acceptaţi ca interlocutori şi parteneri fără vreo urmă de reticenţă sau discriminare. Ei constituie azi o pojghiţă socială subţire, elastică şi proteică de multi-miliardari, unii discreţi, alţii afişând cu neruşinată dezinvoltură aroganţa agresivă a parvenitului clasic.

Straturile subiacente de *"oameni"* se găsesc în relaţii clientelare şi mafiote cu scârboasa *"elită"* conturată mai sus şi includ în mod necesar segmente din justiţie, poliţie, armată, curtea de conturi, ba chiar biserică şi educaţie. Spijinindu-se reciproc la *"bine"* şi la *"rău"*, aceste straturi, care au de protejat privilegii şi de escamotat responsabilităţi, constituie puterea reală, un monolit puternic sudat prin crimă, jaf şi furt, comise într'o strălucită colaborare, păstorit părinteşte de *"omul sărac şi cinstit"*.

Straturile mai joase de rechini mărunţi interesaţi în menţinerea apelor tulburi, înfiripând mafii locale inimaginabil de distructive şi corosive pentru structura şi practica socială, îşi caută modelele în *"elita"* descrisă şi aspiră la participare şi ascensiune cu incredibilă lipsă de scrupule şi brutalitate.

Printre cei ce o duc mai bine decât ţara există, desigur, şi persoane cu autentice calităţi de întreprinzători, cu imaginaţie, tenacitate şi putere de muncă neobişnuită; e foarte greu de stabilit procentul real de adevăraţi întreprinzători, merituoşi socialmente şi pe deplin indreptăţiţi la un consum mai generos. Dar în măsura în care aceştia refuză, sau nu-şi asigură, colaborarea cu rechinii mari sau mici, ei sunt în primejdie; legea şi organele ei de gelatină nu-i pot proteja. Sunt supuşi atât tentaţiei cât şi presiunii exercitate de rechiniada naţională. Deci constituie o pătură socială în disoluţie: vor migra fie *"în sus"* spre putregaiul aurit, fie *"în jos"*, spre noi, *"the stupid people"*. Sunt, în orice caz, o minoritate periclitată, atât înainte cât şi după 1996, de politica economică falimentară legiferată în numele nostru.

Dintre cei ce aglomerează litoralul nostru şi ale altor ţări, cei ce conduc sau sunt duşi în maşini de lux, etc., etc., n'ar trebui excluşi demnitarii noştri mari şi mici, aleşi sau numiţi şi familiile lor. Se odihnesc acum intens după istovitoarele lupte împotriva corupţiei, după eforturile extenuante depuse pentru realizarea reformei şi privatizării etc., în beneficiul nostru. Consumăm şi noi prin reprezentanţii noştri, aşa cum ne-am obişnuit în această jumătate de veac de drum spre fericire. O linie clară de demarcaţie între rechini şi demnitari este tot mai greu de trasat; opinia publică refuză până şi să facă tentativa, probabil nedreptăţind astfel excepţiile onorabile existente.

Un mic catren care speram să devină mai popular zicea în anii trecuţi, după alegerile câştigat de PDSR în '92:

Vaci şi boi având cu carul
Nu ne-a mai ajuns Văcaru;
Şi-atunci el şi tu şi noi
Am năimit şi-un... Văcăroi.

Iar Văcăroiul a patronat rechiniada timp de patru ani încheiaţi, lăsându-ne pricopsiţi cu, se zice, vreo 50.000 de proaspeţi miliardari de care ţara avea atâta nevoie ca să fim reprezentaţi în ale consumului, dar şi valoroşii interlocutori şi parteneri ai multor oameni de afaceri străini, oricum ai acelora dintre ei care s'au decis să rişte tentativa de a da un *"tun"* în România,ca apoi să plece în grabă cu rezultatul în saci sau în conturi. Să plece, pentrucă în acei ani România nimănui devenise deja o adevărată groapă de gunoi, o fosă septică a Europei şi lumii: jegul fizic şi moral autohton, incapacitatea sau lipsa de dorinţă a autorităţilor de a aplica orice lege, abuzul deşănţat sistematic nepedepsit şi neîngrădit, etc. etc., s'au *"desăvârşit"* prin importul de pedofili, homosexuali, contrabandişti, excroci şi subproduse de pe toate meridianele lumii. Corbii se adună oriunde duhneşte a hoit. Şi se îngraşă. Deci în 1996, la alegeri, România devenise deja un *"loc de unde se pleacă"*, în orice condiţii.

Se propunea schimbarea de către opoziţia de atunci; am votat-o deşi faimosul *"Contract cu România"* semăna şi el de departe a demagogie. Ca mine au făcut şi milioane de oameni împinşi la disperare de prestaţia puterii de până atunci.

CDR n'a reuşit de fapt să câştige alegerile. În schimb a comis imensa imprudenţă de a se înghesui la putere în condiţiile unui grotesc concubinaj, care ar fi trebuit să-l scoale din morţi pe mult-regretatul Domn Corneliu Coposu. De ce se va fi acceptat această *"mostruoasă coaliţie"*? Noi, *"the stupid people"*, cei dinafara *"clasei politice"*, putem face doar presupuneri care ni se par plauzibile.

(Va urma)

EXILUL, O NEGAŢIE A LIBERTĂŢII

Urmare din pag. 8

sârma ghimpată ori înnot Dunărea, rare ori scăpau neîmpuşcaţi. Multora le-a rămas soarta necunoscută, iar cei puţini, ajunşi în închisori, erau în prealabil torturaţi fără de milă.

Un popor de 20 de milioane era ţinut cu severitate în surghiun. Prin eufemism *"Temniţa română a fost denumită şi "Exilul intern"*. Ca în orice încercare de cel mai mare risc, se mai şi reuşeşte. Răsplata unui asemenea risc al vieţii era şi a fost: *"Libertatea"*. Realizatorii reprezintă *"Exilul propriu zis"*.

Un mijloc de a ajunge în exil era şi acela de a-l cumpăra. Libertatea era de vânzare, încasată pe căi ascunse, în valută forte. Prin două trucuri abominabile, statul comunist vindea libertatea. Unul era aprobarea stabilirii domiciliului în străinătate, celălalt - acordarea de vize de turism sau vizită la rude. Nu este locul de a arăta filiera acordării ci, că peste preţ, statul prelua proprietăţile imobiliare la preţ derizoriu şi gratuit bunurile de patrimoniu dela ei, cu stabilirea în străinătate. Celor cu vize de turism sau vizită, dacă nu se înapoiau, li se confiscau bunurie imobiliare şi cele de patrimoniu. Osebit celor care erau trimişi cu misiuni de serviciu care, dacă nu se înapoiau, erau judecaţi şi condamnaţi în lipsă pentru trădare şi li se confisca tot. Aceste trucuri erau transparente, rizibile şi blamabile pentru statul comunist. Dar cei care reuşeau, deveneau o altă categorie a exilului.

Atotputernic, statul comunist proceda şi la *"expulzări"*. Adversarii politici recunoscuţi internaţional ca valoare profesională, culturală şi dârzi în opoziţia lor implacabilă, susţinuţi şi de organizaţii internaţionale ale drepturilor omului, dacă nu acceptau exilul voluntar, ca măsură la refuz erau expulzaţi, respectiv *"deportaţi în extern"*.

Desigur toate categoriile la care ne-am referit se direcţionau pe un evantai de ţări şi în număr mai mare în diferite ţări.

De vreme ce exilul este negaţia libertăţii, exilanţii voit sau nevoit sunt beneficiarii acesteia însă nu în ţara lor şi este firesc să caute să se închege în această situaţie, din dragoste de ţară, din nostalgie, din dorinţa păstrării tradiţiilor acumulate, vorbirea aceleiaşi limbi, credinţă şi o întreagă gamă de sentimente. De realizarea acestei închegări locale şi pe plan general depinde în modul cel mai profund anihilarea resentimentului de înstrăinare. Acţiuni temeinice remarcabile de păstrarea românismului sunt întreprinse de ROMFEST şi Asociaţia Culturală Română din Hamilton, Canada.

Convergenţa fermă a românismului este susţinută în Exil de simpozioane, reprezentaţii cultural-artistice şi de către Biserică, ce a ţinut şi ţine aprinsă candela credinţei strămoşeşti.

Nu ne vom referi la acţiunile diversioniste susţinute prin toate mijloacele pentru a destrăma unitatea Exilului şi nici la maniacii de a domina fluturând tricolorul falsului patriotism cu pretenţie de a salva *"din afară"* ţara.

O ultimă remarcă este privitoare la M.S. Regele Mihai; este impropriu a fi considerat Rege în Exil, deoarece a fost clar *"Expulzat"*, a fost şi rămâne *"Regele României"*.

Ad. GRIGOROPOL

DEMOCRAŢIA LA ROMÂNI

—George VASU—

Scrie aceste rânduri, plin de revoltă, un octogenar despre ceea ce vede că se întâmplă în această ţară, pe care a apărat-o în cel de-al Doilea Război Mondial. Sunt căpitan în rezervă, veteran de război, deci mi-am îndeplinit obligaţiile de cetăţean, pe linie militară şi patriotică, de apărare a României.

Acum vreau să scriu şi să demasc cum este condusă ţara de foştii şoimi ai patriei, pionieri, utecişti sau membri de partid, care au *"sădit în ei seminţele trecutului comunist"*".

Autorul acestor rânduri, care a văzut lunina zilei în Statele Unite ale Americii acum 80 de ani, este fiul unor ţărani din Transilvania, care au emigrat din Imperiul Austro-Ungar la începutul secolului *"ca să scape de armată la împăratul"*.

Cei vârstnici din conducerea ţării sunt cu ani grei de puşcărie în spate, obosiţi, iar cei tineri luptă pentru o viaţă îmbelşugată. De pildă, senatorii *"şi-au umflat bugetul"* cu 57 de miliarde de lei! Numai cheltuielile de protocol cu oaspeţii veniţi la Senat s'au prevăzut a fi de 7,5 miliarde lei, iar pentru autoturisme şi birourile senatoriale de 8,2 miliarde de lei!

Este clar jaful produs de o categorie de politicieni care îndeplinesc funcţia de *"aleşi ai poporului"* în calitate de parlamentari. Această comportare este rezultatul creşterii şi educaţiei comuniste timp de jumătate de veac, când nu se ştia nici de frica lui Dumnezeu şi nici de ruşine.

Între cele două războaie mondiale, anii 1920-1940, timp de 20 de ani, a existat o oarecare stabilitate politică, economică şi financiară. Apoi în anul 1940 a început războiul care a schimbat şi viaţa şi gândirea cetăţenilor acestei ţări. Au început *"refugiile"* dintr'o parte în alta a ţării şi războiul propriu-zis care s'a desfăşurat şi pe teritoriul României până în Octombrie 1944, când a fost eliberată întreaga ţară, afară de Basarabia şi Bucovina, care rămân în mâini străine deocamdată.

"Ciorovăiala" dintre partide reprezintă faţa societăţii româneşti după revoluţie.

După revoluţie, politicienii nu se certau ca astăzi, deoarece aveau *"frica de ziua de ieri"*, când dictatura închidea la toţi gura. Au reuşit să voteze Constituţia la 21 Noembrie 1991, în mai puţin de un an de zile, iar acum nu sunt în stare să facă bugetul anual la timp, încât până şi Fondul Internaţional *"ocoleşte"* ţara, neacordându-i împrumutul solicitat.

Încep să cred că acest popor nu ştie ce este democraţia şi că trebue să treacă o generaţie de oameni şi să aibă o altă gândire şi să procedeze în mod democratic.

Aşa cum se întâmplă pe terenul de sport, trebue să se întâmple în arena politică. Câştigă cel mai bun! Este greu, foarte greu ca Românul să simtă acest lucru în toată fiinţa sa. Numai atunci se va înţelege democraţia adevărată în conţinut şi în formă, deoarece bietul Român a fost amăgit tot timpul existenţei sale. În Evul Mediu, supus de Turci şi alte semniţii, înainte de război supus moşierilor, Austro-Ungarilor în Transilvania, Ruşilor în Moldova etc. Astfel că el nu a avut o personalitate sigură şi bine conturată niciodată. Trebue să treacă cel puţin o generaţie ca să se creeze cetăţeni adevăraţi, de tip *"occidental"*.

În România astăzi sunt şi oameni luminaţi, dar aceştia în marea lor majoritate ezită să se angajeze în *"nebunia politică"* de astăzi din ţară, deoarece educaţia dintre cele două războaie mondiale nu le permite acest lucru şi stau deoparte şi se *"sting"* pe rând, iar foştii comunişti, şoimi ai patriei şi pionieri conduc astăzi România.

DESPRE CONDIŢIA ŞI ROLUL ARTISTULUI ÎN SOCIETATE

—Radu NEGRSCU-SUŢU—

-DISCUŢII CU PICTORIŢA GLORIA HEIKKILĂ-BĂDĂRĂU-

- Stimată Doamnă Gloria Bădărău, ţin să încep prin a vă exprima sincerele mele mulţumiri pentru a fi acceptat acest dialog. Odată pentrucă vă admir ca artist şi apoi pentrucă este o reală delectare să discutăm, ca între moldoveni cărora le place să se întindă la vorbă, despre toate şi despre nimic şi în special despre condiţia şi rolul artistului în societate.

Or, eu nu vă voi cere să vorbim aici nici despre studiile de pictură şi arhitectură făcute, nici despre expoziţiile avute sau despre distincţiile obţinute, ci despre ideile pe care le aveţi şi susţineţi, despre Artă şi cum ar trebui să se efectueze iniţierea în tainele ei, căci artist te naşti, însă şi devii.

- Da. Domnule Negrescu-Suţu, după mine, un artist, în speţă pictor, este un component al societăţii şi respectiv o emanaţie a acesteia, deci depozitarul educaţiei primite din copilărie, în funcţie de circumstanţele de mediu. Orientarea profesională şi consacrarea pot fi realizate, determinate, prin constrângere sau înclinaţie genetică (în acest ultim caz se poate vorbi de talent), iar talentul în sine poate fi cultivat sau martirizat de unele condiţii de viaţă.

Când un artist a depăşit toate etapele, a trecut prin toate furcile caudiene şi s'a realizat, de abia atunci el poate deveni un factor educativ în interiorul societăţii.

- Doamnă Bădărău, vă propun, deci, să încercăm a dezvolta aici unele idei, pentru simpla plăcere şi satisfacţie intelectuală. Sunteţi o artistă şi artiştii au avut dintotdeauna idei.

Ei bine, să ne imaginăm atunci, de ce nu, cum ar arăta sau ar trebui să arate societatea ideală în care atistul ar avea locul său ideal. Să vedem însă mai întâi ce au gândit în acest sens cei vechi şi dacă au avut sau nu dreptate, sau dacă le puteţi acorda deplină încredere.

Şi să începem, propun eu, cu Platon, care remarca faptul că oamenii nu pot fi nicidecum obligaţi, forţaţi, a fi fericiţi ori liberi. Cel puţin în privinţa libertăţii aceasta se vede clar la noi, în România, la nostalgicii comunismului, fără a mă referi aici doar la foştii demnitari. Deci, fericirea şi libertatea cu forţa nu se pot aduce. Noi, Românii, spunem că dragoste şi bine cu de-a sila nu poţi face, şi pe bună dreptate.

Arta presupune în primul rând după talent, libertate, de gândire şi apoi de exprimare, iar lipsa libertăţii, lipsă pe care noi am cunoscut-o în România comunistă, duce la înnăbuşirea şi marginalizarea talentelor, până la dispariţia lor totală, pentrucă arta aservită puterii, proletcultismul de exemplu, încetează de a mai fi artă, cu tot talentul artiştilor.

- Aria de activitate a unui pictor este natura întreagă, care este infinită şi acest spaţiu nesfârşit oferă artistului o varietate nemărginită de aspecte şi situaţii pe care pictorul le sesizează şi le pune în evidenţă în faţa ochilor mulţimilor (plastic vorbind), iar aceste mulţimi pot accepta într'o măsură oarecare (dela indiferenţă la entuziasm) mesajul imagistic al artistului. În aceste condiţii, rolul educativ al pictorului este, după părerea mea, cât se poate de modest.

- Dar să ne întoarcem la Platon care remarca iarăşi că dacă oamenii nu pot fi forţaţi a fi liberi, pot fi însă educaţi, educându-le pornirile, dorinţele, atitudinile, acţionând în deplină armonie cu cosmosul, în sensul grec al termenului, acest rol revenind filosofului cetăţii.

Şi aici ajungem la antinomia plăcerilor, dintre care face parte şi plăcerea estetică, care poate şi trebue să fie cultivată. Pentru Platon totul este o chestiune de armonie apocaliptică (tot în sensul grec al termenului) a armoniei divine pe care omul o realizează şi percepe cu ajutorul echilibrului său interior, dictat de raţiune, Platon dixit.

În Academia sa, care avea, să nu uităm, un buget şi un regulament interior strict, Platon căuta nu obţinerea unei specializări anume, ci a unei culturi generale a epocii, întru formarea, pregătirea, viitorilor magistraţi ai cetăţii sau regi-filosofi, care vor avea de rezolvat problemele cetăţilor viitoare.

Se predau Matematicile şi Filosofia prin metoda socratică a dialogului între magister şi elev, apoi Metafizica, Astronomia, Geometria sau Retorica.

Această frăţie, care trăia într'o comunitate nu utopică, ci de cercetări, având un mod de viaţă colectiv, cu ritualuri şi ceremonii inspirate după cele ale ordinului pitagoreic, preconiza principiul specializării funcţiilor, care stipula ca fondatorii cetăţilor viitoare să aibă obligaţia de a selecta în rândul copiilor pe cei apţi pentru a îndeplni viitoarele funcţii necesare. Această selecţie se efectua după un sistem de probe, care trebuia să fie infailibil.

Instrucţia era aceeaşi pentru toţi copiii până la vârsta de 17-18 ani, practicată în mod mai degrabă ludic. După această vârstă însă, intervine educaţia fizică combinată cu cea militară după care, cei care merită merg mai departe în studiul ştiinţelor, din probă în probă, acestea culminând cu binecunoscuta probă a coborîrii în cavernă.

Să nu uităm că educaţia fizică şi militară aveau importanţa pe care nu o mai au astăzi, în sensul că filosofii şi artiştii luau parte cu mândrie la războaiele cetăţii.

După vârsta de 50 ani, cei care treceau cu brio aceste probe deveneau magistraţii cetăţii, ori rămâneau filosofi.

Cât despre femei, acestea aveau, în principiu, aceleaşi posibilităţi de afirmare ca şi bărbaţii, cu condiţia de a avea aptitudini egale cu aceştia, lucru destul de greu.

Dintre toate regimurile politice, democraţia este cel mai puţin nociv sau mai puţin imperfect, în comparaţie cu timocraţia, oligarhia, monarhia sau tirania. Însă, democraţia prezintă printre alte defecte şi riscul triumfului mediocrităţii şi incompetenţei, prin încredinţarea puterii de decizie unui număr prea mare de oameni şi putând conduce după Platon, destul de uşor către decadenţă, demagogie şi chiar tiranie.

- Bineînţeles că Platon are dreptate, căci democraţia ocazionează şi promovarea nulităţilor, putând declanşa un proces lent şi subtil de decadenţă. Platon s'a gândit şi la un model de organizare statală - Republica sa - şi care astăzi poate fi considerată o utopie. În căutarea perfecţiunii, Platon a găsit, inevitabil, Utopia.

- Republica fondatorului Academiei este alcătuită din trei rase-caste: de bronz, de argint şi de aur, mai mult în sensul de clase sociale. Ele nu sunt ereditare, în sensul că acei agricultori, lucrători şi neguţători din clasa de bronz nu rămâneau le nesfârşit în funcţia de servitudine, abil apreciată de Platon ca o virtute.

Copiii lor au posibilitatea, dacă au aptitudinile cerute, să fie selecţionaţi pentru a putea primi educaţia celor din clasele superioare, adică a viitorilor militari şi magistraţi ai cetăţii. Dar şi invers, copiii degeneraţi ai acestora din urmă pot fi, dacă este necesar pentru binele cetăţii, retrogradaţi în clasa inferioară.

După mine, Republica lui Platon ne apare astăzi ca expresia unui comunism generalizat, fără proprietate individuală, totul fiind uzitat în comun, iar viaţa cotidiană fiind de tip *"kibbutz"*. Comparaţia cu comunismul nu este nici sardonică, nici acrimonioasă, ci pur şi simplu justă. Banul, ca şi orice alt obiect de valoare îşi pierde folosinţa, rămânând permis, însă extrem de limitat, ultimei clase. Aceasta este, în linii generale, cetatea ideală a lui Platon.

Spre deosebire de Platon, Pitagora avusese alte idei, dintre care doar unele l-au influenţat pe discipolul lui Socrate.

După un destul de lung sejur în Egiptul faraonilor, Pitagora recomanda aristocraţia ca formă de guvernământ a cetăţii, aceasta putând da *"Cea mai bună guvernare, prin guvernarea celor mai buni"*.

Pitagora încearcă să armonizeze ordinea şi libertatea, care nu pot exista una în detrimentul celeilalte, altfel armonia socială necesară tuturor nu se poate înfăptui.

În această armonie pitagoreică, ordinea primează totuşi în faţa libertăţii, o libertate prea mare putând conduce la dezordine, şi aici Pitagora are perfectă dreptate. Dezordinea este ineluctabilă chiar şi la o scară mai mică şi Pitagora începe prin a aplica aceste principii în Şcoala sa, ordin iniţiatic mai degrabă. Aici candidaţii sunt primiţi în urma unei riguroase selecţii, căci aşa cum un singur instrument muzical discordant poate da peste cap o întreagă orchestră, aşa şi un singur elev indisciplinat poate contamina întreagă şcoală, fiecare om emiţând în permanenţă radiaţii de simpatie sau antipatie spontană celor din jur.

Pitagora forma matematicieni şi fizicieni, economişti şi legislatori, în scopul de a-i trimite apoi din nou în lumea profană, pentru a înzestra cu legi juste şi a-i aduce ordinea şi armonia necesare.

Şi ordinul pitagoreic preconiza viaţa în comun, cu diferenţa însă că dacă un membru dorea să se retragă sau era expulzat, acesta îşi putea recăpăta aportul material adus la venire, sporit chiar datorită administrării judicioase a economiştilor ordinului.

PORTRET (ULEI)
de Gloria BĂDĂRĂU-HEIKKILĂ

Ordinul nu era vindicativ, însă demisionarul devenea mort pentru viaţa spirituală şi socotit de către cei rămaşi în ordin defunct.

Este cazul oricărui artist de astăzi care, încetând a mai crea, dispare din circuitul vieţii artistice şi memoria confraţilor care-şi continuă creaţia, nemaifăcând parte din branşa şi viaţa lor.

Făcând un salt peste secole, să ne oprim şi în Utopia lui Thomas Morus care are câteva remarci strecurate cu parcimonie însă extrem de interesante pentru noi. Astfel, vorbind despre Arte şi Meserii, Morus descrie Agricultura (terestră, nu celestă) drept Arta comună tuturor locuitorilor Utopiei. Utopus rex lasă fiecărui supus libertatea religiei, deşi cea mitriacă este primordială într'o primă fază, fără ca Mithra să fie acelaşi pentru toată lumea. Creator şi Providenţă, Mithra dispare treptat, lăsând locul Creştinismului care va înlocui treptat orice alte forme de credinţă.

Însă cel mai interesant capitol pentru noi este iarăşi forma de guvernământ, respectiv, în Utopia, o republică tot de tip colectivist sau kibbutz, unde din nou noţiunea de ban este inexistentă. Un fel de comunism medieval contradicţional, căci această republică nu exclude existenţa unui rege ori a sclavilor. Oricum ar fi, influenţa preopinentă platoniciană apare dela sine.

Să ne oprim acum, cu îngăduinţa Dumneavoastră, şi la Euphonia lui Berlioz, acest geniu al Muzicii neînţeles de contemporanii săi. Berlioz imaginase, după cum bine ştiţi, o cetate utopică unde viaţa locuitorilor şi întreaga organizare a acestei cetăţi ideale sunt dedicate în exclusivitate, cultului Artei muzicale.

Toţi locuitorii Euphoniei sunt muzicieni, iar cei care nu sunt interpreţi se ocupă cu fabricarea instrumentelor şi a partiturilor muzicale, ori fac cercetări în domeniul acusticii.

Berlioz împarte cetatea pe cartiere şi străzi dedicate vocilor şi instrumentelor muzicale. Întâlnim astfel străzile sopranelor, mezzo-sopranelor, altistelor sau ale tenorilor, baritonilor şi başilor. Instrumentiştii sunt grupaţi la rândul lor pe cartiere, ale instrumentelor cu corzi, de suflat, de percuţie sau cu clape, fiecare cu străzile respective dedicate marilor interpreţi, compozitori sau creatori ai instrumentelor respective.

Educaţia Euphonienilor începe încă din fragedă copilărie, cu studiul ritmic şi al solfegiului în paralel cu cel al instrumentelor şi mai târziu al vocilor şi al armoniei.

Particularitatea lui Berlioz este de a pune justa interpretare deasupra oricărui talent, mergând chiar până la alungarea din cetate a autorului unei interpretări sau compoziţii greşite, chiar dacă acesta posedă o voce excepţională sau un talent ieşit din comun.

Disciplina domneşte în cetatea muzicienilor, căci Berlioz consideră că doar un regim despotic poate asigura ordinea perfectă necesară studiului şi apoi interpretării. Or, dacă aprecierea este justă în cadrul muzicii orchestrale, se poate însă ea aplica şi în arta picturală?

Dar să ne oprim aici cu exemplificările.

După părerea mea Pitagora are dreptate, iar Berlioz se înşeală. Scopul cetăţii ideale este de a forma talente pentru ca apoi, artiştii odată desăvârşiţi, să părăsească cetatea pentru a forma, la rândul lor, alte şcoli în lume.

A-i constrânge să trăiască toată viaţa într'o cetate, fie ea ideală, nu este nici măcar o utopie, căci actul în sine ar înnăbuşi talentele până la urmă, fiecare artist având nevoie de un spaţiu vital înconjurător lipsit de orice rivalitate sau influenţă limitrofă, pentru a se putea exprima în plenitudinea talentului său. Consider că actul nu ar folosi nicidecum umanităţii, cetatea închisă fiind sortită dispariţei lente dar sigure, mai devreme sau mai târziu.

O cetate a artiştilor, fie ei muzicieni sau artişti plastici, poate fi benefică doar dacă rolul ei este de a forma şi desăvârşi talente, pentru ca, odată ucenicia şi desăvârşirea terminate, să le trimită în afara cetăţii, altfel ea nu are rost.

O viaţă artistică petrecută în întregime în interiorul cetăţii, o repet fiind convingerea mea profundă, ar sufoca creaţia unui artist, care are nevoie să fie înconjurat de oameni altfel decât el. Artiştii au fost dintotdeauna persoane excentrice, cu personalităţi puternice.

Cât despre proprietatea colectivă, aceasta exclude concurenţa şi competivitatea, deci nu poate împinge artistul către culmile ambiţiei sale personale, ale talentului, perfecţionării şi desăvârşirii.

Ba chiar Epicur socoteşte că această practică, a punerii avutului în comun, se bazează pe neîncredere.

Dacă artiştii pot crea doar pentru ei înşişi, ori pentru plăcerea de a picta sau sculpta, menirea lor educativă dispare. Or, formele şi culorile crează emoţia indelebilă care, zămislind dorinţa profanului sau a amatorului de artă de a revedea creaţiile artiştilor, conduce la dorinţa de a le poseda, achiziţionându-le şi reunindu-le în colecţii particulare sau publice, benefice întregii societăţi, având rolul educativ de cultivare a Frumosului, a Armoniei, implicit a individului.

Artiştii se manifestă ca personalităţi individuale, nu colective şi, în plus, însetate de o libertate personală fără de care inspiraţia şi creaţia nu se pot manifesta. Artistul este, prin esenţa sa, un nonconformist, chiar atunci când, paradoxal, i se comandă o lucrare.

Vă propun să ne imaginăm o Euphonie a picturii, pe care eu aş numi-o Picturalia şi pe care Dumneavoastră o puteţi numi oricum altfel şi pe care o puteţi imagina şi concepe după experienţa şi ideile personale care v'au călăuzit până acum studiul şi creaţia.

- Domnule Negrescu, fiind de formaţie arhitect, voi începe cu o dizertaţie despre stâlpi. Elementul de construcţie "stâlp" poate fi imaginat iniţial ca un modest pietroi, un stei, susţinând o platformă oarecare.

Făcând însă un paralelism între activitatea de construcţie, materialmente vorbind, şi activitatea de cercetare, cunoaştere şi descifrare a unor probleme de interes comunitar ale societăţii (de asemeni în continuă evoluţie şi dezvoltare în căutarea unor soluţii optime şi a unor elemente ideale cărora să le încredinţeze responsabilităţi supreme), ajungem la o întâlnire cu primii mari gânditori ai umanităţii (Platon, Aristotel, Pythagora, Heraclit, Hypocrate şi mulţi alţii), care la epoca lor au elaborat doctrine, centre iniţiatice şi academii în scopul de a deschide orizonturi cât mai clare şi largi gândirii umane şi realizării în sine, spiritualmente şi materialmente, a Omului ca ins şi component anonim al comunităţii sale.

Este clar că activitatea acestor "stâlpi" ai gândirii umane s'a desfăşurat în epoca lor, creând însăşi această epocă. Astăzi însă, în contemporaneitatea noastră, aflată cam la trei milenii timp-distanţă de începuturi, trei milenii de evoluţie, multe detalii au fost depăşite într'un fel sau altul, multe aspecte rămân legendare, istorice şi unele chiar utopice.

Dacă filiaţiunea spirituală: magister Socrate - emul Platon, şi acesta avându-l ca discipol pe Aristotel, este impresionantă şi la epocă a fost prestigioasă, eu, pentru epoca mea, nu pot să plasez într'un stat ideal arta picturală şi nu pot să concep un astfel de stat, pe care chiar da capo îl văd utopic, deci irealizabil.

Continuare în numărul viitor

CRONICI

Literare - Artistice - Culturale din exil şi din ţară

Recent, la Chişinău a văzut lumina tiparului cartea *"Basarabia şi Bucovina în jocul geopolitic al Rusiei"*, autor Nicholas Dima.

Editorul lucrării, prof. univ. dr. Vasile Puşcaş, menţionează în ***Cuvânt înainte***: *"L-am cunoscut direct pe Dl. Nicholas Dima, cu prilejul unui ciclu de conferinţe despre România, la Smithonian Institute. Prima mea impresie: un jurnalist-analist care nu se mărginea doar să înregistreze şi să sintetizeze date şi informaţii, ci să analizeze, să înţeleagă corect fenomenele şi să-i ajute şi pe alţii să le înţeleagă.*

Prin studiile istorice, politice, culturale, activitatea didactică şi jurnalistică, Nicholas Dima a susţinut şi s'a raportat mereu la adevăratele valori româneşti care se asociau europenităţii şi lumii democratice. El nu a cerut nimic spaţiului românesc ci, avându-şi rădăcinile, a considerat firesc, natural să i se dedice. Fire generoasă, modestă şi angajantă, el s'a considerat dator să dea tot sprijinul naţiei lui de origine, iar acum îi oferă această scriere care suntem convinşi că-l va face pe autor cunoscut şi locurilor de unde a plecat şi pe care le-a cinstit cu luminoasă credinţă".

S'a născut în România, în comuna Curcani, pe Valea Argeşului. Încă de mic are un sentiment de repulsie faţă de regimul instaurat de Sovietici în Ţară, fiind nevoit să suporte, de rând cu alţi consângeni, consecinţele politicii represive a guvernării comuniste. În 1956, la 20 de ani, este întemniţat la Aiud, unde întâlneşte şi Români din Basarabia şi Nordul Bucovinei.

Experienţa anilor de detenţie l-a determinat mai târziu, fiind refugiat în SUA, să desfăşoare o rodnică activitate de analist al fenomenului est-european. Printre diversele teme abordate de el sunt: URSS, România, Basarabia-Bucovina, Sud-Estul Europei. Geograf de specialitate (în 1967 a absolvit Facultatea de Geografie şi Geologie a Universităţii din Bucureşti), Nicholas Dima dedică o mare parte a acestor analize relaţiei dintre situaţia etnodemografică şi graniţe în ariile supuse sovietizării.

În anii cât a trăit în America, Dima a considerat *"chestiunea Basarabiei şi Bucovinei"* drept *"cea mai adâncă rană românească"*, or, aceste pământuri au rămas înstrăinate de Ţară până în zilele noastre.

Atunci când a publicat prima ediţie a acestei cărţi, în 1982, dar şi când a reluat tema, în a doua ediţie (1991) - ambele apărute în SUA, în limba engleză - dorinţa autorului a fost ca lucrarea să fie tipărită şi în limba română.

În 1990, Nicholas Dima a revizuit prima ediţie a lucrării şi a prezentat o evoluţie a evenimentelor până la începutul acestui deceniu, iar pentru a publica în limba română, a continuat analiza temei până la anul 1997. În noua ediţie, în limba română, Nicholas Dima inserează o introducere intitulată *"De ce Basarabia şi Bucovina?"* în care menţionează: ***"Ca geograf şi ca Român, m'am opus întotdeauna imperialismului, iar acum mă opun naţionalismului excesiv şi intolerant. Sentimentul naţional, patriotic şi uman care îi apropie pe oameni între ei şi îi leagă de ţară, nu poate fi înlocuit însă cu nimic. La temelia oricărei ordini mondiale, la baza unei Europe unite, a noii comunităţi internaţionale, nu pot sta decât naţiunile; naţiuni tolerante faţă de semeni, coezive pe plan intern şi bine integrate pe plan internaţional.***

În acest context, în opinia mea Basarabia şi Bucovina nu îşi au locul decât alături de Ţară".

Nicholas Dima, în lucrarea în cauză, face o analiza a evenimentelor istorice, care au precedat raptul Basarabiei şi Bucovinei din trupul României şi a celor ce au urmat. Prin numeroase date cronologice, autorul demonstrează că Românii sunt urmaşii vechiului regat al Daciei, cucerit de către Romani între anii 101 şi 106 d.Hr. şi mai apoi romanizat, iar prezenţa lor în arealul de azi al României îl confirmă vestigiile lăsate de strămoşii noştri îndepărtaţi.

În primele capitole ale cărţii *"Basarabia şi Bucovina în jocul geopolitic al Rusiei"* este redată succint istoria Moldovei. Autorul se referă la întâia anexare rusească, în capitolul cu acelaşi nume. *"Tratatul de pace veşnică"* din 1804, semnat de Rusia şi Turcia, scrie autorul, a durat 8 ani, până când Rusia a început un nou război care s'a încheiat în 1812. Drept consecinţă a tratatului dela Bucureşti între cele două mari puteri, Rusia şi Turcia, a rezultat anexarea teritoriului dintre Nistru şi Prut. Încă atunci, afirmă N. Dima, în 1812, Ruşii au pretins că Basarabia (aşa se numea partea de Sud a interfluviului) era diferită de Moldova şi era în interesul lor să extindă numele acesta pentru întreaga zonă dintre Prut şi Nistru.

Reîntregirea României la 1918 a fost consfinţită prin tratatul semnat la Conferinţa de Pace dela Paris, astfel stabilindu-se graniţele etnice. Această decizie era motivată de dreptul istoric asupra acestor provincii şi de faptul că majoritatea populaţiei era de origine română.

În jocul geopolitic al Rusiei, Nicholas Dima supune unei analize minuţioase atât aspectele relaţiilor româno-sovietice din perioada interbelică, care culminează cu ocuparea Basarabiei în Iunie 1940 de către armata sovietică, cât şi cele ce se referă la sovietizarea de apoi a teritoriului.

În calitate de profesor şi reporter, Nicholas Dima a călătorit, începând cu 1989, la Chişinău, Cernăuţi, Moscova. În 1990, după 22 de ani, a revenit în patrie în România.

Studierea atentă a vieţii din România, Republica Moldova şi Ucraina îl face pe Nicholas Dima să concludă că ultimul deceniu al secolului nostru este o perioadă de schimbări dramatice, de dificultăţi şi de confuzie neaşteptată pentru întregul bloc estic.

Iurie COTOVEANU

"ŢARA" nr. 558, Iulie 1998

EXILUL POETIC ŞI NEVOIA DE BILINGVISM

ALEXANDRA ROCERIC

Când în anul al optulea dela începutul erei noastre, celebrul poet roman, Publius Ovidius Naso, a ajuns la Tomis, el a fost şocat de *"graiul cel sălbatec"*, din Ţara Geţilor, numindu-l *"străin de limba noastră"* şi un grai ce *"biruit-a şi vorbele greceşti"*. Cu toate acestea poetul s'a străduit să înveţe limba Geţilor, deşi a continuat să scrie până la moarte în limba maternă, latina, mărturie fiind elegiile sale, intitulate *"Triste şi Pontice"*.

Câţi oare dintre poeţii români exilaţi în multe ţări de pe planeta noastră, în ultima jumătate a acestui secol, nu vor fi simţit, precum odinioară Ovidiu, noul grai din ţara de adopţie, ca fiind *"străin de limba noastră"*? Dar câţi oare dintre aceşti poeţi vor fi continuat să-şi scrie mai departe operele lor, exclusiv în limba română? *"Good question"*, ar zice Tom, amicul meu, critic literar american.

Nevoia de comunicare rapidă cu marele necunoscut, cititorul de pretutindeni, precum şi alte raţiuni ce ţin de sensibilitatea şi personalitatea fiecărui creator de metafore, i-a determinat pe mulţi dintre poeţii români din exilul contemporan, la o exprimare bilingvă în poezie. Iată de ce cred că metafora bilingvă sau bilingvismul metaforic, impune o nouă orientare din partea criticii literare, fenomenul având la bază, dincolo de motivaţii ce ţin de conştiinţa artistică, de talent şi *amurgul prea cuminte / prea mult / alt dor sau acelaşi, mai acut / se cuibăreşte în noaptea mea / şi nu-mi lasă loc / şi mi-e dor când Chopin plânge / pe clape de foc / şi zorile izbucnesc cu dor statornic / de dragii mei şi de sfânt / îndepărtatul meu pământ.*

Replica în limba engleză, intitulată *"Too late"* are ca motto cunoscutul titlu al basmelor lui Petre Ispirescu *"Youth without age and life without death"* şi pare să fie o chintesenţă a unui crez şi o mărturisire de conştiinţă: *"I have never learned to say adieu / to bury the past and to start anew / I have never been able to forget / my memories I am beset. / A dream has tatooed itself / on my mind / in my heart, in my blood... / and yet a taste of cinders on my tongue / makes this dream so untrue / I know I have my memories wrong / I am unfaithful to all I remember / not everything was so cold and so old / not everything was so far / I left a door ajar / to wait for me / when I return, eternal Peer Gynt / to change the past by a glint... / I have never learned to say good bye / to leave and to forget / yet, while I was dreaming / trapped in the cage of time / these devouring years were to amputate / my dream, my hope, my life... / to the past - closed was my gate / there is no past which wants to wait / and how late is too late?*

O privire atentă asupra acestor mostre de exprimare diferită în limbi diferite, poate descifra, dincolo de metaforă şi mesaj, motivaţia estetică şi de preferinţă a autoarei. *"Dor absolut"* apare astfel ca o poezie instinctuală, revărsându-se parcă dintr'o imitaţie sufletească saturată de izolare şi tânjind mereu după spaţiul, timpul, locul şi mediul familial, inspiraţie, determinări de ordin psihologic şi lingvistic.

Am primit, în ultima vreme, mai multe cărţi de poezie, dela poeţi bilingvi din exil şi am descoperit în lucrările lor o ardentă nevoie de a scrie în două limbi.

Un exemplu tipic al nevoii de bilingvism în poezie l-am detectat recent în poeziile Alexandrei Roceric, din Washington, D.C. În culegerile intitulate ***"Memento"*** (American Institute for Writing Research, 1987) şi ***"Interval"*** (MoonFall Press, 1997), Doamna Roceric scrie poezii total diferite, în două limbi total diferite, unde antiteza metaforică e generată de o frustrare exasperantă în faţa aşteptării fără sfârşit şi a pierderii ireparabile a unui pământ *"îndepărtat"*. Contrastul dintre duritatea *"cobaltului"* şi transparenţa *"oceanului"*, întâlnit în poezii scrise în română şi respectiv în engleză, vine să sugereze un temperament poetic impulsiv, de o rară sensibilitate, pe care realitatea imediată, având duritatea *"cobaltului"*, îl dezmembrează, ca în poezia *"Apraxie"* din ciclul *"Cobalt"* (cuvântul *"apraxie"*, inexistent în vocabularul explicativ al limbii române, este de origine greacă şi a fost preluat, bănuiesc, de autoare, din engleză şi adaptat cerinţei morfologice a limbii române, cu sensul de nemişcare). Transcriu această poezie, ca pe o mostră de comprimare metaforică, trădând o ipostază poetică neconfortabilă şi neadaptabilă unui spaţiu având duritatea cobaltului. Iat-o: *"Cum să stau , Cum să trec / fără resorturi, / fără direcţie / şi după disecţie pe fiecare celulă / Perfect dezmembrată / Suspendată, în frig / cu liniile palmei incoerente / Strig: sunt gata pentru alte amprente / prea am trăit materia incoloră fără fapte / tirania raporturilor inexacte / m'am rătăcit / n'am nici pânze, nici ancoră.*

Limba maternă, în care se exprimă suferinţa produsă de realitatea imediată, are aici semnificaţia unui adăpost terapeutic şi a unei căi sigure de transmitere a unui mesaj genuin. Este aici o extraordinară confesiune a inocenţei însetate de armonie, în faţa incoerenţei şi discontinuităţii impuse de tirania raporturilor inexacte din lume, şi, în acelaşi timp, un semnal privind efectul înstrăinării, adresat lumii de acasă.

Trista realitate îndepărtată în timp, ca şi trăirea prezentului ca timp al deciziei iminente, privind propria eliberare de constrângerile demonice, sunt exprimate bilingv. Astfel, sufletul poetic se simte parcă mai sigur, mai echilibrat, derulând cu dezinvoltură experienţa frustrării în faţa umilinţei dintr'un timp *"pătat, ruşinat"* (ca în poezia *"Memorie sfântă"*, din ciclul *"Opal"*. Efectul? Curajul de a spune *"nu"* în faţa *"seminţei distrugerii"* sau a *"şarpelui hipnotizor"*, ca în poezia *"Now is the time"*, din ciclul *"Ocean"*.

Poeziei *"Dor absolut"*, scrise în limba maternă, îi corespunde în engleză, la alte dimensiuni metaforice şi de mesaj, poemul *"Too late"*. Spre edificarea Dumneavoastră, transcriu, Mărite Cititor, ambele poezii: *"Dor absolut / de ai mei şi de pământul meu / mi-e dor mereu, mi-e dor / la primul glas de păsări / dimineaţa mă trezesc / cu dor dospit din noapte / când sub un ram poleit de-o lună enormă / încercasem să scutur / dorul purtat de mine o zi / în oraşul prea fierbinte /* şi-apoi prin cuvântul *"dor"* având aici sensul de vid *"ce se cuibăreşte"* parcă în locurile unde poeta nu-şi mai poate găsi liniştea. Repetiţia obsesivă a cuvântului intraductibil *"dor"* atinge cifra *"şapte"*, o cifră fără soţ, întâlnită frecvent în basme şi în legende, şi sugerând aici ideea de dezechilibru şi nevoia de împlinire. Decantarea cuvântului *"dor"* şi sacralizarea *"îndepărtatului pământ"* justifică întrutotul crearea în limba română a acestei poezii. În contrast, poezia *"Too late"*, este o poezie cerebrală, depăşind intimitatea sufletească. Zicerea metaforică e determinată de nevoia de a prezenta lumii o experienţă tristă, în care anii i-au amputat poetei visele, speranţa, viaţa. Invocarea lui Peer Gynt are aici sensul unui apel la universalitate, la acea forţă care ar putea schimba chiar şi trecutul, printr'o scânteiere.

Scrise în două limbi diferite, ciclurile de poezii *"Opal"* şi *"Ocean"*, din culegerea intitulată *"Interval"* şi publicată de editura *"MoonFall Press"* oferă cititorului o poezie de simţire românească, în care metafora este bazată pe un crez estetic de esenţă metafizică, poeziile-rugăciune din finalul ciclului *"Ocean"*, completând, în chip fericit, mesajul în ansamblu al culegerii şi îndreptăţind, întru totul, opţiunea exprimării bilingve.

George BĂJENARU

P.S. Poeţii români bilingvi din exil, interesaţi a fi comentaţi, mă pot contacta la tel. 617-484-73 89.

ROMFES

BUCUREȘTI -

COMUN

Între 17-20 Septembrie 1998, a avut loc la București,
deni, "ROMFEST '98".

Au luat parte cu comunicări, Români din
Basarabia, Bucovina, Canada, Franța, Germania, Iugo
Unite și Suedia.

Comitetul "ROMFEST '98", mulțumește I.P.
prezența și binecuvântarea Înalt Prea Sfinției Sale la
în spiritul dragostei și al înfrățirii între Românii de p

Mulțumește Președintelui României, Domnul
mis sesiunii "ROMFEST '98".

Mulțumește Domnului Prim-Ministru, Radu V
ral al Capitalei pentru urările adresate lucrărilor sesiu

Mulțumește în mod deosebit Domnului Pr
Național de Istorie, pentru găzduirea exemplară da
"ROMFEST-ului '98" a spațiului muzeului.

În urma luărilor de cuvânt ale participanților
care este confruntată națiunea Românilor, după cum u

1. Necesitatea bunei înțelegeri a bisericilor str
2. Necesitatea integrării României în N.A.T.O.
3. Anihilarea tendințelor vrăjmașilor noștri di
4. Nocivitatea pentru națiunea română a tratatu
5. Anacronismul legislației române în legă
cetățeni străini.
6. Ignorarea Românilor din afara țării de către

Problemele grave care cer urgentă rezolvare di
- Eliberarea lui Ilie Ilașcu și a grupului
- Consultarea Exilului românesc în pr
lor de adopție;
- Reprezentarea Exilului românesc în ța
- Stoparea tendințelor de separatism d
Românilor din aceste județe.

Mulțumind autorităților române și tuturor frați
alături de noi, socotim că "ROMFEST '98", sărbătorin
stabilit puntea de legătură dintre România și Românii

Ca și aici, și la viitoarea ediție vom aplica pri
ediție a "ROMFEST-ului" din anul 1988, și anume d
opiniile personale, și dorim ca acesta să fie un model p

Ne exprimăm o mare încredere în tineretul rom
ne-am pus-o în el.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Așteptat în mod deosebit - cu speranțe de unii, cu invidie, dușmănie, intrigă și desinformare de alții - ROMFEST '98 a avut loc la București, stabilind prima punte de legătură autentică, dintre Exil și Țară, întreruptă cu bună știință și perseverență de regimul comunist și urmașii săi neocomuniști de după 1989.

Atitudinea ostilă a comuniștilor față de Românii liberi a continuat și după Revoluția Tineretului din Decembrie 1989. Este suficient să ne amintim de expulzarea din România în 1990 a delegației *Cuvântului Românesc"* pentru a înțelege că regimul lui Iliescu era o continuare a aceleiași linii antinaționale promovată de pcr, începând cu Gheorghiu-Dej și întărită sub Ceaușescu.

Falsele manifestări cu invitarea în țară a *"Românilor de pretutindeni"* ale regimului dela București, unde erau chemați din străinătate toți infiltrații din Exil pentru a primi noi ordine de acțiune sub firma întâlnirilor culturale, nu mai pot păcăli pe nimeni. România și Românii din afara țării trebuiau să-și găsească propria cale de colaborare, alta decât cea a oficialităților încă necurățite de zgura comunistă. Acest prim pas a fost făcut de sesiunea ROMFEST '98.

Comitetul internațional ROMFEST știa foarte bine de greutățile care îi stăteau în față, de piedicile ce le va întâmpina, dar a decis ca la aniversarea a 80 de ani dela Reîntregirea Țării, sesiunea din acest an să fie ținută la București, ca un veritabil simbol al reîntregirii spirituale românești. Așa s'a pornit la organizarea ROMFEST-ului '98.

Sub oblăduirea spirituală a Înalt prea Sfinției Sale Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului și sub înaltul patronaj al Primarului General al Capitalei, Domnul Viorel Lis, Fundației Culturale *"Cuvântul Românesc"* și Fundației *"Pro România"*, între 16-20 Septembrie 1998 a avut loc la Muzeul Național de Istorie al României, ediția a VI-a a ROMFEST '98 *"Congresul Românilor de Pretutindeni"* la Opt decenii dela Marea Unire, sub deviza: *"Românii de pretutindeni, un cuget și un spirit"*.

Miercuri, 16 Septembrie la orele 19.00, în imensa sală dela parter a Muzeului de Istorie a avut loc Recepția de deschidere a sesiunii ROMFEST '98. Cu această ocazie s'au citit mesajele de salut trimise de Domnul Emil Constantinescu, Președintele României și al Domnului Prim Ministru, Radu Vasile. Recepția a fost deschisă în prezența Domnului Viorel Lis, Primarul General al Capitalei, care a ținut un discurs de bun venit Românilor de peste hotare și a urat succes lucrărilor congresului, iar înalt Prea Sfințitul Mitropolit al Banatului, Nicolae Corneanu, a binecuvântat lucrările. Ansamblul folcloric al Filarmonicii din Râmnicul Vâlcea a susținut un spectacol de muzică populară și muzică ușoară românească.

Pe un mare panou din holul Muzeului de Istorie al României, erau afișate publicațiile românești apărute în Exil, începând cu anul 1950. Participanții au putut să vadă revistele românești: *"Drum", "Carpații, "Vatra", "America", "Solia", "Cuvântul Românesc", "Lumea Liberă", "Meridianul Românesc", "Dorul, "Curierul Românesc", "Foaie", "Origini", "New York Magazin", "Acțiunea Românească"* și altele, apărute în Statele Unite, Spania, Canada, Suedia, Danemarca, Germania etc.

Pe întreaga perioadă a desfășurării congresului au fost deschise permanent o expoziție dedicată Reginei Maria a României, o Expoziție dedicată diplomatului român Nicolae Petrescu Comnen și o expoziție de artă plastică românească organizată de Galeria *"Pontica Art"*.

Joi 17 Septembrie, după o scurtă rugăciune, I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului binecuvântează lucrările Congresului și ia loc la masa de onoare.

Începutul lucrărilor se face cu Secțiunea Politică, având ca moderatori pe Zahu Pană din New York și prof. universitar Gheorghe Buzatu din Iași, care dau cuvântul profesorului Ion Halmaghi din Pittsburg, SUA, stabilit la Sibiu. Membru fondator al ROMFEST-ului, Ion Halmaghi a vorbit despre: *"Originile și semnificațiile Romfestului"* trecând în revistă desfășurarea celor cinci congrese și necesitatea ținerii acestei sesiuni în țară, la împlinirea celor opt decenii dela Reîntregirea țării.

Au urmat Ion Crețu, deputat raional ACDR din Cernăuți, care a vorbit despre: *"Școala românească în Exil în Nordul Bucovinei"*; Marilena Rotaru din București cu lucrarea: *"Memorialul Exilului Românesc"*; Coriolan Brad din Durren, Germania, despre: *"Profilul moral al Exilului Românesc;* Dinu Zamfirescu cu lucrarea: *"Exil și Țară"*; Doru Braia, București: *"Altfel decât trebue"*; Doru Novacovici, Franța: *"Numai împreună vom reuși"*; Dumitru Philip, Calgary, Canada: *"Participarea Exilului la renașterea ideii naționale"*; Anca Cernea, București: *"Moralitate și pragmatism în politică"*; Mihai Toader, București: *"România Azi"*; Traian Golea, Florida, USA: *Un exilat, o misiune"*; Mihaela Moisin, Hamilton, Canada cu lucrarea: *"Exil și Diasporă"*; Gheorghe Pârjol, Franța: *"Românii din Exil își pun întrebări"*; Ionel Zeană, București: *"Misiunea tineretului român"* și Valentin Hossu-Longin din București cu lucrarea: *"Relațiile cu Românii de pretutindeni"*.

La sfârșitul secțiunii politice, a fost lansat volumul *"Exil - Oameni și idei"* de Doamna Silvia Constantinescu din Stockholm, apărut la editura *"Curierul Românesc"* din Suedia.

După amiază au avut loc lucrările Secțiunii Culturale având ca moderatori pe prof. univ. dr. Victor Vișinescu din București și Zahu Pană din New York, USA.

Lucrările au început cu conferința: *"Realizările Exilului"* ținută de Zahu Pană, care a prezentat creațiile din Exil, insistând asupra celor trei mari realizări ale Exilului Românesc: Episcopia dela Vatra Românească, USA; Biblioteca Română dela Freiburg și Câmpul Românesc din Hamilton, Canada. Au urmat lucrările: Radu Enescu, Madrid, Spania: *"Între veșnicie și eternitate"*; Gheorghe Rădulescu, București: *"Pași în reforma învățământului preuniversitar din România"*; Ion Popescu Șirețeanu, Iași: *"Situația culturală a Românilor din Nordul Bucovinei"*; Victor Vișinescu, București: *"Exilați în propria țară"*; Dan Cosmulescu, Slatina: *"Mutilarea culturii în perioada totalitarismului"*; Brândușa Massion, Offenbach, Germania: *"Activități românești în zona Rhin Main"*; Nicholas A. Andreescu, Montreal, Canada: *"Contribuții românești la cultura și arta canadiană"*; Ion Enescu, București: *"Difuzarea cărții romănesti în comunitățile din străinătate"*; Maria Ploae, București: *"Filmul - punte spirituală între Țară și Diasporă;* Maria Someșan, București: *"Epurările cadrelor didactice în timpul dictaturii comuniste"* și Vasile Slusaru, Iași: *"Pentru o cultură fără frontiere"*.

După terminarea lucrărilor Secțiunii Culturale, a urmat filmul *"Memorialul Exilului Românesc"*, realizat de Marilena Rotaru dela Televiziunea Română.

Vineri 18 Septembrie, a avut loc dimineața Secțiunea Istorie, având ca moderatori pe prof. univ. dr. Nicolae Ciachir din București și prof. univ. Ion Pătroiu din Craiova.

Primul conferențiar a fost Dr. Șerban Milcoveanu din București, care a vorbit despre: *"Cei trei Uriași ai României contemporane"* care au contribuit la Reîntregirea Țării în Primul Război Mondial: Ionel I.C. Brătianu, Mareșalul Alex. Averescu și Iuliu Maniu. Au urmat: Nicolae Ciachir, București: *"Marea Unire și îndatoririle urmașilor"*; Nicolae Petrescu, București: *"Regina Maria, simbol al luptei pentru înfăptuirea și recunoașterea României Mari"*; G. Giuran, Marea Britanie: *"Patria, Neamul și datoria noastră față de ele"*; Gheorghe Buzatu, Iași: *"Țară și Exil - Politică și istorie"*; Aurel Sergiu Marinescu, New York: *"Încercări de formare a unor guverne în Exil"*; Doru Braia, București: *"Noi contribuții privind istoria emigrației românești interbelice din America Latină"*; Pavel Mocanu, București: *"România anului 1920 în documente portugheze"*; George Bălteanu, Duseldorf, Germania: *"Problemele națiunii române - Contribuție la cunoașterea și rezolvarea lor"*; Mircea Nicolau, București: *"Autohtonie și Occidentalism"*; Traian Bădulescu Șuțeanu, București: *"Satul românesc - astăzi"*; Corneliu Stan, Salzburg, Austria: *"Virtus Romaniae Rediviva"*.

După comunicările Secțiunii Istorie, au urmat lansările de cărți. Prof. univ. dr. Nicolae Ciachir a prezentat ultimele trei volume apărute în editura *"Oscar Print"*: (1) *"Istoria politică a Europei dela Napoleon la Stalin"*, (2) *"Istoria popoarelor din Sud-Estul Europei în epoca modernă"* și *"Istoria Slavilor"*.

Scriitorul Florin Toma dela ziarul *"Ziua"* și Dan Costescu, co-editor la *"Lumea Liberă"* din New York, au prezentat trilogia *"Prizonier în propria țară"* a scriitorului Aurel Sergiu Marinescu din New York.

Din Basarabia, Valeriu Saharnean, președintele Uniunii Jurnaliștilor din Moldova, Alexandru Bantoș, redactor șef al revistei *"Limba Română"*, Maria Bulat Saharnean redactor șef al revistei *"Femeia Moldovei"*, Victor Bucătaru, regizor, Valentina Butnaru, președinta Societății *"Lim-*

ST '98

. ROMÂNIA

NICAT

ști, cel de-al VI-lea Congres al Românilor de pretutin-

in țară și din afara țării, din Anglia, Austria,
goslavia, Marea Britanie, Olanda, Spania, Statele

I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Corneanu pentru
la această sesiune, sub harul căruia s'a desfășurat
e pretutindeni.

nului Emil Constantinescu, pentru mesajul trans-

u Vasile și Domnului Viorel Lis, primarul gene-
siunii "ROMFEST '98".

i Prof. Nicolae Petrescu, directorul Muzeului
dată acestei sesiuni, prin punerea la dispoziția

lor au ieșit în evidență unele probleme majore cu
n urmează:
strămoșești - ortodoxă și cea unită cu Roma.
.O. și în Uniunea Europeană.
dintotdeauna de a separa Basarabia de România.
tatului cu Ucraina.
egătură cu Românii din afara țării, socotindu-i

tre guvernul și legislația română.

din partea autorităților române sunt:
lui său;
problemele pe care statul român le are cu țările

n țară;
n din județele Covasna și Harghita și sprijinirea

fraților români din țară care în aceste zile au fost
orind a 80-a aniversare a reîntregirii României, a
ânii din afara țării.

principiul democratic ce ne-a animat dela prima
e dreptul de expresie al fiecăruia, indiferent de
del pentru toți Românii.

l român care s'a dovedit demn de speranța pe care

COMITETUL "ROMFEST"

ba noastră română" și Petru Tujoreanu, redactor la *"Literatura și Arta"*, au prezentat reviste și edituri din Basarabia.

După amiază au avut loc lucrările Secțiunii Religie, având ca moderator pe Părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa din Washington.

Au conferențiat: Sergiu Grossu, Franța: *"Servind adevărul lui Dumnezeu, cu gândul la România"*; Nae Nicolau, București: *"Martirajul Bisericii"*; George Bălteanu, Dusseldorf, Germania: *"Vindecarea prin rugăciune"*; Silvia Constantinescu, Stockholm, Suedia: *"Unele aspecte ale Bisericii Ortodoxe Române din Suedia"*; Alexandru Mircea Munteanu, Frankfurt, Germania: *"Tentative de compromitere a Bisericii în Exil"*; Andrei Justin Hossu, Cluj: *"Reconcilierea celor două Biserici românești"*; Nicolae Brădean, București: *"Biserica și Tineretul"*; și Ion Gavrilă Ogoreanu: *"Pentru Cruce și Neam"*, cu aspecte din lupta armată din munți, împotriva comunismului.

După secțiunea Religie, a urmat filmul *"Treptele căderii"* de Anca Hirțe și Jean Lefaux, realizat de Yumi Productions și Tofan Group, despre ororile din închisoarea Pitești.

Sâmbătă 19 Septembrie, dimineața, au avut loc lucrările Secțiunii Relații Internaționale - Exil, având ca moderatori pe Zahu Pană din New York și prof. dr. doc. Ion Gherman din București.

Primul conferențiar a fost Domnul Claudiu Mătasă din Florida, USA, care a vorbit despre *"Reforma economică - principiul reformei morale"*. Au urmat: Ion Gherman, București: *"Un genocid cultural și etnic se pregătește Românilor din România veche"*; Vasile Țărățeanu, Cernăuți; *"Românii din Ucraina"*; Pavel Vasile, Chișinău: *"Situația Românilor din Basarabia"*; Nicolae Lupan, Franța: *"De ce nu se face Reîntregirea"*; Ion Lăcătușu, Sfântu Gheorghe: *"Situația Românilor din Harghita și Covasna"*; Virgil Coman, Constanța: *"Megleno-Românii astăzi"*; Pavel Filip, Voivodina, Iugoslavia: *"Toracul - un sat ce se stinge"*; Ileana Marga, Vârșeț, Iugoslavia: *"80 de ani de învățământ românesc în Iugoslavia"*; Zahu Pană, New York, USA: *"Limba - Patria exilului"*; Stere Paris, București: *"Românii autohtoni din Peninsula Balcanică și legăturile cu diaspora"*; Brândușa Massion, Offenbach, Germania: *"Bursa din Frankfurt și extinderea către Est"*; George Cristea, Stockholm, Suedia: *"Un document inedit la Stockholm privind Răscoala lui Horia"*; Cristian Ionescu, București: *"Repere ale dezvoltării constituționale românești în epoca modernă și contemporană"*; Gh. Prepeliță, din Federația Rusă, despre: *"Situația Românilor din Federația Rusă"*. Au trimis lucrări Drăgan Ovezea, Mannheim, Germania: *"Serile istorice românești din regiunea Rhin Main"*; Mircea Tudoran, Mannheim, Germania: *"Reîntoarcerea la matricea natală"*; George Olteanu, Baden-Baden, Germania: *"Fațete ale imaginii României"*.

După terminarea Secțiunii *"Relații Internaționale-Exil"* a urmat lansarea cărții *"Rugăciunea și lumina mistică"* de Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa, apărută în Editura *"Dacia"* și prezentarea revistei *"Memoria"* și a *"Revistei Române"* a Asociațiunii Astra din Iași.

După amiază a avut loc Secțiunea Tineret, având ca moderatori pe Yvonne Nicolescu din Berlin, Germania și Andrei Bădin din București.

Au conferențiat: Radu Murgescu Jr. din Dallas USA despre: *"Tineretul și viața politică"*; Bogdan Liță, București: *"Liga Studenților - opt ani de activitate"*; Ceazar Crețu, București: *"Date statistice despre situația tineretului român"*; Dan Gherghiceanu, București: *"Învățământul românesc astăzi - realități și perspective"*; Dan Nicușor, București: *"Activitatea Asociației Studenților Români din Franța"*; Anca Manoliu, Amsterdam: *"Problemele tineretului român în Olanda"*; Elisaveta Nica, București: *"Pentru un program național de educare a tineretului"* și Virgil Vlăescu, București: *"Tineretul și Biserica"*.

La sfârșitul secțiunii, s'a proiectat filmul *"Undeva în Est"* de Nicolae Mărginean, prezentat de Fundația *"Filmul Românesc"*.

Cu aceasta, sesiunea de comunicări ROMFEST '98 a luat sfârșit. În încheiere, după un scurt cuvânt de închidere, a urmat o rugăciune, iar asistența în picioare a cântat *"CU NOI ESTE DUMNEZEU"*.

Duminică 20 Septembrie, participanții la ROMFEST '98, au luat parte la slujba religioasă care a avut loc la Biserica Elefterie, oficiată Sfânta Liturghie de Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul

Nicolae Corneanu al Banatului și Părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa, cu un sobor de zece preoți. Înalt Prea Sfințitul Corneanu a fost tot timpul prezent la toate secțiunile sesiunii ROMFEST '98, contribuind cu înalta sa autoritate la buna desfășurare a lucrărilor. La sfârșitul slujbei religioase, a avut loc un parastas pentru toți cei morți în închisori, lagăre, în munți, sau uciși de jandarmi, poliție și Securitate, pentru credința lor într'un ideal românesc. În cuvinte simple dar profund simțite, I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului, a vorbit despre prima sesiune a ROMFEST-ului în România.

Duminică după amiază, a avut loc Banchetul de închidere, unde Românii din țară s'au întâlnit mai în deaproape cu cei de peste hotare. S'au legat noi prietenii și s'au stabilit noi relații pentru o bună colaborare a Românilor de pretutindeni.

În încheiere, Părintele Calciu a mulțumit Președintelui țării și Premierului Radu Vasile pentru mesajele de sprijin trimise, precum și Primarului general al Capitalei Viorel Lis, prezent la banchet. De asemenea Părintele Calciu, Președintele Comitetului Internațional ROMFEST a mulțumit Comitetului Național pentru buna organizare a acestui eveniment, pentru eforturile depuse în mod deosebit de către Președintele Comitetului Național Prof. Universitar Nicolae Ciachir și Secretarul General Andrei Bădin, Prof. Nicolae Petrescu, Directorul Muzeului Național de Istorie din București pentru minunata găzduire precum și tuturor participanților.

Luni 21 Septembrie, o parte din participanții veniți din afara hotarelor țării au pornit într'un pelerinaj la mânăstirile din Nordul Moldovei și Oltenia.

ROMFEST '98, a realizat legăturile exilului cu țara, dar receptarea lui a lăsat de dorit din partea autorităților. Această observație a fost făcută și de I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului, care într'un interviu dat publicației *"Timișoara"*, declară:

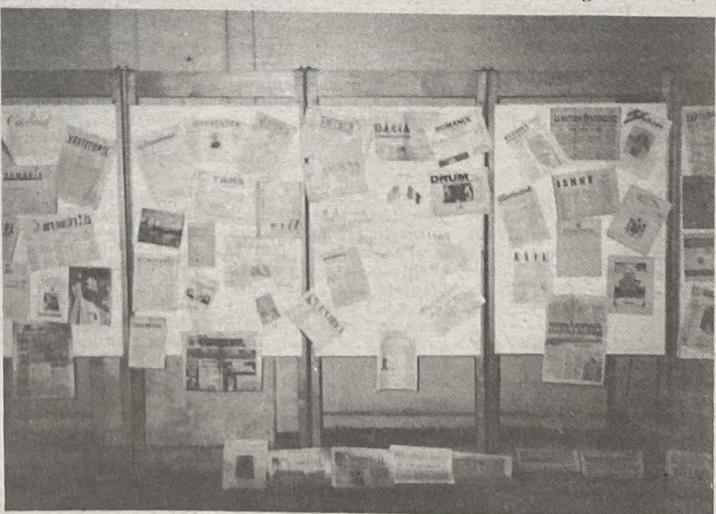
"Deși a reprezentat un adevărat eveniment, din păcate Romfestul a fost minimalizat prin absența desăvârșită a personalităților politice. Mai exact, deși lucrările congresului au început printr'un mesaj al Președintelui României Emil Constantinescu, pe parcursul său au lipsit total reprezentanții autorităților române, oamenii politici, în general. Faptul amintit este cu atât mai trist cu cât acum, nu persoane disparate - animate de interese mai mult sau mai puțin mărturisite s'au dus să întâlnească exilul și diaspora ci, chiar exilul și dispora au venit în țară într'o încercare emoțională de reconstituire a unității atât de mult aclamată de noi. Și nu numai să slujească unității în sine, ci să sprijine eforturile de reconstrucție, după lungi ani de dictatură. Au venit oameni care au suferit chinuri, torturi, ani lungi de detenție și deportare, batjocuri și umilințe, dar care trecând peste toate doresc să slujească țara. Acești confrați ai noștri pot face mult datorită poziției lor și influenței pe care o exercită în țările unde se află. Ei și-au oferit serviciile cu generozitate și au indicat soluții practice. E rândul nostru acum, al celor de "acasă" să răspundem ofertelor ce ni s'au îmbiat.

Din păcate, dela lucrările Romfestului au lipsit și reprezentanții Sfântului Sinod. În ce mă privește am participat la acest congres în calitate de persoană privată, invitată ca atare de organizatori, iar nu în calitate de reprezentant al Bisericii. E trist în același timp faptul că și presa a acordat prea puțină atenție unui moment de o asemenea amploare.

Trecând peste toate acestea, Romfestul a accentuat latura spirituală, religioasă și bisericească a problematicii noastre românești, susținând nu numai necesitatea revenirii la valorile tradiționale, ci mai mult, înlăturarea disensiunilor și conflictelor în favoarea armoniei și bunei înțelegeri pe măsura principiilor evanghelice. Situația cu care suntem confruntați este dificilă, complexă dar și destul de confuză. În atari împrejurări, credința ar putea fi un element de sprijin în strădaniile de recâștigare a normalității. Exilul ne-a ieșit în întâmpinare. Să fim capabili să folosim pozitiv oferta confraților din depărtare".

În fața acestor îndemnuri, nu ne rămâne decât dreaptă ascultare și încrezători în destinul Neamului nostru să privim încrezători spre ROMFEST 2000.

Au sprijinit organizarea Congresului ROMFEST '98 Guvernul României, Ministerul Apărării Naționale, Regia Protocolului de Stat, Agenția de Turism Paralela 45, Asociația Agențiilor de Turism (ANAT), Dacia Pitești, Hotel București, Hotel Lido, Palatul Elisabeta, cărora le adresăm mulțumirile de rigoare.

ROMFEST '98

BUCUREŞTI - ROMÂNIA

COMUNICAT

Între 17-20 Septembrie 1998, a avut loc la Bucureşti, cel de-al VI-lea Congres al Românilor de pretutindeni, "ROMFEST '98".

Au luat parte cu comunicări, Români din ţară şi din afara ţării, din Anglia, Austria, Basarabia, Bucovina, Canada, Franţa, Germania, Iugoslavia, Marea Britanie, Olanda, Spania, Statele Unite şi Suedia.

Comitetul "ROMFEST '98", mulţumeşte I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Corneanu pentru prezenţa şi binecuvântarea Înalt Prea Sfinţiei Sale la această sesiune, sub harul căruia s'a desfăşurat în spiritul dragostei şi al înfrăţirii între Românii de pretutindeni.

Mulţumeşte Preşedintelui României, Domnului Emil Constantinescu, pentru mesajul transmis sesiunii "ROMFEST '98".

Mulţumeşte Domnului Prim-Ministru, Radu Vasile şi Domnului Viorel Lis, primarul general al Capitalei pentru urările adresate lucrărilor sesiunii "ROMFEST '98".

Mulţumeşte în mod deosebit Domnului Prof. Nicolae Petrescu, directorul Muzeului Naţional de Istorie, pentru găzduirea exemplară dată acestei sesiuni, prin punerea la dispoziţia "ROMFEST-ului '98" a spaţiului muzeului.

În urma luărilor de cuvânt ale participanţilor au ieşit în evidenţă unele probleme majore cu care este confruntată naţiunea Românilor, după cum urmează:

1. Necesitatea bunei înţelegeri a bisericilor strămoşeşti - ortodoxă şi cea unită cu Roma.
2. Necesitatea integrării României în N.A.T.O. şi în Uniunea Europeană.
3. Anihilarea tendinţelor vrăjmaşilor noştri dintotdeauna de a separa Basarabia de România.
4. Nocivitatea pentru naţiunea română a tratatului cu Ucraina.
5. Anacronismul legislaţiei române în legătură cu Românii din afara ţării, socotindu-i cetăţeni străini.
6. Ignorarea Românilor din afara ţării de către guvernul şi legislaţia română.

Problemele grave care cer urgentă rezolvare din partea autorităţilor române sunt:

- Eliberarea lui Ilie Ilaşcu şi a grupului său;
- Consultarea Exilului românesc în problemele pe care statul român le are cu ţările lor de adopţie;
- Reprezentarea Exilului românesc în ţară;
- Stoparea tendinţelor de separatism din judeţele Covasna şi Harghita şi sprijinirea Românilor din aceste judeţe.

Mulţumind autorităţilor române şi tuturor fraţilor români din ţară care în aceste zile au fost alături de noi, socotim că "ROMFEST '98", sărbătorind a 80-a aniversare a reîntregirii României, a stabilit puntea de legătură dintre România şi Românii din afara ţării.

Ca şi aici, şi la viitoarea ediţie vom aplica principiul democratic ce ne-a animat dela prima ediţie a "ROMFEST-ului" din anul 1988, şi anume dreptul de expresie al fiecăruia, indiferent de opiniile personale, şi dorim ca acesta să fie un model pentru toţi Românii.

Ne exprimăm o mare încredere în tineretul român care s'a dovedit demn de speranţa pe care ne-am pus-o în el.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

COMITETUL "ROMFEST"

Aşteptat în mod deosebit - cu speranţe de unii, cu invidie, duşmănie, intrigă şi desinformare de alţii - ROMFEST '98 a avut loc la Bucureşti, stabilind prima punte de legătură autentică, dintre Exil şi Ţară, întreruptă cu bună ştiinţă şi perseverenţă de regimul comunist şi urmaşii săi neocomunişti de după 1989.

Atitudinea ostilă a comuniştilor faţă de Românii liberi a continuat şi după Revoluţia Tineretului din Decembrie 1989. Este suficient să ne amintim de expulzarea din România în 1990 a delegaţiei *Cuvântului Românesc"* pentru a înţelege că regimul lui Iliescu era o continuare a aceleiaşi linii antinaţionale promovată de pcr, începând cu Gheorghiu-Dej şi întărită sub Ceauşescu.

Falsele manifestări cu invitarea în ţară a *"Românilor de pretutindeni"* ale regimului dela Bucureşti, unde erau chemaţi din străinătate toţi infiltraţii din Exil pentru a primi noi ordine de acţiune sub firma întâlnirilor culturale, nu mai pot păcăli pe nimeni. România şi Românii din afara ţării trebuiau să-şi găsească propria cale de colaborare, alta decât cea a oficialităţilor încă necurăţite de zgura comunistă. Acest prim pas a fost făcut de sesiunea ROMFEST '98.

Comitetul internaţional ROMFEST ştia foarte bine de greutăţile care îi stăteau în faţă, de piedicile ce le va întâmpina, dar a decis ca la aniversarea a 80 de ani dela Reîntregirea Ţării, sesiunea din acest an să fie ţinută la Bucureşti, ca un veritabil simbol al reîntregirii spirituale româneşti. Aşa s'a pornit la organizarea ROMFEST-ului '98.

Sub oblăduirea spirituală a Înalt prea Sfinţiei Sale Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului şi sub înaltul patronaj al Primarului General al Capitalei, Domnul Viorel Lis, Fundaţiei Culturale *"Cuvântul Românesc"* şi Fundaţiei *"Pro România"*, între 16-20 Septembrie 1998 a avut loc la Muzeul Naţional de Istorie al României, ediţia a VI-a a ROMFEST '98 *"Congresul Românilor de Pretutindeni"* la Opt decenii dela Marea Unire, sub deviza: *"Românii de pretutindeni, un cuget şi un spirit"*.

Miercuri, 16 Septembrie la orele 19.00, în imensa sală dela parter a Muzeului de Istorie a avut loc Recepţia de deschidere a sesiunii ROMFEST '98. Cu această ocazie s'au citit mesajele de salut trimise de Domnul Emil Constantinescu, Preşedintele României şi al Domnului Prim Ministru, Radu Vasile. Recepţia a fost deschisă în prezenţa Domnului Viorel Lis, Primarul General al Capitalei, care a ţinut un discurs de bun venit Românilor de peste hotare şi a urat succes lucrărilor congresului, iar înalt Prea Sfinţitul Mitropolit al Banatului, Nicolae Corneanu, a binecuvântat lucrările. Ansamblul folcloric al Filarmonicii din Râmnicul Vâlcea a susţinut un spectacol de muzică populară şi muzică uşoară românească.

Pe un mare panou din holul Muzeului de Istorie al României, erau afişate publicaţiile româneşti apărute în Exil, începând cu anul 1950. Participanţii au putut să vadă revistele româneşti: *"Drum"*, *"Carpaţii*, *"Vatra"*, *"America"*, *"Solia"*, *"Cuvântul Românesc"*, *"Lumea Liberă"*, *"Meridianul Românesc"*, *"Dorul*, *"Curierul Românesc"*, *"Foaie"*, *"Origini"*, *"New York Magazin"*, *"Acţiunea Românească"* şi altele, apărute în Statele Unite, Spania, Canada, Suedia, Danemarca, Germania etc.

Pe întreaga perioadă a desfăşurării congresului au fost deschise permanent o expoziţie dedicată Reginei Maria a României, o Expoziţie dedicată diplomatului român Nicolae Petrescu Comnen şi o expoziţie de artă plastică românească organizată de Galeria *"Pontica Art"*.

Joi 17 Septembrie, după o scurtă rugăciune, I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului binecuvântează lucrările Congresului şi ia loc la masa de onoare.

Începutul lucrărilor se face cu Secţiunea Politică, având ca moderatori pe Zahu Pană din New York şi prof. universitar Gheorghe Buzatu din Iaşi, care dau cuvântul profesorului Ion Halmaghi din Pittsburg, SUA, stabilit la Sibiu. Membru fondator al ROMFEST-ului, Ion Halmaghi a vorbit despre: *"Originile şi semnificaţiile Romfestului"* trecând în revistă desfăşurarea celor cinci congrese şi necesitatea ţinerii acestei sesiuni în ţară, la împlinirea celor opt decenii dela Reîntregirea ţării.

Au urmat Ion Creţu, deputat raional ACDR din Cernăuţi, care a vorbit despre: *"Şcoala românească în Exil în Nordul Bucovinei"*; Marilena Rotaru din Bucureşti cu lucrarea: *"Memorialul Exilului Românesc"*; Coriolan Brad din Durren, Germania, despre: *"Profilul moral al Exilului Românesc*; Dinu Zamfirescu cu lucrarea: *"Exil şi Ţară"*; Doru Braia, Bucureşti: *"Altfel decât trebue"*; Doru Novacovici, Franţa: *"Numai împreună vom reuşi"*; Dumitru Philip, Calgary, Canada: *"Participarea Exilului la renaşterea ideii naţionale"*; Anca Cernea, Bucureşti: *"Moralitate şi pragmatism în politică"*; Mihai Toader, Bucureşti: *"România Azi"*; Traian Golea, Florida, USA: *Un exilat, o misiune"*; Mihaela Moisin, Hamilton, Canada cu lucrarea: *"Exil şi Diasporă"*; Gheorghe Pârjol, Franţa: *"Românii din Exil îşi pun întrebări"*; Ionel Zeană, Bucureşti: *"Misiunea tineretului român"* şi Valentin Hossu-Longin din Bucureşti cu lucrarea: *"Relaţiile cu Românii de pretutindeni"*.

La sfârşitul secţiunii politice, a fost lansat volumul *"Exil - Oameni şi idei"* de Doamna Silvia Constantinescu din Stockholm, apărut la editura *"Curierul Românesc"* din Suedia.

După amiază au avut loc lucrările Secţiunii Culturale având ca moderatori pe prof. univ. dr. Victor Vişinescu din Bucureşti şi Zahu Pană din New York, USA.

Lucrările au început cu conferinţa: *"Realizările Exilului"* ţinută de Zahu Pană, care a prezentat creaţiile din Exil, insistând asupra celor trei mari realizări ale Exilului Românesc: Episcopia dela Vatra Românească, USA; Biblioteca Română dela Freiburg şi Câmpul Românesc din Hamilton, Canada. Au urmat lucrările: Radu Enescu, Madrid, Spania: *"Între veşnicie şi eternitate"*; Gheorghe Rădulescu, Bucureşti: *"Paşi în reforma învăţământului preuniversitar din România"*; Ion Popescu Şireţeanu, Iaşi: *"Situaţia culturală a Românilor din Nordul Bucovinei"*; Victor Vişinescu, Bucureşti: *"Exilaţi în propria ţară"*; Dan Cosmulescu, Slatina: *"Mutilarea culturii în perioada totalitarismului"*; Brânduşa Massion, Offenbach, Germania: *"Activităţi româneşti în zona Rhin Main"*; Nicholas A. Andreescu, Montreal, Canada: *"Contribuţii româneşti la cultura şi arta canadiană"*; Ion Enescu, Bucureşti: *"Difuzarea cărţii româneşti în comunităţile din străinătate"*; Maria Ploae, Bucureşti: *"Filmul - punte spirituală între Ţară şi Diasporă*; Maria Someşan, Bucureşti: *"Epurările cadrelor didactice în timpul dictaturii comuniste"* şi Vasile Slusaru, Iaşi: *"Pentru o cultură fără frontiere"*.

După terminarea lucrărilor Secţiunii Culturale, a urmat filmul *"Memorialul Exilului Românesc"*, realizat de Marilena Rotaru dela Televiziunea Română.

Vineri 18 Septembrie, a avut loc dimineaţa Secţiunea Istorie, având ca moderatori pe prof. univ. dr. Nicolae Ciachir din Bucureşti şi prof. univ. Ion Pătroiu din Craiova.

Primul conferenţiar a fost Dr. Şerban Milcoveanu din Bucureşti, care a vorbit despre: *"Cei trei Uriaşi ai României contemporane"* care au contribuit la Reîntregirea Ţării în Primul Război Mondial: Ionel I.C. Brătianu, Mareşalul Alex. Averescu şi Iuliu Maniu. Au urmat: Nicolae Ciachir, Bucureşti: *"Marea Unire şi îndatoririle urmaşilor"*; Nicolae Petrescu, Bucureşti: *"Regina Maria, simbol al luptei pentru înfăptuirea şi recunoaşterea României Mari"*; G. Giuran, Marea Britanie: *"Patria, Neamul şi datoria noastră faţă de ele"*; Gheorghe Buzatu, Iaşi: *"Ţară şi Exil - Politică şi istorie"*; Aurel Sergiu Marinescu, New York: *"Încercări de formare a unor guverne în Exil"*; Doru Braia, Bucureşti: *"Noi contribuţii privind istoria emigraţiei româneşti interbelice din America Latină"*; Pavel Mocanu, Bucureşti: *"România anului 1920 în documente portugheze"*; George Bălteanu, Duseldorf, Germania: *"Problemele naţiunii române - Contribuţie la cunoaşterea şi rezolvarea lor"*; Mircea Nicolau, Bucureşti: *"Autohtonie şi Occidentalism"*; Traian Bădulescu Şuţeanu, Bucureşti: *"Satul românesc - astăzi"*; Corneliu Stan, Salzburg, Austria: *"Virtus Romaniae Rediviva"*.

După comunicările Secţiunii Istorie, au urmat lansările de cărţi. Prof. univ. dr. Nicolae Ciachir a prezentat ultimele trei volume apărute în editura *"Oscar Print"* : (1) *"Istoria politică a Europei dela Napoleon la Stalin"*, (2) *"Istoria popoarelor din Sud-Estul Europei în epoca modernă"* şi *"Istoria Slavilor"*.

Scriitorul Florin Toma dela ziarul *"Ziua"* şi Dan Costescu, co-editor la *"Lumea Liberă"* din New York, au prezentat trilogia *"Prizonier în propria ţară"* a scriitorului Aurel Sergiu Marinescu din New York.

Din Basarabia, Valeriu Saharnean, preşedintele Uniunii Jurnaliştilor din Moldova, Alexandru Bantoş, redactor şef al revistei *"Limba Română"*, Maria Bulat Saharnean redactor şef al revistei *"Femeia Moldovei"*, Victor Bucătaru, regizor, Valentina Butnaru, preşedinta Societăţii *"Limba noastră română"* şi Petru Tujoreanu, redactor la *"Literatura şi Arta"*, au prezentat reviste şi edituri din Basarabia.

După amiază au avut loc lucrările Secţiunii Religie, având ca moderator pe Părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa din Washington.

Au conferenţiat: Sergiu Grossu, Franţa: *"Servind adevărul lui Dumnezeu, cu gândul la România"*; Nae Nicolau, Bucureşti: *"Martirajul Bisericii"*; George Bălteanu, Dusseldorf, Germania: *"Vindecarea prin rugăciune"*; Silvia Constantinescu, Stockholm, Suedia: *"Unele aspecte ale Bisericii Ortodoxe Române din Suedia"*; Alexandru Mircea Munteanu, Frankfurt, Germania: *"Tentative de compromitere a Bisericii în Exil"*; Andrei Justin Hossu, Cluj: *"Reconcilierea celor două Biserici româneşti"*; Nicolae Brădean, Bucureşti: *"Biserica şi Tineretul"*; şi Ion Gavrilă Ogoreanu: *"Pentru Cruce şi Neam"*, cu aspecte din lupta armată din munţi, împotriva comunismului.

După secţiunea Religie, a urmat filmul *"Treptele căderii"* de Anca Hirţe şi Jean Lefaux, realizat de Yumi Productions şi Tofan Group, despre ororile din închisoarea Piteşti.

Sâmbătă 19 Septembrie, dimineaţa, au avut loc lucrările Secţiunii Relaţii Internaţionale - Exil, având ca moderatori pe Zahu Pană din New York şi prof. dr. doc. Ion Gherman din Bucureşti.

Primul conferenţiar a fost Domnul Claudiu Mătasă din Florida, USA, care a vorbit despre *"Reforma economică - principiul reformei morale"*. Au urmat: Ion Gherman, Bucureşti: *"Un genocid cultural şi etnic se pregăteşte Românilor din România veche"*; Vasile Ţărăţeanu, Cernăuţi; *"Românii din Ucraina"*; Pavel Vasile, Chişinău: *"Situaţia Românilor din Basarabia"*; Nicolae Lupan, Franţa: *"De ce nu se face Reîntregirea"*; Ion Lăcătuşu, Sfântu Gheorghe: *"Situaţia Românilor din Harghita şi Covasna"*; Virgil Coman, Constanţa: *"Megleno-Românii astăzi"*; Pavel Filip, Voivodina, Iugoslavia: *"Toracul - un sat ce se stinge"*; Ileana Marga, Vârşeţ, Iugoslavia: *"80 de ani de învăţământ românesc în Iugoslavia"*; Zahu Pană, New York, USA: *"Limba - Patria exilului"*; Stere Paris, Bucureşti: *"Românii autohtoni din Peninsula Balcanică şi legăturile cu diaspora"*; Brânduşa Massion, Offenbach, Germania: *"Bursa din Frankfurt şi extinderea către Est"*; George Cristea, Stockholm, Suedia: *"Un document inedit la Stockholm privind Răscoala lui Horia"*; Cristian Ionescu, Bucureşti: *"Repere ale dezvoltării constituţionale româneşti în epoca modernă şi contemporană"*; Gh. Prepeliţă, din Federaţia Rusă, despre: *"Situaţia Românilor din Federaţia Rusă"*. Au trimis lucrări Drăgan Ovezea, Mannheim, Germania: *"Serile istorice româneşti din regiunea Rhin Main"*; Mircea Tudoran, Mannheim, Germania: *"Reîntoarcerea la matricea natală"*; George Olteanu, Baden-Baden, Germania: *"Faţete ale imaginii României"*.

După terminarea Secţiunii *"Relaţii Internaţionale-Exil"* a urmat lansarea cărţii *"Rugăciunea şi lumina mistică"* de Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa, apărută în Editura *"Dacia"* şi prezentarea revistei *"Memoria"* şi a *"Revistei Române"* a Asociaţiunii Astra din Iaşi.

După amiază a avut loc Secţiunea Tineret, având ca moderatori pe Yvonne Nicolescu din Berlin, Germania şi Andrei Bădin din Bucureşti.

Au conferenţiat: Radu Murgescu Jr. din Dallas USA despre: *"Tineretul şi viaţa politică"*; Bogdan Liţă, Bucureşti: *"Liga Studenţilor - opt ani de activitate"*; Ceazar Creţu, Bucureşti: *"Date statistice despre situaţia tineretului român"*; Dan Gherghiceanu, Bucureşti: *"Învăţământul românesc astăzi - realităţi şi perspective"*; Dan Nicuşor, Bucureşti: *"Activitatea Asociaţiei Studenţilor Români din Franţa"*; Anca Manoliu, Amsterdam: *"Problemele tineretului român în Olanda"*; Elisaveta Nica, Bucureşti: *"Pentru un program naţional de educare a tineretului"* şi Virgil Vlăescu, Bucureşti: *"Tineretul şi Biserica"*.

La sfârşitul secţiunii, s'a proiectat filmul *"Undeva în Est"* de Nicolae Mărginean, prezentat de Fundaţia *"Filmul Românesc"*.

Cu aceasta, sesiunea de comunicări ROMFEST '98 a luat sfârşit. În încheiere, după un scurt cuvânt de închidere, a urmat o rugăciune, iar asistenţa în picioare a cântat *"CU NOI ESTE DUMNEZEU"*.

Duminică 20 Septembrie, participanţii la ROMFEST '98, au luat parte la slujba religioasă care a avut loc la Biserica Elefterie, oficiată Sfânta Liturghie de Înalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului şi Părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa, cu un sobor de zece preoţi. Înalt Prea Sfinţitul Corneanu a fost tot timpul prezent la toate secţiunile sesiunii ROMFEST '98, contribuind cu înalta sa autoritate la buna desfăşurare a lucrărilor. La sfârşitul slujbei religioase, a avut loc un parastas pentru toţi cei morţi în închisori, lagăre, în munţi, sau ucişi de jandarmi, poliţie şi Securitate, pentru credinţa lor într'un ideal românesc. În cuvinte simple dar profund simţite, I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului, a vorbit despre prima sesiune a ROMFEST-ului în România.

Duminică după amiază, a avut loc Banchetul de închidere, unde Românii din ţară s'au întâlnit mai îndeaproape cu cei de peste hotare. S'au legat noi prietenii şi s'au stabilit noi relaţii pentru o bună colaborare a Românilor de pretutindeni.

În încheiere, Părintele Calciu a mulţumit Preşedintelui ţării şi Premierului Radu Vasile pentru mesajele de sprijin trimise, precum şi Primarului general al Capitalei Viorel Lis, prezent la banchet. De asemenea Părintele Calciu, Preşedintele Comitetului Internaţional ROMFEST a mulţumit Comitetului Naţional pentru buna organizare a acestui eveniment, pentru eforturile depuse în mod deosebit de către Preşedintele Comitetului Naţional Prof. Universitar Nicolae Ciachir şi Secretarul General Andrei Bădin, Prof. Nicolae Petrescu, Directorul Muzeului Naţional de Istorie din Bucureşti pentru minunata găzduire precum şi tuturor participanţilor.

Luni 21 Septembrie, o parte din participanţii veniţi din afara hotarelor ţării au pornit într'un pelerinaj la mânăstirile din Nordul Moldovei şi Oltenia.

ROMFEST '98, a realizat legăturile exilului cu ţara, dar receptarea lui a lăsat de dorit din partea autorităţilor. Această observaţie a fost făcută şi de I.P.S.S. Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului, care într'un interviu dat publicaţiei *"Timişoara"*, declară:

"Deşi a reprezentat un adevărat eveniment, din păcate Romfestul a fost minimalizat prin absenţa desăvârşită a personalităţilor politice. Mai exact, deşi lucrările congresului au început printr'un mesaj al Preşedintelui României Emil Constantinescu, pe parcursul său au lipsit total reprezentanţii autorităţilor române, oamenii politici, în general. Faptul amintit este cu atât mai trist cu cât acum, nu persoane disparate - animate de interese mai mult sau mai puţin mărturisite s'au dus să întâlnească exilul şi diaspora ci, chiar exilul şi dispora au venit în ţară într'o încercare emoţională de reconstituire a unităţii atât de mult aclamată de noi. Şi nu numai să slujească unităţii în sine, ci să sprijine eforturile de reconstrucţie, după lungi ani de dictatură. Au venit oameni care au suferit chinuri, torturi, ani lungi de detenţie şi deportare, batjocuri şi umilinţe, dar care trecând peste toate doresc să slujească ţara. Aceşti confraţi ai noştri pot face mult datorită poziţiei lor şi influenţei pe care o exercită în ţările unde se află. Ei şi-au oferit serviciile cu generozitate şi au indicat soluţii practice. E rândul nostru acum, al celor de "acasă" să răspundem ofertelor ce ni s'au îmbiat.

Din păcate, dela lucrările Romfestului au lipsit şi reprezentanţii Sfântului Sinod. În ce mă priveşte am participat la acest congres în calitate de persoană privată, invitată ca atare de organizatori, iar nu în calitate de reprezentant al Bisericii. E trist în acelaşi timp faptul că şi presa a acordat prea puţină atenţie unui moment de o asemenea amploare.

Trecând peste toate acestea, Romfestul a accentuat latura spirituală, religioasă şi bisericească a problematicii noastre româneşti, susţinând nu numai necesitatea revenirii la valorile tradiţionale, ci mai mult, înlăturarea disensiunilor şi conflictelor în favoarea armoniei şi bunei înţelegeri pe măsura principiilor evanghelice. Situaţia cu care suntem confruntaţi este dificilă, complexă dar şi destul de confuză. În atari împrejurări, credinţa ar putea fi un element de sprijin în strădaniile de recâştigare a normalităţii. Exilul ne-a ieşit în întâmpinare. Să fim capabili să folosim pozitiv oferta confraţilor din depărtare".

În faţa acestor îndemnuri, nu ne rămâne decât dreaptă ascultare şi încrezători în destinul Neamului nostru să privim încrezători spre ROMFEST 2000.

Au sprijinit organizarea Congresului ROMFEST '98 Guvernul României, Ministerul Apărării Naţionale, Regia Protocolului de Stat, Agenţia de Turism Paralela 45, Asociaţia Agenţiilor de Turism (ANAT), Dacia Piteşti, Hotel Bucureşti, Hotel Lido, Palatul Elisabeta, cărora le adresăm mulţumirile de rigoare.

COMPLOTUL PSIHOPOLITIC AL COMUNISMULUI

—Sergiu GROSSU—

În celebra carte a lui Arthur Koestler, *"Le zéro et l'infini"*, personajul principal, comunistul sovietic Rubaşov, vorbeşte astfel: *"Noi am împins aşa departe logica, încât pentru a regla o divergenţă de opinii, nu cunoaştem decât un singur argument: moartea (...). Noi am creat cel mai gigantic aparat poliţienesc, în care delatorii au devenit o instituţie naţională, şi l-am înzestrat cu cel mai rafinat şi mai ştiinţific sistem de torturi mintale şi fizice. Noi mânăm, cu pocnituri de bici, gloatele care gem, către o fericire viitoare, pe care numai noi o putem întrezări"*.

Să vedem care sunt ***stratagemele drăceşti*** pe care le-au folosit, şi le mai folosesc încă, forţele comunismului în politica lor anticreştină, având drept scop deurtarea opiniei publice mondiale şi camuflarea intenţiilor marxist-leniniste de înşelăciune permanentă.

Ceea ce rămâne esenţial, definitiv şi neschimbat în viziunea revoluţionară a comunismului este ***strategia*** care trasează, odată pentru totdeauna, reperele obligatorii ale hegemoniei planetare a unui totalitarism sângeros, a unui colectivism integral, a luptei de clasă, a persecutării şi a lichidării opozanţilor politici sau religioşi, a desfiinţării libertăţilor *"burgheze"*. Nu-şi punea Lenin, bunăoară, ***întrebarea: "Libertate pentru care clasă socială şi în vederea cărui ţel?"***

În afară de partea disimulată, perfid ascunsă, a politicii *"lupilor răpitori"*, de care vorbeşte Evanghelia, există şi *"haina de oaie"*, îmbrăcămintea exterioară, ***partea vizibilă a comunismului***, care trebue să ascundă mişcarea sa strategică şi să seducă, în acest fel, mulţimile credule ale creştinilor ignoranţi sau superficiali în credinţa lor de fiece zi. Aceasta este ***tactica doctrinei comuniste***, faimosul *"cal din Troia"*, indicat de Gheorghe Dimitrov la cel de al 7-lea Congres al Internaţionalei comuniste. Este *"mâna întinsă"* făţarnic de partidele comuniste atât creştinilor din lumea liberă, cât şi celor din ţările căzute sub jugul comunist; o mână duşmănoasă, care se poate transforma oricând - citându-l pe Dimitri Mabuilski - în *"pumn închis"*, gata să strivească pe toţi cei care nu aderă la ideologia marxist-leninistă sau continuă să creadă în Dumnezeu.

Tehnica *"spălării creierului"*

Pentru a demasca minciuna pretinsei vieţi democratice, cu care se făleau, până ieri, propagandiştii regimurilor comuniste totalitare, filosoful francez Gabriel Marcel n'a ezitat să dea în vileag, la vremea cuvenită, prin cartea sa ***"Les hommes contre l'humain"*** *(Oamenii împotriva umanului)*, nenumăratele şi odioasele crime de lezumanitate, de care au avut parte creştinii rămaşi credincioşi învăţăturii lui Iisus Hristos. Respectiv, el vorbeşte de ***tehnicile de degradare***, de tot soiul de metode neomeneşti, folosite de noua clasă instalată la putere - clasa urii şi a violenţei comuniste -, urmărind zdrobirea demnităţii şi libertăţii omului, nimicirea oricărui zvâcnet de gândire creştină, reducerea cetăţenilor, fideli Bisericii, *"la condiţia de sclavi şi de complici."*

Una din cele mai monstruoase *"tehnici de degradare"* umană rămâne, fără îndoială, ***spălarea creierului*** (***"brain-washing"***, în limba engleză şi *"le lavage de cerveau"*, în limba franceză). Este vorba de culmea ***"meşteşugirilor ruşinoase şi ascunse"***, de ultimul stadiu al vicleşugului, al perversiunii duşmanilor lui Dumnezeu, în vederea anihilării luptătorilor Crucii, care nu vor să înceteze *"lupta cea bună a credinţei"* sub puterea politică a ateismului din ce în ce mai agresiv şi mai necruţător, ateism care caută, cu întreaga lui armătură anticreştină, ca martorii Învierii, cei asupriţi şi supuşi descreştinării, să nu mai vadă *"strălucind lumina Evangheliei slavei lui Hristos"* **(2 Corinteni, 4.2-6)**.

Cele mai cutremurătoare şi mai concludente cazuri de folosire a acestei degradante *"tehnici"*, care este ***spălarea creierului***, ni le oferă China comunistă din perioada când gândirea lui Mao Ţe-dun era atotputernică. Două fraze maoiste ne ajută să lămurim problema care ne preocupă: *"Să facem* ***tabula rasa*** *cu miturile învechite, să eliberăm spiritul nostru"* şi *"se poate afirma că transformarea lumii nu este posibilă decât cu puşca"*. Pentru a distruge *"miturile învechite"*, pentru a *"elibera"* spiritul omenesc, pentru a *"transforma lumea"* cât mai bine şi mai repede, înflăcăraţii partizani ai lui Mao au împuşcat până şi câinii sau pisicile domestice. *"Dela începutul revoluţiei culturale* - raportează ziaristul englez Anthony Grey, în cartea sa *"Ostatic la Peking"* -, *gărzile roşii au decretat că animalele familiare, precum câinii şi pisicile, nu sunt decât nişte creaturi <burgheze>, care nu-şi pot găsi locul în societatea proletară şi, ca atare, fură exterminate"* (Cf. ***Selection Reader's Digest***, Februarie 1971, pag.196).

Dat fiind că până şi bietele animale domestice au suferit consecinţele nebuniei asasine, ne putem da seama că nici creierul omenesc, nici inteligenţa creştină n'a putut să scape de execuţia unei ideologii, după care - citez din memorie - *"dragostea creştină este cel mai înrăit adversar al comunismului"*. Cultul satanic al lui Mao Ţe-dun trebuia să înlocuiască, pe plan afectiv şi cerebral, cultul creştin al Mântuitorului, şi aceasta de o manieră absolută. *"Omniprezenţa maoistă era apăsătoare*, povesteşte acelaşi Anthony Grey. *În fiecare dimineaţă, gardienii mă deşteptau, cântând <Orientul e roşu>, cântecul lor preferat care proclamă: China l-a născut pe Mao; el este marele salvator al poporului. (...) Aliniaţi pe două rânduri, cu ochii fixaţi cu sfinţenie pe portretul idolului, toţi partizanii săi psalmodiau aceste cuvinte, împreună cu gardianul ce-i păzea. În sfârşit, aveau loc şedinţe consacrate, cum spuneau ei,* ***studiului gândirii lui Mao****, care durau toată ziua, prelungindu-se, de obicei, până noaptea târziu."*

Preotul misionar Dries Van Coillie păstrează aceleaşi amintiri sumbre despre detenţia sa în China comunistă. El este autorul unei mărturii bulversante, intitulată: ***"Am suportat spălarea creierului"***. Arestat, torturat, ameninţat, cu cătuşe la mâini, forţat să stea timp îndelungat treaz, în picioare sau aşezat pe vine, scuipat în obraz de către *"tovarăşii"* săi de temniţă, izbit cu lovituri teribile în bărbie, în coşul pieptului, în braţe, ca să-şi mărturisească toate *"crimele"* de mârşav imperialist, el auzea într'una, prin difuzoare, o voce penetrantă, dezgustătoare, care striga: ***"Cerul Chinei noi este limpede ca azurul // Poporul Chinei noi respiră bucuria şi fericirea!"*** El era obligat să audă, fără răgaz, pe paznicul din curtea interioară, fredonând: ***"Estul este roşu - soarele răsare // China posedă un Mao-Ţe-dun // El este viaţa noastră, el este soarele nostru!"*** (Cf. Dries Van Coillie: ***"J-ai subi le lavage de cerveau"***, 1964, pp 8, 20).

Autorul subliniază, pe larg, în ce constă această *"metodă"* comunistă cu desăvârşire inumană: ***a înfrânge rezistenţa spiritului, a epuiza trupul unui deţinut politic şi împotrivirea sa morală, a-l despuia de mijloacele sale de apărare***, adică a-l aduce la renegarea credinţei, la suprimarea personalităţii sale umane. ***Spălarea creierului***, această *"transformare"* a creştinului sau a oricărui alt adept religios, prin scufundarea sa - cu severitate dirijată - în apele doctrinei comuniste, consistă în aceea că el ***îşi recunoaşte spontan crimele sale şi ştie să hărţuiască pe colegii săi de captivitate pentru a-i demasca.***

Nu putem trece cu vederea încă o experienţă groaznică şi, totodată, convingătoare, trăită în timp de trei ani în închisorile maoiste (1953-1956) de misionarul american Clifford şi făcută cunoscută opiniei publice în cartea ***"Faţă de duşmanii mei"***. Cu ocazia convorbirilor sale cu scriitorul şi ziaristul francez Pierre Darcourt, la Universitatea naţională din Taiwan, părintele Clifford a atras atenţia asupra ***tehnicii ştiinţifice a spălării creierului***, după el *"un abil dozaj de psihologie practică, de filosofie marxistă şi de forţă"*, care are drept scop, înainte de toate, *"zdrobirea voinţei victimei indicate"*, pentru a face din ea *"un instrument docil, cedând tuturor manipulărilor"*. Ca să-şi atingă obiectivul, călăii trebue ***să golească*** mintea deţinutului de *"toate credinţele şi convingerile sale, de cele mai călduroase amintiri, de prietenie, de iubire, de ataşamentul său familial"*. Odată rezultatul obţinut, spiritul este transformat ***"într'un recipient gol"***, iar voinţa încetează de a fi susţinută cu ajutorul idealului, al gândurilor şi al experienţelor trecute, care *"reprezentau forţa sa"*. Este, pur şi simplu, aplicarea teoriei pavloviene despre ***reflexele condiţionate***. Judecătorii, poliţiştii şi paznicii fac uz continuu de ameninţări cu moartea şi de iertare şi ştiu atât de bine să dozeze violenţa, blândeţea, cruzimea, furia şi bunăvoinţa, încât *"puşcăriaşul sfârşeşte prin a nu mai şti la ce să se aştepte"*.

Sub vexaţiunea acestei alternanţe extrem de excesive, prin care *"tehnicienii"* spălării creierului încercau să sfărâme ***dispozitivul de apărare*** al deţinutului politic, nu există decât o singură condiţie de salvare, o singură posibilitate de biruinţă a omului înlănţuit, propusă de supravieţuitorul Clifford: ***"Refuzul total, absolut, definitiv de a colabora, de a pactiza, de a se supune. Dacă cedează numai o singură dată, el este pierdut"*** (Cf. Pierre Darcourt: ***"Requiem pour l'Eglise de Chine"***, Paris, 1969, pp 177-183).

Experienţa dela Piteşti

În România comunistă, experienţa *"spălării creierului"*, denumită ***cura de demascare***, a întrecut orice limită omenească, depăşind cu mult pe călăii chinezi, în practicarea strivirii morale a tinerilor deţinuţi, în special studenţi.

Cel dintâi care s'a aplecat asupra ***cazului Piteşti*** este fostul deţinut politic Dumitru Bacu, decedat în toamna anului 1997, care prezintă detaliat, în cartea sa cutremurătoare - ***"Piteşti - Centru de reeducare pentru studenţi"***, publicată la Madrid, în 1958 şi republicată, după Revoluţie, în România -, sistemul de degradare generală, folosit sub supravegherea unui monstru reeducat şi el, Ţurcanu. Iată, de pildă, una din metodele criminale relatate de autor: *"Studenţii erau obligaţi să mănânce <porceşte>, adică servindu-se numai de gură. Studentul trebuia să se aşeze în genunchi, cu mâinile la spate, sau direct pe brânci, dacă acesta era ordinul şefului de reeducare. Din poziţia aceasta, trebuia să soarbă lichidul fierbinte din gamela pusă în faţa lui. <Banditii> nu aveau voie să spele gamela după ce consumau conţinutul. Curăţatul se făcea cu limba, pentrucă apa dată în celulă era consumată numai de cei care erau deja reeducaţi."*

La rândul său, Virgil Ierunca scrie în legătură cu închisoarea Piteşti: *"Imaginaţia delirantă a lui Ţurcanu se dezlănţuia mai ales când avea de-a face cu studenţi care credeau în Dumnezeu şi se străduiau să nu renege. Unii erau <botezaţi> în fiecare dimineaţă: scufundaţi cu capul în hârdăul cu urină şi materii fecale, în timp ce ceilalţi, în jur, psalmodiau formula botezului. Aceasta dura până apa făcea bulbuci."* Cât despre studenţii în teologie, ei erau obligaţi de ***Domnul*** Ţurcanu (cum pretindea acesta să i se spună) *"să oficieze în slujbele negre pe care le regiza mai ales în săptămâna Paştelui şi'n noaptea Învierii. Unii făceau pe ţârcovnicii, alţii pe preoţii. Textul liturghiei lui Ţurcanu era, bineînţeles, pornografic, parafrazând la modul demonic, textul original. Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu era numită <marea curvă>, Iisus <idiotul care a murit pe cruce>. Studentul în teologie, căruia îi revenea rolul preotului, era dezbrăcat în pielea goală, apoi acoperit cu un cearceaf mânjit cu fecale, de gât i se atârna un falus făcut din D.D.T., pâine şi săpun"*. În noaptea Învierii din 1950, deţinuţii în fază de reeducare dela Piteşti *"au fost obligaţi să treacă prin faţa unui atare <preot>, să sărute falusul şi să spună <Christos a înviat>"* (Virgil Ierunca: ***"Piteşti"***, 1981, pp 41-42).

Manualul privind războiul psihopolitic

Justificarea acestor ***metode*** de perversiune şi violenţă comuniste am găsit-o într'o cărticică editată de *"Truth"* în Texas, Statele Unite, intitulată ***"Spălarea creierului"***, cu subtitlul *"O sinteză a manualului rus de psihopolitică"*. Profund impresionat de diabolica *"tehnică"* psihopolitică, de această *"artă"* şi *"ştiinţă"*, cum o prezintă editorul american, prin care se încearcă a impune şi a menţine *"dominaţia asupra gândurilor şi credinţelor indivizilor, ale ofiţerilor, ale funcţionarilor, ale maselor, precum şi cucerirea popoarelor duşmane prin metoda însănătoşirii mentale"*, am tradus în fugă, în limba franceză, surprinzătorul *"manual"* comunist, publicând câteva fragmente în ziarul ***Catacombes*** pe care-l editam la Paris şi anunţându-mi cititorii că în cursul anului 1975 voi aduce la cunoştinţa opiniei publice din Franţa un *"document exploziv"*: ***Complotul psihopolitic al comunismului*** (ceea ce n'a avut loc, din păcate).

Ce propune, în definitiv, acest *"manual"*? *"Instrucţiunile"* sale cu privire la *"războiul psihopolitic"* preconizat de strategii Moscovei, pentru a se ajunge la cucerirea unei naţiuni, pentru a transforma o ţară într'un univers concentraţionar impenetrabil, ni le descoperă Kenneth Goff, un fost membru al partidului comunist american. *"Din această carte* - scrie el în ***Nota Editorului*** - *se poate vedea cum duşmanii lui Iisus şi ai Americii, printr'un complot diabolic, încearcă să ne cucerească naţiunea, supunând voinţei lor, prin tot felul de mijloace odioase, minţile oamenilor"*.

De altfel, în cuvântarea sa, *"profesorul"* L.P. Beria, urând bun venit studenţilor americani dela Universitatea Lenin, subliniază cu tărie în ce fel obiectivele comuniste pot fi atinse *"în mod efectiv"*, prin psihopolitică: *"Primul şi cel mai important demers al nostru este acela de a produce cât mai mult haos în cultura duşmanului. Fructele acţiunilor noastre cresc bine într'un climat de haos, neîncredere, depresiune economică şi nesiguranţă ştiinţifică. Aceasta pentrucă o populaţie astfel încercată îşi poate afla pacea numai în Statul comunist oferit de noi şi pentrucă, până la urmă, numai comunismul poate să rezolve problemele maselor"*.

Cheia de boltă a strategiei marxist-leniniste este aceasta: ***ascultarea*** de care au nevoie conducătorii - ascultarea din partea supuşilor lor - ***este rezultatul unei forţe***. Ea nu se poate obţine decât cu ajutorul unor *"remedii violente"*, atât de utile în schimbarea loialităţii existente sau, pur şi simplu, în eradicarea personalităţii individului, fie printr'o *"perseverenţă şi continuă îndoctrinare"*, demonstrându-i-se că *"ataşamentele sale de dinainte au fost îndreptate spre o ţintă lipsită de valoare"*, fie - ceea ce este mai grav - recurgându-se la şocul electric, la operaţii chirurgicale, la un şir întreg de privaţiuni şi de constrângeri, la tehnologiile de neohipnotism, care reprezintă *"cea mai bună tehnică de psihopolitică"*. Fiindcă, dela faza defăimării vechii loialităţi, se trece la acţiunea de implantare a celei noi. Scopul final al unui atare procedeu? ***"Schimbarea loialităţii unei naţiuni întregi, într'o perioadă de timp scurtă"***.

Care sunt *"mijloacele odioase"* folosite de complotiştii psihopolitici ai comunismului, mai cu seamă atunci când loialitatea individuală sau colectivă nu poate fi schimbată, când capacitatea sentimentului naţional şi eficienţa moralităţii creştine se opun realizării ţelurilor comuniste? Să se vorbească individului, care rezistă vicleniilor psihopolitice, despre dezechilibrul său mental, împingându-l la sinucidere, ca un stigmat al nebuniei care a pus stăpânire pe el. Distrugându-i ataşamentul faţă de familie, faţă de părinţi, de fraţi şi de surori, apoi ataşamentul faţă de prieteni, faţă de autorităţi şi, finalmentte, faţă de statul *"capitalist"*.

Mai mult, trebue sprijinită propaganda de distrugere a căminului conjugal, încurajată delicvenţa juvenilă, dând adolescenţilor alcool şi droguri, stimulându-le instinctele spre lecturi pornografice sau spre practici erotice de cea mai ruşinoasă degradare, diminuându-le tinerilor patriotismul şi suprimându-le mândria naţională, împingându-i la acte de criminalitate.

Obedienţa, de care are nevoie comunismul, este, aşa cum am mai spus, ***rezultatul folosirii forţei***. În citatul care urmează veţi găsi geneza experienţei bestiale dela Piteşti expusă anterior: *"Cea mai barbară, mai neînfrânată şi mai brutală folosire a forţei, dacă este dusă până suficient de departe atrage după sine obedienţa celui împotriva căruia este îndreptată.* ***Orice individ, supus unei forţe sălbatice, un timp îndeajuns de lung, ajunge să accepte orice principiu sau orice ordin."***

Dacă voluminoasa lucrare în limba română - ***"Cartea neagră a comunismului"*** - face bilanţul uluitor al crimelor de care se fac vinovate regimurile comuniste, cartea pe care suntem pe cale s'o oferim cititorului din România post-comunistă, respectiv ***Spălarea***

Continuare în pag. 15

PROCESUL COMUNISMULUI

INTERVIU CU SCRIITOAREA DOINA JELA

Ilie Mihalcea: Profit de ocazia de a vă întâlni aici la Paris ca să vă întreb ce reprezintă colecţia *"Procesul comunismului"* pe care Editura Humanitas - editură în cadrul căreia lucraţi - o inaugurează cu cartea Dvs. *"Această dragoste care ne leagă"*?

Doina Jela: Prin colecţia aceasta *"Humanitas"* nu face decât să dea un nume şi să consacre coerenţă şi consecvenţă unui proiect editorial enunţat încă dela înfiinţarea ei în 1990, imediat, adică după Revoluţia din Decembrie 1989. Multe dintre cărţile apărute la *"Humanitas"* - prima editură, din câte ştiu, carte l-a publicat în româneşte pe Paul Goma - ar putea intra aici. O carte a lui Vassili Grosman - cred că tot prima în româneşte - apoi cărţile Hannei Arenot, ale lui Alain Besançon, Francois Furèt, André Glucksmann, Roy Medvedev, care ţin tot de un proces al comunismului - nu juridic, fireşte - seria de scrieri memorialistice din care amintesc: Aniţa Nandriş, Elisabeta Rizea, Adriana Georgescu, convorbirile cu Regele Mihai, publicistica anticonunistă scrisă şi vorbită de-a lungul a aproape patruzeci de ani de Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca, analizele unui Patapievici, ar putea de asemenea face parte din această colecţie inaugurată acum. Eu însămi am publicat o carte intitulată *"Cazul Nichita Dumitru, încercare de reconstituire a unui proces comunist"* care ar putea intra în colecţia amintită. Vor mai urma: o excelentă reconstituire a unui proces similar, reeditare, e vorba de *"Anatomia mistificării"* a lui Stelian Tănase, despre procesul Noica-Pillat din 1960 şi câteva cărţi fundamentale din sovietologia europeană: *"Stalin"* de Boris Suvarin, *"Marea teroare"* de Robert Conquest...

I.M.: Preocupată de *"reclădirea"* adevărului istoric, cartea Dvs. constituie încă o mărturie a crimelor săvârşite în România sub regimul comunist?

D.J.: *"Această dragoste care ne leagă"* este reconstituirea, după scrisorile interceptate, fotocopiate şi păstrate de *Securitatea română*, înregistrările cu microfonul în casă şi rapoartele de urmărire cu agenţii ale aceleiaşi instituţii, a portretului şi în măsura în care am reuşit, a ultimilor ani de viaţă a uneia dintre victimele comunismului românesc: Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu, văduva lui E. Lovinescu şi mama Monicăi Lovinescu. La câţiva ani dela plecarea din ţară a fiicei sale, Ecaterina Bălăcioiu a intrat în atenţia Securităţii care a trecut-o într'unul din planurile ei criminale, numite pe atunci cu termeni benigni ca: apărarea cuceririlor revoluţionare ale poporului, lupta împotriva duşmanului de clasă, combaterea influenţei nefaste a capitalismului putred şi alte asemenea ce azi ne fac părul măciucă iar atunci nu uimeau pe nimeni, sau dacă uimeau, nu se vedea iar dacă se vedea, plăteai scump această exteriorizare de sentimente.

I.M.: În urmă cu un an a apărut în Franţa, la Editura Robert Laffont, o carte foarte comentată *"Le livre noir du communisme" (Cartea neagră a comunismului)* scrisă de şase scriitori francezi: Stéphane Courtois, Nicolas Werth, Jean-Louis Panné, Andrzei Paczkowski, Karel Bartosek,Jean-Louis Margolin. De curând a fost tradusă şi la noi în ţară. Ce efect a avut?

D.L.: Cartea a deranjat mult şi în Franţa dar a deranjat mult şi în România din motive diferite - despre ale Francezilor nu vorbesc - dar aproape la unison, intelectualitatea românească, din ţară şi din afara graniţelor a fost vexată de cât de puţin şi de aproximativ este cunoscută istoria comunismului românesc de către istoricii care au alcătuit cartea. Trebue însă să observ că pe de o parte victimizările şi supărările noastre pe Occidentul ingrat şi indiferent la dramele noastre vechi de cincizeci de ani, de când i-am aşteptat pe Americani şi n'au venit, de când ne-au vândut la Yalta ca să ne revândă la Malta, aceste supărări sunt improductive, neschimbând nimic din situaţie. Acest lucru ar trebui să ne dea de gândit că trebue să schimbăm procedeele şi să facem altceva decât să ne plângem.

I.M.: La ce anume vă referiţi?

D.J.: Cred că trebue să ne scriem noi propria istorie, atât de bine şi de profesionist încât Occidentul s'o poată citi şi s'o poată folosi în sintezele lui. Pe de altă parte cred că scriitorii din România singurii, sau aproape singurii, care nu s'au constituit din Est într'o inteligenţie au de încheiat nişte conturi cu ei înşişi, cu propria lor concepţie despre raportul libertăţii democratice - creaţie literară, despre rolul adevărului în actul creator, despre raportul ficţiune-memorialistică într'o literatură, despre raportul literatură-politică-civism într'o cultură etc. Despre aceste raporturi eu cred că scriitorul român a avut din nou ideea cea mai neproductivă din tot Estul; el a crezut că dacă el îl lasă pe Ceauşescu în pace, să-şi facă treaba lui, iar Ceauşescu îi lasă pe ei în pace să-şi facă treaba lor, restul e o chestiune de talent şi de folosire a lui inteligentă. Şi s'a dovedit că n'a fost deloc aşa: am trăit cincizeci de ani cumpliţi şi nici măcar n'am înţeles ceva din ei. Nu a rămas aproape nici o mărturie: comparaţi Dvs. înşivă producţia autohtonă cu mărturiile scrise în registrul ficţional sau memorialistic în Cehia, Ungaria, Polonia, fosta URSS, Albania: gândiţi-vă unde ne sunt analizele de tip Michnic, Havel, Czeslav, Milosz, Zinoviev, ca să nu mai spun de Soljenitzin. Adunaţi tot ce s'a scris în româneşte, în România şi în afara graniţelor ei şi întrebaţi-vă dacă tot n'am putut împiedica cei cincizeci de ani de suferinţă, cum se face că măcar nu ne-au folosit la ceva. E un cântec românesc foarte trist cu un miel şi un cioban, care spune la sfârşit: *"Ce rămâne mielule?" "Acest cântec, domnule"*: Triumful operei, adică asupra istoriei vitrege. Ne prezentăm la Judecata de Apoi a istoriei cu operele noastre. Ei bine, eu cred că nu rămâne nici măcar *"acest cântec, domnule"*, dacă nu-l scriem nici măcar acum, cu mare întârziere şi când nu mai este primejdios s'o facem.

TOT DIN "LIVRE NOIR DU COMMUNISME"

—E.C. FIANU—

În partea a doua, cap. 1, a cărţii citate mai sus autorii ne dau un exemplu deosebit de tipic al absurdităţii propagandei sistemului comunist, dusă la extrem.

Louis ARAGON 1), trepăduşul aşa zisei *"intelectualităţi franceze de stânga"*, zamisleşte -după primele sale vizite în URSS- oroarea *"poetică"* pe care o publicăm mai jos:

Louis ARAGON

PRELUDIU LA VREMEA CIREŞILOR

Preamăresc GPU-ul 2) care se naşte
în Franţa la ora actuală
Preamăresc GPU-ul Franţei, necesar
Preamăresc GPU-urile de nicăieri şi de oriunde
Cer un GPU pentru pregătirea sfârşitului lumii
pentru a apăra pe cei care sunt trădaţi
pentru a apăra pe cei care sunt întotdeauna trădaţi
Cereţi un GPU voi care sunteţi încovoiaţi şi voi care sunteţi ucişi
Cereţi un GPU
Vă trebue un GPU
Trăiască GPU-ul figura dialectică a eroismului
pe care putem să o opunem imaginei imbecile a aviatorilor
consideraţi de imbecili ca eroi când îşi sfărâmă
mutra pe pământ
Trăiască GPU-ul adevărata imagine a măreţiei materialiste
Trăiască GPU-ul împotriva zeului Chiappe 3) şi a "Marseillaise"-ei
Trăiască GPU-ul împotriva papii şi a păduchilor
Trăiască GPU-ul împotriva resemnării băncilor
Trăiască GPU-ul împotriva manevrelor Est-ului
Trăiască GPU-ul împotriva familiei
Trăiască GPU-ul împotriva legilor ticăloase
Trăiască GPU-ul împotriva socialismului asasinilor de tipul
Caballero Boncour Mac Donald Zoergibel 4)
Trăiască GPU-ul împotriva tuturor duşmanilor proletariatului
TRĂIASCĂ GPU-ul.

Credem că orice comentariu al textului de mai sus este totalmente inutil.

1) Scriitor şi poet francez (1897-1982), după ultimul război mondial, membru al P.C. francez, în 1954 membru al comitetului central; cunoscut în ţară prin vizitele ce le făcea lui Gheorghiu-Dej şi Ceauşescu, însoţit de *"muza"* lui, Elsa Triolet de origine rusă, cumnata lui Maiakovschi. Participant asiduu la toate soiurile de congrese comuniste.

2) predecesorul K.G.B.-ului.

3) om politic francez, prefect de poliţie (1927-1934), simpatizant al ligilor de dreapta franceze.

4) notabilităţi ale lumii politice din Vestul Europei.

COMPLOTUL PSHIOPOLITIC AL COMUNISMULUI

Urmare din pag. 14

creierului (Editura *"Duh şi Adevăr"*, recent înfiinţată la Bucureşti), demonstrează pentru prima oară geneza ideologică a acestor crime comise de comunism, viziunea satanică a politicii marxist-leniniste (a se citi cu atenţie capitolul VI - *Problema obedienţei*): *"Oamenii se vor supune oricărei organizaţii care are tăria şi curajul să-şi manifeste faţă de ei cruzimea, sălbăticia, brutalitatea şi lipsa totală de omenie.(...) Dacă vrei ca oamenii să ţi se supună fără să cârtească, nu trebue să cedezi. Dacă vrei ca oamenii să ţi se supună orbeşte, trebue să faci să se înţeleagă limpede că nu ai milă de nimic şi de nimeni".*

Soluţia creştină

În ultima mea carte, apărută la o editură franceză, ***"L'homme intérieur"*** (care va vedea lumina tiparului în limba română, cu titlul *"Chipul omului din lăuntru"*), încerc să prezint bilanţul defavorabil al dinamicii gândirii omului firesc, neconvertit, atacat într'una de forţele ofensive ale Antihristului comunist, fie în perioada hegemoniei sovietice, fie de-a lungul şi de-a latul lumii libere, în mare măsură descreştinată şi incapabilă să-i reziste sau să-l invingă. Comunismul, ca întruchipare a Răului, a violenţei, a Urii şi-a Minciunii, a profitat întotdeauna de fragilitatea inteligenţei îndepărtată de Dumnezeu şi impregnată nu de adevărurile infailibile ale Evangheliei lui Hristos, ci de prejudecăţi şi de superstiţii religioase, practicând, cu o debordantă perseverenţă, perfida ***spălare a creierului***, mai cu seamă acolo unde ateismul era decretat drept doctrină oficială şi obligatorie pentru toţi.

Ca să marxizeze gândirea neutră şi, adesea, ostilă a cetăţeanului neînregimentat pe plan politic, partidele comuniste s'au folosit de toate mijloacele posibile de propagandă ateistă (presa, literatura, cinematografia, teatrul, radio-televiziunea, conferinţele cu caracter antireligios), pentru a o îngenunchea, a o distruge, a o goli de orice urmă de credinţă. S'a mers, în special în închisori, în lagărele de exterminare şi în azilele psihiatrice din universul concentraţionar comunist, până în fundul intoleranţei şi al persecuţiilor, pentru a descreştina intelectul omenesc, pentru a viola legile spirituale ale inteligenţei, pentru a mutila obrazul sfânt al raţiunii, pentru a profana spiritul şi libertatea de conştiinţă.

Dacă în România s'au ridicat din mijlocul nostru, după invazia trupelor sovietice, *"profeţii"* şi *"visătorii"* comunismului în ofensivă ideologică şi politică, determinând pe mulţi intelectuali - oameni de ştiinţă, scriitori, artişti, academicieni - să se lepede de *"Dumnezeul cel viu şi adevărat"*, ca să meargă după *"alţi dumnezei"* (după dumnezeii marxism-leninismului) şi să le slujească timp de 45 de ani, a existat totuşi şi *"turma cea mică"* a creştinilor ortodocşi, catolici, greco-catolici şi neoprotestanţi, care, deşi au trăit sub teroarea Securităţii şi-au asistat la distrugerea bisericilor, deşi au fost condamnaţi pe nedrept şi trimişi la stuf, în Deltă, la canalul morţii sau în temniţele epuizării fizice, deşi au suferit văzând slugărnicia şi trădarea şefilor lor bisericeşti, n'au cedat în faţa terorii comuniste şi nu şi-au vândut sufletul şi mintea Satanei, ci şi-au păstrat cugetul curat înaintea lui Dumnezeu, fiindcă *"în ziua cea rea"*, de care vorbeşte sfântul Pavel, ei s'au îmbrăcat *"cu toată armătura lui Dumnezeu"*, împotrivindu-se opresiunii ideologiei anticreştine *"prin cuvântul adevărului, prin puterea lui Dumnezeu, prin armele de lovire şi de apărare pe care le dă neprihănirea"* **(Efeseni, 6.13).**

Voia Tatălui ceresc a fost să cunoaştem lumea comunistă şi să trecem prin cuptorul ei de foc. Cei mai mulţi - fie de teamă, fie ademeniţi de privilegii şi de scaune înalte - au făcut parte din această lume şi n'au putut rezista ispitei. Alţii, însă, au vegheat, au rezistat şi s'au opus, cu tărie, răului comunist. Să ne rugăm, aşa cum s'au rugat şi ei:

- Tatăl nostru, izbăveşte-ne de cel rău. Izbăveşte-ne de răul ideologic care ne-a împuţinat fiinţa, otrăvindu-ne sufletul, denaturându-ne mintea şi îndepărtându-ne de Tine. Scapă-ne de răul din noi şi din afara noastră. Amin!

Sergiu GROSSU

FARA ARMÂNEASCĂ

PUNEREA LA PUNCT A VELEITARILOR

În numărul trecut (Iulie-August) al *"Cuvântului Românesc"*, am publicat scrisoarea deschisă a Ministrului Culturii din România, Ion Caramitru, adresată Domnului Lluis de Puig, Vice Preşedinte al Comisiei de Cultură şi Educaţie, din Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei din Strasbourg, referitor la Proiectul de recomandare pentru limba şi cultura aromână.

Această propunere de cultivare a idiomului aromân a frământat întreaga comunitate a Aromânilor şi în special pe scriitorii aromâni în dialect, după totala abandonare a Aromânilor din Peninsula Balcanică de către guvernele comuniste ce s'au perindat la Bucureşti după cel de-al Doilea Război Mondial.

În Exilul Românesc problema aromână n'a fost uitată niciodată, în special prin publicaţiile apărute la Biblioteca Română din Freiburg, pagina permanentă din *"Cuvântul Românesc"*, manifestări ale societăţilor macedo-române - în special din SUA.

În perioada anilor '80, a apărut însă o contra-activitate, susţinută de un periodic *"Zborlu a nostru"* despre care am scris la timpul potrivit. Activitatea secesionistă a celor dela această revistă a dus la crearea unei scrieri *"barbar-cunia-formă"*, după creatorii ei Vasile G. Barba şi Tiberiu Cunia.

Respinsă de toţi specialiştii în materie de filologie şi de adevăraţii scriitori de literatură aromână, această scriere a făcut destule victime printre cei care necunoscând scrierea şi cultura aromână s'au lăsat înşelaţi că învaţă scrisul în aromână.

Dăm mai jos articolul publicat în această problemă de către Profesorul Enache Puiu, în *"România Literară"* din 2-8 Martie 1994, *"Cuget Liber"*, din 7-8 Martie 1994 şi *"România dela Mare"*, anul III, Nr. 3-4 pentru permanenta lui actualitate.

O ALTĂ ORTOGRAFIE PENTRU AROMÂNI ?!

Prof. Puiu ENACHE

Dela un timp încoace, stăm, se pare, sub zodia evenimentelor ortografice. Începând dela 1 Ianuarie a.c. au intrat în vigoare - toată suflarea românească o ştie - hotărîrile în domeniu, luate de Academia Română în anul trecut. Afirmaţia din debutul acestui articol nu vizează însă, numai menţionata măsură a înaltului nostru for cultural, despre care, de altfel, nici nu vom discuta, în realitate, aici. Ea are în vedere şi un alt fapt de aceeaşi natură, ceva mai vechi în timp şi fatalmente, mai puţin cunoscut de opinia publică, dar nu lipsit de importanţă pentru cultura naţională, ci dimpotrivă. Este vorba de iniţiativa reformării sistemului ortografic al aromânei, iniţiativă întreprinsă în anii '80 şi în legătură cu care vrem să tragem un semnal de alarmă în materialul de faţă. Pentru o mai bună/completă înţelegere a problemei, trebue să punem însă ordine în prezentarea *"dosarului"*.

Să ne amintim. Sistemul ortografic utilizat pentru aromână a înregistrat primele sale manifestări în secolul al XVIII-lea, prin scriitorii moscopoleni **T. Cavalioti, C. Ucuta, Mihail Boiagi** ş.a. autori de dicţionare, abecedare şi gramatici aromâneşti. El s'a cristalizat/închegat, însă, aproximativ din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea până în primele decenii ale veacului nostru. La procesul constituirii lui şi-au adus contribuţia lingvişti şi scriitori aromâni cunoscuţi, precum **C. Belimace, N. Batzaria, Pericle Papahagi, Th. Capidan, George Murnu, Marcu Beza, Nuşi Tuliu, Tache Papahagi** (ca să-i amintim doar pe cei mai importanţi), autori consideraţi azi, între Aromâni, drept clasici ai lor. Analiza evoluţiei în timp a normelor ortografice aromâneşti arată că îndelungul proces al consolidării unui sistem grafic specific acestui idiom era încheiat, deci, în jurul anilor 1920-1925. În continuare - deşi, prin natura situaţiei în care s'au aflat Aromânii, aceste obişnuinţe ortografice n'au avut cum să capete gir oficial -, ele au fost respectate apoi în litera şi spiritul lor, în toată perioada interbelică, precum şi după cel de-al Doilea Război Mondial, timp în care, fiind considerate pe drept ca cele mai potrivite, au fost acceptate, preluate şi utilizate de toţi cei ce au folosit aromâna în scris. Aşa au fost apreciate lucrurile, până în anii din urmă, atât de către creatorii contemporani de literatură aromână (**Th, Mihadaş, Ion Cutova, N.Caratană, At. Nasta, H. Cândroveanu** ş.a.), cât şi de către universitarii aromâni (şi nu numai) cu preocupări lingvistice (**Matilda Caragiu-Marioţeanu, N. Sarmandu**). Precizarea ne scuteşte, credem, a mai cita exemple de lucrări care au folosit această ortografie. Menţionăm, totuşi din lunga listă ce s'ar putea alcătui, pe câteva dintre cele mai cunoscute: M.G. Obedenaru, ***Texte macedo-române***, Bucureşti, 1891; Pericle Papahagi, ***Din literatura poporană a Aromânilor***, Bucureşti, 1900, şi ***Basme aromâne***, Bucureşti, 1905; I Dalametra, ***Dicţionar macedo-român***, Bucureşti 1906, Tache Papahagi, ***Antologie aromânească***, Bucureşti, 1922 şi ***Dicţionarul dialectului aromân***, Bucureşti, 1963; H. Cândroveanu ***Antologia lirică aromână***, Bucureşti, 1975; N.Gh. Caraiani, N. Saramandu, ***Folclor aromân grămoştean***, Bucureşti, 1982.

Pentru cel care zăboveşte ceva mai mult asupta textului din aceste volume nu e greu să desprindă principalele elemente ale sistemului ortografic utilizat. Se constată, astfel, că această ortografie: 1) aşează la bază principiul fonetic, excepţie făcând doar unele cuvinte de origine grecească; 2) foloseşte alfabetul latin, la care, pentru redarea cuvintelor din limba greacă intrate în aromână, se adaugă literele greceşti y (în cuvântul Yrămătic, spre exemplu) şi q (în cuvântul anaqema); 3) utilizează, în scopul transcrierii unui sunet caracteristic aromânei, grupul de litere dz (într'un cuvânt precum dzuă); 4) din aceeaşi raţiune, întrebuinţează, în unele cazuri, semne diacritice pe lângă literele l (ca în substantivul *găl'ina*), n (*an'i*), u în poziţie finală (*elu*). Aceasta a fost şi este - prezentată aici în linii mari, desigur - ortografia obişnuită a aromânei, care, repetăm, nu a căpătat vreodată gir oficial, dar care s'a impus printr'o îndelungată folosinţă. Fiind în acord atât cu *"materialitatea"*, cât şi cu *"idealitatea"* idiomului în discuţie, această ortografie a făcut şi face posibile oricui lectura şi înţelegerea unui text în aromână.

În anii '80, însă, metaforic vorbind, apele au fost turburate în acest domeniu de iniţiativa menţionată la început, prin care s'a propus şi s'a trecut (de către unii) la aplicarea unui nou sistem de ortografiere. Tonul a fost dat de dr. V.G. Barba. Fost profesor la Facultatea de silvicultură a Universităţii din Braşov, stabilit, în ultimele decenii în R.F. Germania, la Freiburg, acesta, Aromân de obârşie, în anii în care din România nu se putea face nimic, a întreprins, împreună cu alţi intelectuali consângeni din diasporă (Aureliu Ciufecu, Tiberiu Cunia, Iancu Perifan) şi cu eforturi şi sacrificii personale, o serie de acţiuni de anvergură (congrese, intervenţii pe lângă forurile internaţionale, vizite la Aromânii din ţările balcanice), prin care s'a atras atenţia asupra nedreptului, cruntului proces de deznaţionalizare la care sunt supuşi Aromânii sudduhăreni. Acesta a fost aspectul pozitiv al demersurilor, dar s'a înregistrat şi un altul, negativ, despre care tocmai este vorba.

Din ansamblul manifestărilor iniţiate la Freiburg de profesorul V.G. Barba a făcut parte, e necesar să arătăm, şi editarea unei reviste - *Zborlu a nostru* - adresată Aromânilor şi scrisă în aromână, revistă de care pomenim deoarece este publicaţia care a pus în practică, pentru prima dată, noul sistem ortografic. Propusă de editorul revistei (în nr. 1/1984 al acesteia), aflăm că această ortografie a fost susţinută de o rezoluţie adoptată la cel de-al doilea Congres Internaţional de limbă şi cultură aromână ţinut la Universitatea din Freiburg, dela 25-28 August 1988. (Este locul să întrebăm, totuşi ce greutate ştiinţifică, ce autoritate a avut acel congres, câţi lingvişti/filologi au participat la el şi câţi dintre ei au fost de acord cu noua ortografie?)

În acest fel a venit pe lume inovaţia *"lingvistică"* a lui V.G. Barba. Că cineva nespecialist s'a putut gândi la un sistem ortografic pe care l-a şi aplicat în publicaţia sa nu este un lucru nemaiîntâlnit şi ştim, din alte asemenea experimente din trecut, la ce rezultate dezastruoase conduce imixtiunea cuiva într'un domeniu pentru care nu are pregătirea necesară. Lucrurile s'au complicat, însă, prin faptul că V.G. Barba nu a fost singurul care s'a implicat în această *"operă"*.

El a fost susţinut de un alt Aromân, de asemenea fără studii de specialitate în problemele de limbă - Tiberiu Cunia. Foarte bun matematician, profesor solicitat de prestigioase universităţi din SUA, T. Cunia şi-a luat (tot în anii '80) sarcina neonorantă a întocmirii unui referat (*Tră un alfabet standard* - un adevărat galimatias, altfel, fără nici cea mai mică urmă de sistematizare) pe care l-a publicat în aceeaşi revistă - *Zborlu a nostru* - (nr.3/1988) şi în care a *"definitivat"* proiectul lui V.G. Barba. Dacă totul s'ar fi limitat la atât, încă n'ar fi fost de alarmat, dar realitatea tristă este că, începând din 1989, T. Cunia a aplicat noua rătăcire ortografică în cărţile de beletristică aromână, tipărite din patriotism, e drept, apărute la propria editură - *Cartea Aromână* - din Syracuse (USA). Mai nou, sistemul Barba-Cunia a început să facă prozeliţi, bineînţeles că nu printre specialişti - revista *Deşteptarea Aromânilor* - spre exemplu, condusă de H. Cândroveanu, îl ignoră. Este cazul lui N. Anastase Cuşa, care utilizează nonşalant de câteva luni acest sistem, într'o rubrică săptămânală în aromână, adăpostită în cotidianul constănţean *"Telegraf"*. Aceste realităţi acumulate, o mărturisim, ne-au îngrijorat în ultima vreme tot mai mult şi, finalmente, ne-au impus obligaţia de a ieşi din pasivitatea în care ne-am păstrat, căci *"Amicus Plato, sed..."* Din cele de până acum s'a înţeles, desigur, că, în ce ne priveşte, respingem creaţia tandemului Barba-Cunia. De ce? Pentru raţiuni ce se vor vedea mai jos.

Aşa cum se poate citi în mai multe locuri, autorii noului sistem justifică iniţiativa lor invocând două principale motive: 1) nevoia adaptării ortografiei la posibilităţile ordinatorului electronic şi 2) simplificarea ei. În acest dublu scop, cei doi au eliminat semnele diacritice care marchează unele litere în scrierea aromânei şi, în locul lor, pentru notarea sunetelor specifice, însoţesc, în unele cuvinte literele, *l,n,s,t*, după caz, de literele *j,h,s*, ceea ce duce la apariţia la tot pasul a notării unui singur sunet prin două litere. Astfel, pentru *dulţe, şi, tuţ, ştiam, nilă*, din grafia tradiţională, în grafia Barba-Cunia avem *dultse, shi, tuts, shtiam, njilă*. Reţinând din componentele noii ortografii doar acest singur fapt (n'are sens şi nici nu e posibil să facem aici o prezentare detaliată a sistemului în discuţie), precizăm că am consemnat în realitate elementul cel mai important (şi păgubos) al acestei ortografii. Dezavantajele la care el conduce nu sunt greu de constatat.

Mai întâi că, în loc să simplifice scrierea aromânei, cum se pretinde, sistemul acesta, dimpotrivă, complică ortografia idiomului în cauză, prin sporirea aberantă, până la copleşire, a combinaţiilor de litere. Prin aceasta, el face lectura dificilă, în cazul unor cuvinte, aproape chiar imposibilă. Câteva exemple: *atselj, fărshărotslji, grătseshtsă, Thiuhari Mihadashlu*. De altfel, pentru o mai deplină edificare asupra considerabilei deosebiri dintre cele două sisteme ortografice - cel tradiţional şi cel nou - precum şi asupra efectelor catastrofale în planul lecturii produse de cel de-al doilea, transcriem prima strofă a poeziei *"Cântic fărşirotesc"* din volumul *Aştepţu soarile*, de N. Caratană, aşa cum apare în prima ediţie dela Editura Litera (Bucureşti, 1985) şi în ediţia a doua, dela Editura Cartea Aromână (Syracuse, 1991) Ediţia întâi: *"Bună nit-u-aveai mesea. / ţe-niţuvreai ciupreachea. / Hări nu da asimea, / te-alăvda sucachea"*. Ediţia a doua: *"Bună-nj ts-u-aveai mesea, / tsi-nj ts-u vreai ciupreachea? / Hări nu da asimea / tialăvda sucachea"*.

Pe de altă parte, fie şi numai din exemplele notate anterior, oricine poate constata că, în esenţa lui, sistemul Barba-Cunia dezavantajează vizual aromâna. Ortografiată în dezacord cu *"spiritul"* ei, aromâna nu-şi mai reflectă în scris *"chipul"* frumos, cel autentic, cum apare în ortografia tradiţională, ci prezintă o imagine deformată, de nerecunoscut. De-a dreptul mutilată prin această originală *"operaţie"* care s'a vrut a fi cosmetică, aromâna scrisă nu mai este ceea ce atestă originea ei, adică o limbă romanică, ci capătă aspect arabo-slavo-olandez şi oricum altfel, numai latin nu. În fine, dar nu în ultimul rând, măcar că unul e planul scrierii şi altul cel al vorbirii, este de constatat că, prin acest complicat sistem ortografic, se face atingere la armonia, la muzicalitatea de tip romanic a aromânei.

În baza celor arătate, credem a nu exagera afirmând că nu e vorba, în cazul la care ne referim, de o mică, nevinovată corectare a unei vechi ortografii, ci, dimpotrivă, avem a face cu un sistem nou, cu un fapt având semnificative implicaţii lingvistice - în realitate fantasmagorice, ce se putea închipui vreodată în această privinţă. După cum o demonstrează rezultatul catastrofic la care a ajuns tandemul Barba-Cunia, chestiunile de ortografiere a unei limbi nu sunt deloc simple, au *"sensibilitatea"* lor. Neabilitaţi cu ele şi preocupaţi de rezolvarea cu orice chip a adaptării ortografice a Aromânei la ordinatorul electronic, iniţiatorii noului sistem au creat un adevărat monstru. Ne vedem nevoiţi să spunem, de aceea, că dacă acesta este preţul care i se cere aromânei pentru a putea fi computerizată, atunci noi credem că ea nu trebue să-l plătească. Este un preţ prea ridicat, care înseamnă un atac la fiinţa însăşi a acestui idiom, prin aceea că *"se umblă"* la *"genele"* lui.

Adoptând această poziţie suntem oare împotriva progresului, suntem nişte retrograzi? Nicidecum, noi ţinem doar să fim realişti, ţinem să se respecte firea normală a lucrurilor, vrem să spunem logica faptelor, care cere ca ortografia să se *"muleze"* ca pe spiritul unei limbi, zămislit o dată pentru totdeauna, şi nu invers. Cu regret constatăm însă că, ceea ce ştia scriitorul Alecu Russo încă la mijlocul secolului trecut despre raportul dintre limbă şi cercetătorii acesteia (vezi scrierea *Cugetări*) nu ştiu oamenii ai zilelor noastre. Este cazul, negreşit, să fie abandonată formula V.G. Barba -T. Cunia din domeniul ortografiei limbii aromâne şi, urmând exemplul clasicilor, să redăm prin scris chipul frumos al acestui idiom. E o cerinţă impusă de adevărul consemnat de Th. Capidan, care scria că în limbă *se răsfrânge sufletul poporului nostru*", ca şi de precizarea lui M. Eminescu, după care *"Consistenţa unei limbi începe cu scrierea ei"*. Mai aproape de noi în timp, avea mare dreptate şi Petre Ţuţea, când făcea constatarea, valabilă şi pentru aromână că *"Limba română are virtuţi complete"*, de aceea *"este foarte greu de mânuit. Prin ea poţi deveni vultur sau cântăreţ în strană..."*.

PAGINI DIN EPOPEEA REZISTENŢEI ANTICOMUNISTE DIN MUNŢII BUCOVINEI

-III-

Culegere de Erast CĂLINESCU

Motto:

"Scoală Române, n'auzi alarma
N'auzi cum plânge naţia ta?
Bubuie tunul, munţii răsună,
Valea-i sânge, lupta e grea!"

(Cântec ostăşesc)

Grupurile de partizani Ion şi Gavril Vatamaniuc

Fraţii Vatamaniuc au provenit dintr'o familie cu zece copii, Ion fiind al treilea iar Gavril, cel mai mic, al zecelea. O familie zdravănă şi *"ţapănă"* de munteni, pe care nici infernul bolşevic nu i-a putut îngenunchea şi nici groaznicele torturi îndurate în închisori. Iar Dumnezeu le-a dat zile, ca să mărturisească şi să moară liniştiţi, în patul lor, înconjuraţi de cei dragi, care au fost prigoniţi împreună cu ei.

Ion Vatamaniuc a făcut armata la jandarmi, în judeţul Hotin şi a fost liberat cu gradul de sergent şi cu diploma de cel mai bun trăgător pe toate legiunile de jandarmi din Basarabia.

În luna Martie 1944, după intrarea trupelor sovietice în Bucovina, Ruşii au ordonat evacuarea tuturor satelor de pe linia lor, în spatele frontului. Îngroziţi de tâlhăriile, crimele şi violurile comise de bolşevici, un număr de 6-7.000 de oameni s'au refugiat în munţi, între liniile de front, ca şi în alte trecute vremuri de bejenie. Sus, pe Obcina Mare, era linia trupelor româno-germane iar jos, la o distanţă de 10-12 km erau liniile ruseşti.

Refugiaţii şi-au construit colibe de 2-4 familii, fiecare colibă având un şef. Coliba unde erau adăpostiţi Vatamaniucii era într'un loc numit Ursoaia Mare şi îl avea ca şef pe fratele cel mai mare, Ion. În acest timp, Ruşii pârjoleau satele evacuate, distrugând până şi pomii fructiferi.

Cum în vremea aceea, fiecare avea arme ascunse, Ion Vatamaniuc împreună cu alţii, treceau noaptea în spatele liniilor ruseşti şi se întorceau la colibe cu armament, muniţii şi provizii. Ruşii capturaţi erau predaţi ca prizonieri, la Nemţi. Astfel s'a înjghebat grupul de partizani al lui Ion Vatamaniuc, format din 14 ţărani români şi doi Nemţi din Bucovina, repatriaţi în Germania şi încorporaţi, apoi, în armata germană. Când li se terminau alimentele, mergeau noaptea la casele lor să aducă din cele îngropate, ca făină, fasole, fructe uscate.

Ruşii au simţit aceste incursiuni şi au avut loc ciocniri serioase, cu pierderi mari pentru Ruşi. Partizanii, buni cunoscători ai locurilor nu au avut nici măcar un rănit.

Soţia lui Ion era gravidă şi a născut după o lună, în coliba, care era ascunsă într'o căldare uriaşă, între obcine şi creste de munţi. Numai urşii, lupii şi mistreţii umblau pe acolo. Bărbaţii aveau puncte de pândă, unde mergeau cu copiii de 12-13 ani, care se urcau în copaci şi vedeau departe. Odată au anunţat că vin Ruşii. Oamenii au părăsit colibele şi s'au ascuns în adăposturile pe care le avea fiecare colibă. Adăpostul Vatamaniucilor era într'un pârâu adânc, cu o peşteră, în care coborau cu scara şi apoi o ridicau. Ioana, fetiţa nou-născută şi botezată de curând de cineva care avea o Biblie, era cu ei. Ruşii au venit cu companii întregi, până la colibe. De frig, fetiţa scâncea. Atunci, Ion a pus o pernă pe faţa fetiţei. Ruşii au căutat mai mult timp pe acolo, au tras cu automatele prin desişuri, apoi au plecat. Când Ion a luat perna de pe faţa fetiţei, aceasta nu mai era în viaţă. Timp de trei zile şi trei nopţi, a fost o jale mare. Apoi, i-a făcut un coşciug din scoarţă de brad, Ion l-a luat sub braţ şi cu arma în cealaltă mână, a plecat însoţit de trei partizani la casa unde trebuia să se nască Ioana. Au înmormântat-o pe un tăpşan foarte frumos, unde se găseşte şi astăzi. A murit cu ochişorii ei albaştri deschişi şi guriţa deschisă, de parcă ar fi vrut să spună: *"Fiţi liniştiţi că n'am să vă trădez"*... (Gavril Vatamaniuc).

În noaptea următoare, refugiaţii au trecut în spatele liniilor româno-germane.

* * *

Luptătorii grupului Vatamaniuc au fost instruiţi la *"şcoala de partizani"* dela Sadova-Câmpulung, singura de acest fel din ţară. Misiunile şi acţiunile grupului sunt relatate de însuşi Ion Vatamaniuc, într'un interviu din anul 1992.

"Toată regiunea în care operam noi era acoperită de păduri. Una din misiunile partizanilor era de a bloca toate căile de acces spre Obcina Mare... În grupri de 10-15 oameni, organizam ambuscade... Când apăreau Ruşii, pândarii alarmau partizanii care, când Ruşii ajungeau într'un anumit punct, abăteau asupra lor un foc încrucişat din care nu scăpa nici unul. Aşa s'a întâmplat la gura pârâului Strujinoasa, cu o întreagă companie sovietică... O altă metodă era de a acţiona în spatele liniilor sovietice. Riscul era foarte mare, din cauza câmpurilor de mine şi a reţelelor de sârmă ghimpată, prin care trebuia trecut, în timp de noapte".

După 23 August 1944, Sovieticii au trecut la acţiuni de lichidare a partizanilor. În Octombrie 1944, în urma unui denunţ, Ion Vatamaniuc este prins de Sovietici. Ancheta NKVD-ului a fost barbară, dar nu l-au ucis, pentru a zmulge dela el cât mai multe. Legat, într'o căruţă a NKVD-ului care însoţea orice formaţie sovietică, a ajuns până în Ungaria. Ne mai fiind util, în localitatea Nyiregyhaza, a fost împuşcat în ceafă şi aruncat într'un şanţ. Dumnezeu, însă l-a cruţat şi de data asta: gulerul paltonului său a făcut ca glonţul să pătrundă în cutia craniană, fără a atinge meningele! A mai avut puterea să se târască până în sat, unde l-au găsit nişte ţărani maghiari, care l-au îngrijit până a mai prins puteri, deşi nici ei nu vorbeau româneşte şi nici el, ungureşte. Cu un bilet de identitate primit dela primăria satului, s'a întors pe jos până la Suceviţa.

În 1953 este arestat şi anchetat la Suceava, de către căpitanul evreu Moritz Feller, apoi condamnat pentru *"înaltă trădare"* la 8 ani temniţă grea. Eliberat în 1955, este arestat din nou peste 6 luni şi anchetat de acelaşi Feller, avansat maior, apoi condamnat la alţi 7 ani de muncă silnică, pentrucă ar fi acordat sprijin grupului fratelui său Gavril. Eliberat în 1960, a fost hărţuit continuu de Securitate, până în 1989. Glonţul său din craniu, l-a purtat până la sfârşitul vieţii, în 1992.

* * *

Fratele său cel mai mic, **Gavril Vatamaniuc**, a continuat lupta, după capturarea lui Ion, cu un mic grup, care a acţionat din anul 1949 până în 1955. Întrucât lupta nu se mai dădea cu Ruşii, ci cu trupele Securităţii, partizanii nu deschideau focul decât în apărare. *"Eram conştienţi că forţele noastre erau prea slabe pentru a putea răsturna regimul instaurat de Sovietici"*, spune Gavril Vatamaniuc. *"Scopul nostru era de a întreţine flacăra speranţei în rândurile maselor de ţărani exploataţi şi batjocoriţi de comunişti, speranţa în izbăvirea României prin venirea Americanilor... Declanşarea războiului dintre Americani şi Sovietici era pentru noi, momentul potrivit pentru a trece la acţiune... Abia atunci urma să înceapă adevăratul război de partizani."*

În această fază de rezistenţă, Securitatea urmărea să-i anihileze pe partizani, mai ales pentru influenţă pe care aceştia o exercitau asupra populaţiei, prin acţiunile lor de propagandă anticomunistă.

Mijloacele prin care grupul lui Gavril Vatamaniuc acţiona în această direcţie erau diferite: distrugerea pavoazărilor înălţate pentru sărbătorile comuniste, tipărirea cu litere confecţionate din lemn a unor manifeste, răspândite cu ocazia hramului bisericii, cuvântări anticomuniste în faţa grupurilor de muncitori forestieri sau mineri, alarmarea satului prin trasul clopotelor, când Securitatea intra noaptea, ca să ridice oameni şi altele.

În ce priveşte metodele folosite de Securitate pentru suprimarea partizanilor şi acestea erau diferite. O metodă folosită adesea era *"greblarea pădurii"*, cu un efectiv mare de ostaşi. Securitatea îşi crease o reţea întreagă de informatori şi agenţi,care supravegheau rudele partizanilor şi presupusele lor gazde sau surse de aprovizionare. Brigadierii silvici, paznicii de vânătoare şi muncitorii forestieri erau obligaţi să raporteze orice indicaţie legată de prezenţa partizanilor. Securişti şi miliţieni, deghizaţi în ciobani sau muncitori, împânzeau stânile şi pădurile. Mai erau folosite şi alte feluri de capcane şi vicleşuguri, ca falşi partizani, femei *"sirene"*, zvonuri false, alimente otrăvite lăsate prin cabane etc. În plus, familiile partizanilor erau mereu terorizate, schingiuite, schilodite, cu scopul de a-i determina să se predea. Gavril Vatamaniuc povesteşte o întâmplare semnificativă. Adăpostindu-se de ploaie într'o cabană părăsită, de cărbunari, a vrut să aprindă focul. Înainte, însă, a dat cu precauţie cenuşa din vatră, la o parte. Atunci a apărut din cenuşă un încărcător de armă ZB, cu gloanţele îndreptate spre el. Căutând mai profund, a mai apărut un încărcător cu cinci cartuşe, îndreptate tot spre interiorul cabanei. Toate erau absolut noi şi puse, nu demult acolo. Dacă aprindea focul, ar fi fost lichidat.

Lupta dela Bâtca Corbului

Ianuarie 1955. A şasea iarnă pe care o petrecea în munţi grupul lui Gavril Vatamaniuc. Cei patru partizani se adăposteau într'un bordei săpat în locul numit Bâtca Corbului, sub Obcina Mare. Gavril Vatamaniuc povesteşte: *"În toamna anului 1954 grupul nostru, alcătuit din trei partizani (eu şi fraţii Gheorghe şi Ion Chiraş) a primit în componenţa sa pe Vasile Motrescu, din Vicovu de Jos, care era partizan încă din luna Mai 1944. Toţi patru ne-am sfătuit unde să amplasăm bordeiul... Ziua lucram la săpături, căci am scos peste 30 mc de stâncă şi pământ, iar noaptea plecam după alimente şi alte lucruri necesare pe timp de iarnă... În Decembrie bordeiul era gata, bine camuflat şi aprovizionat... Pe la începutul lunii Ianuarie 1955, soarele a strălucit câteva zile, zăpada s'a înmuiat şi pe costişele văzute de soare, s'a topit. Fraţii Chiraş, având unele greutăţi în familie, au plecat spre casle lor, profitând de timpul prielnic. Între timp a nins şi, conform înţelegerii noastre, au rămas pe loc, pentrucă urmele lăsate pe zăpadă i-ar fi adus pe securişti la bordei. Aşa se explică faptul că, la 18 Ianuarie cei doi fraţi nu se aflau cu noi, în bordei fiind numai eu şi Vasile Motrescu... Spre ora 7, când abia se mijea de ziuă, Motrescu (care era sentinelă) a intrat brusc în bordei şi m'a anunţat că de sus, dinspre Bâtcă se aud zgomote suspecte... Ne-am luat rucsacurile pe spate, armamentul şi muniţia şi am ieşit afară. M'am convins că într'adevăr, era o acţiune a Securităţii... Motrescu dispăruse în desiş. La fel am făcut şi eu, dar în altă direcţie... Mi-am continuat fuga prin lăstăriş iar securiştii trăgeau în direcţia bordeiului. O voce a strigat: "Nu mai trageţi!"... Am auzit paşi venind spre mine. M'am dat după un brăduţ stufos şi, printre crengile lui am zărit doi securişti care s'au oprit la cca. un metru de mine... au mai parcurs 6-7 metri, s'au aşezat jos, cu spatele către mine şi cu faţa spre bordei... În acea clipă a apărut un al treilea securist, care venea dinspre bordei ţinând în lesă un câine... Eu aşteptam încordat ivirea unui moment favorabil pentru a nu face uz de armă, dar totuşi să scap, aşa cum mi se întâmplase de alte zeci de ori în cei şase ani de haiducie. În clipa aceea, Vălimăreanu Mihai, căci aşa se numea, a dat drumul câinelui şi i-a comandat: "Hai, Afumatu, urma!" câinele a venit adulmecând, până la mine. Stam cu şezutul pe pământ, cu automatul pregătit pentru tragere, crezând că, totuşi Vălimăreanu se va preface că nu mă vede. Dar, când l-am văzut că ridică automatul şi îl duce la ochi, am apăsat pe trăgaci cu o fracţiune de secundă înaintea lui. Am sărit şi am făcut un salt pentru a mă depărta de ceilalţi doi securişti, să nu fiu nevoit să trag şi în ei. Aceştia, însă, speriaţi de focul de automat venind din spatele lor, s'au aruncat cu faţa la pământ. În acel moment, câinele m'a prins de picior şi m'a trântit jos. De aceea, pentru a scăpa de câine, l-am împuşcat. Acesta a fost preţul pe care l-am plătit ca să ies din capcana dela Bâtca Corbului... Schimbul de focuri a durat cca. două ore, cu înverşunare... efectivul care a participat la acţiunea dela Bâtca Corbului, în nici un caz nu a fost mai mic de o companie, deci 150-200 de securişti... unitatea a fost comandată de un locotenent major, Cuciuc Gheorghe, în timp ce noi am fost numai doi inşi. Vasile Moterscu, pentru a ieşi din încercuire, a fost nevoit să împuşte doi securişti... Nici el nu ar fi tras, căci acesta era crezul nostru, decât numai în caz de strictă necesitate. Numai un nebun ar fi deschis primul focul, demascându-şi locul unde se află, văzând că are în faţă zeci de securişti. Mai mult, el avea o armă ZB, în timp ce securiştii aveau, toţi, automate."*

Gavril Vatamaniuc a fost trădat de paznicul de vânătoare Nicolae Bujinovschi, care a făcut-o de frica Securităţii, întrucât, înainte, era în bune relaţii cu el, dându-i nişte cartuşe. Vatamaniuc adăugă: *"Puteam să-l împuşc, dar l-am lăsat în plata Domnului... După ce am ieşit din închisoare, l-am întâlnit şi şi-a cerut iertare."*

Lupta dela Bâtca Corbului i-a impresionat în aşa măsură pe localnici, încât a intrat în folclorul local. Iată câteva versuri din *"Doina partizanilor bucovineni"*:

"...I-am văzut sub clar de lună / Stând la pândă sub obcină. / În jurul bordeiului, / Sus, la Bâtca Corbului. / Acolo, înfriguraţi, / Flămânziţi şi dezbrăcaţi. / De duşmani înconjuraţi. / Luptă fraţii contra fraţi."

După lupta dela Bâtca Corbului, Gavril şi cu fraţii Chiraş, s'au adăpostit în podul grajdului mânăstirii Suceviţa, timp de trei săptămâni, apoi s'au întors în munte, fără provizii şi fără adăpost, în plină iarnă. Suferinţele îndurate de ei, până la sfârşitul iernii, nu pot fi redate în cuvinte. În vara 1955 şi-au făcut o colibă în locul numit Ursoaia Mică. Vasile Motrescu plecase din grup, dar li s'a alăturat Vasile Marciuc, o fostă gazdă a fraţilor Chiraş. În ziua de 18 Iulie 1955, Securitatea a descoperit coliba. În timpul luptei au căzut amândoi fraţii, Ion şi Gheorghe Chiraş. La 18 Octombrie 1955 este capturat şi Gavril Vatamaniuc, singurul şef de partizani din Bucovina, supravieţuitor şi în prezent.

(Va urma)

Bibliografie:

Brişcă, Adrian - *Mişcarea de partizani din Bucovina, Arhivele totalitarismului*, nr.1/1993; 1-2/1994; 3/1995.

Hossu, Lucia - *Rezistenţa armată din obcinele Bucovinei, Memorialul durerii*, video nr. 41.

Vasiliu, Constantin, Dinu - *Munţii Bucovinei, primii munţi în flăcări*, Rev Memoria, nr. 10/1994.

BASARABIA SI BUCOVINA

Blestemaţi să fie acei care dintr'o ţară au făcut şi mai fac două!

DE CE NU SE FACE REÎNTREGIREA ?

(Considerente prilejuite de Romfest '98)

—Nicolae LUPAN—

Denumirea acestui articol o purta şi Colocviul din Iunie '95 organizat la Bucureşti de Asociaţia Mondială *"Pro Basarabia şi Bucovina"* la 20 de ani de activitate unionistă în Exil.

Colocviul al cărui program cuprindea Mesajul Regelui Mihai adresat participanţilor, urmat de aşa comunicări ca *"De ce am pierdut Basarabia şi Bucovina", "Dreptul nostru la Istorie", "Ţinutul Herţa - pământ dintotdeauna românesc", "Reapariţia Imperiului Rusesc ca duşman al României", "Revoluţia din Decembrie 1989 fără Reîntregirea Neamului", "Încercări de confiscare a Istoriei României" etc.* În total 41 de teme.

Teme indispensabile şi bine gândite, ce n'au împiedicat totuşi ziarul *"Tineretul Liber"* să publice, cu vreo săptămână înainte de Colocviu un articol intitulat *"Un colocviu necolocvial"*. Titlu ce mă făcu să constat, o dată în plus, că vremea impostorilor nu apune niciodată.

Impostori prin intermediul cărora prosperă laşitatea birului cu fugiţii.

Se ajunge cu enormităţile până în a susţine că *"basarabeanul este modelul adevărat al creştinului"*! Spre deosebire, probabil, de oltean, muntean, moldovean, bănăţean etc. De unde şi etichetarea de *"refugiaţi"* pentru Românii basarabeni şi bucovineni din interiorul Ţării! Sau cea de *"noi basarabenii" - "ei Românii"*!

Basarabenii, fugiţi de Ruşi la adăpost în interiorul Ţării, cer ajutor pentru Basarabia! E vorba de *"compătimiri"* care din Decembrie '89 au dus la ceea ce numim astăzi *"şovinism basarabean", "românofobie", "antiunionism"* şi mai ales *"moldovenism"*. Acesta ca diversiune politică antiromânească! Deformări ridicate la rang de politică de stat la Chişinău şi Bucureşti! Da, la Bucureşti! Căci, de n'ar fi fost aşa nu şi-ar fi făcut apariţia ambasada zisei Republici Moldova în oraşul lui Bucur! Ambasadă ce are în frunte antiromâni dintre antiromâni!

Zeci de compatrioţi din ţară şi de peste hotare au venit cu expuneri documentate în faţa sutelor de participanţi la Colocviu.

Numai că unii dintre acei care îşi anunţaseră temele, odată cu lansarea programului care menţiona că Colocviul *"este patronat de Regina Ana"*, plus Mesajul Regelui, începură să se împrăştie ca potârnichile: Octavian Ghibu, George Anca, Jipa Rotaru, Viorica Moisiuc şi Iurie Roşca!

Teza dumnealor din *"Tineretul Liber"* era: *"ne deranjează acest colocviu care poate fi motivat de conducerea dela Chişinău că vrem schimbarea graniţelor cu forţa "* (sic!).

Ca şi cum *"Pro Basarabia şi Bucovina"* i-ar fi chemat nu cu texte adecvate Reîntregirii, ci cu tunuri şi mitraliere pe Prut!...

Iar mai marele Frontului Popular dela Chişinău adăuga că el *"nu vede care ar fi utilitatea şi finalitatea practică a acestor acţiuni, în general. Personal, continua tânărul deputat al parlamentului antiromânesc dela Chişinău nu simt nici o nevoie să-mi exersez elocinţa unor reuniuni care dezbat o problemă cu care eu mă confrunt zi de zi, fără teoretizări deosebite!"*...

Au fost şi alte încercări de torpilare a Colocviului. Încercări ce explică în anumită măsură de ce nu se face Reîntregirea. Să fi fost o întâmplare faptul că doar cu două zile înainte de începerea lucrărilor, când era deja gata pavoazarea scenei şi a sălii, mă sună o doamnă, pe nume *Lia Trandafir*, care, dându-se drept purtătoare de cuvânt a lui Emil Constantinescu, mă preveni că *"Colocviul nu poate avea loc în Aula Magna"*.

Motivul era acela că, aşa cum zicea dumneaei, *programul Colocviului este prea politic şi Senatul Universităţii nu este de acord"*.

I-am răspuns că programul, într'adevăr, este politic, numai că nu de o politică partizană e vorba, ci de cea a Reîntregirii Neamului.

Decepţia mi s'a amplificat şi mai mult atunci când am văzut că, deşi figura printre invitaţii de onoare, Emil Constantinescu n'a venit la Colocviu.

Cum să se facă Reîntregirea când în clipa apariţiei zisei Republici Moldova, în Ţară şi peste hotare, s'au găsit imediat impostori şi naivi care au salutat *"independenţa"* Basarabiei?...

Cum să se facă Reîntregirea când la începutul lui Noembrie '91 peste 90 de scriitori dela Chişinău semnau o *"adresare către toţi oamenii de bună credinţă din Republică"*, îndemnându-i cu patos să susţină alegerea lui Mircea Snegur în funcţia supremă de preşedinte?... Adică, să susţină politica vădit antiunionistă şi românofobă pe care o promova acest om al Moscovei!

Cum să se facă Reîntregirea când Bucureştiul n'a apelat niciodată la aşa documente ca:

Actul Unirii dela Chişinău din 27 Martie 1918; Actul Unirii dela Cernăuţi din 28 Noembrie 1918;

Tratatul dela Paris din 28 Octombrie 1920; Convenţia româno-sovietică din 3 Iulie 1933 prin care se recunoaşte apartenenţa Basarabiei la România?... Etc.

Nu sunt oare aceste documente veritabile referinţe la care ar trebui să apeleze diplomaţia română?...

Cum să se facă reîntregirea, când scriitori dela Chişinău se războiesc în *Literatura şi Arta* cu cei care-şi bagă nasul *"în treburile interne ale unui stat care se numeşte Republica Moldova"*?

Poate fi oare ceva mai aberant decât faptul că semenilor noştri de peste Prut li se altoieşte noţiunea de *"patrie şi naţiune basarabeană?'*..

Cum să se facă Reîntregirea dacă la cel de al IV-lea Congres al Frontului Popular dela Chişinău a fost adoptat *"ca simbol al mişcării FPCD imaginea, proiectată în cerc, a Sfântului şi Marelui Ştefan, care înalţă în semn de binecuvântare Sfânta Cruce"*?...

Binecuvântare a ce? A unui al doilea stat românesc? A fostei Moldove dintre Carpaţi şi Nistru? Să nu-şi fi dat delegaţii seama că o astfel de siglă nu poate simboliza România în hotarele ei daco-romane?

Cum să se facă Reîntregirea, dacă Ministrul de Externe al României afirmă, probabil nu fără asentimentul Preşedintelui, că *"nu ne putem integra în NATO dacă nu avem relaţii bune cu ţările vecine, că punerea în discuţie a frontierelor riscă să izoleze România"* şi alte naivităţi?

Naivităţi româneşti, de pe urma cărora au avut de câştigat Ungurii şi Ucrainenii. Iar noi, deştepţi şi şmecheri cum ne pretindem, am rămas cu buza friptă.

Guvernul României nu a avut şi nu are dreptul să facă compromisuri teritoriale Kievului. El trebuia să se folosească de faptul că Moscova, înainte de ieşirea Ucrainei din componenţa Uniunii Sovietice, declarase nul şi neavenit pactul Ribbentrop-Molotov.

Prin urmare, Ucraina nu este legată în nici un fel de acest pact, deoarece în momentul semnării ea nu avea nici independenţă, nici suveranitate proprie. În consecinţă, înglobarea Basarabiei, Nordului Bucovinei şi a Ţinutului Herţei în componenţa Ucrainei este lipsită de orice temei.

Se poate spune, fără a fi exagerat spus, că Reîntregirea Ţării nu se face din cauza moliciunii diplomatice a Bucureştiului! Şi asta în ciuda unui deziderat al marei majorităţi a poporului român!

Cu unele excepţii, nici istoricii noştri de azi nu vor să semene cu cei de ieri. Istoricii care clădeau Istorie fără să instige poporul la nesăbuinţe politice, cum o face *Dinu C. Giurescu* care îşi permite să afirme fără scrupule că dumnealui este *"pentru a accepta fără condiţii frontierele existente între noi şi Ucraina"*!

Cum rămâne cu constatarea devenită aforism a Regelui Carol I care, spre deosebire de cei dela cârma de azi a României, ne învaţă că *"Nu există Român dela Domn până la ultimul cetăţean, care să nu deplângă deslipirea unei părţi din pământul strămoşesc"*?

Cum să se facă Reîntregirea dacă dela destrămarea Uniunii Sovietice încoace nici unul dintre diplomaţii români nu îndrăzneşte să profite de bunăvoinţa unor aşa diplomaţi imparţiali ca Americanul H.C. Lodge, Ucraineanul Mihail Tyskiewicz, Francezul André Tardieu, Latin Americanul Alexandre Alvarez, Britanicul G.W. Porthero, academicianul francez Henry Bordeaux, precum şi de cea a scriitorului german I. Khol care lua apărarea României în faţa hrăpăreţului său vecin din Răsărit zicând că:

- *"Basarabia formează o parte a României"*;

- *"Revenirea Basarabiei la România este un act de reparaţiune a unei injustiţii flagrante"*;

- *"Realipirea Basarabiei la România este un drept istoric"*;

- *"Americanii latini văd în reunirea Basarabiei cu România un adevărat principiu de naţionalitate"*;

- *"Basarabia este o adevărată unitate geografică românească"*;

- *"E cu neputinţă să desparţi Basarabia de România"*;

- *"Răpirea Basarabiei de către Ruşi nu este decât o monstruozitate, o crimă care nu poate dăinui"*? Etc.

Revenirea la ţara-mamă a teritoriilor româneşti răpite de Ruşi nu s'a produs în momentul dezagregării fostei Uniuni Sovietice nu din cauză că România *"nu era o Germanie Federală"*, cum, debitau unii antiunionişti dela Chişinău, ci din cauza decadenţei morale a creaturilor Moscovei de pe malul Dâmboviţei şi de pe cel al Bâcului.

Cum era să se facă Reîntregirea, dacă cei dela Bucureşti încheiau tratat de prietenie şi bună vecinătate cu Rusia Sovietică, fără a ridica nici un fel de pretenţii teritoriale faţă de Moscova, iar cei dela Chişinău dădeau interviuri la gazetari din Occident în care, negru pe alb, susţineau că dumnealor *"vor să vină în România, dar nu peste Prut, ci dincolo, în trecere, din Europa"*, că *"Noi,* ziceau dumnealor cu aplomb, *ne considerăm şi suntem o ţară. Suntem o ţară de circa 5 milioane... 5 milioane de oameni este o ţară"* (sic!), că în materie de naţiune *"avem foarte multe lucruri la noi, şi nu există în Moldova de peste Prut şi în România"*!

Ca şi cum adevărata Moldovă, cea dintre Prut şi Carpaţi, n'ar face parte din România!... Etc.

Cum să se producă mult visata revenire acasă a fraţilor înstrăinaţi, când şi până în ziua de azi majoritatea locurilor din înfoiatele parlamente dela Bucureşti şi Chişinău sunt acaparate de impostori şi parveniţi care n'au nimic comun cu valorile noastre naţionale: morală creştină, spiritualitate patriotică, umanism, etică etc.

Valori ce nu le vom avea atâta timp cât în dreapta şi stânga Prutului se vor afla la conducere oameni în flagrantă contradicţie cu ceea ce poate avea omul mai scump pe lume: ***Ţara!***

Cum să se facă Reîntregirea României, când diriguitorii ei preamăresc cu emfază *"Republica"* ce ne-a fost adusă cu tancurile?...

Diriguitori ce hulesc Monarhia, deşi tot Românul, dacă e Român, este regalist de când lumea prin buni şi străbuni!... Mai suntem noi însă Români ca moşii şi strămoşii, dacă şi dela '89 încoace nu comemorăm la nivel de Stat Sfânta Zi de 10 Mai?...

Există la Bucureşti o asociaţie a victimelor staliniste. Şi face această asociaţie o *"expunere de motive"* pentru un proiect de lege prin care să se acorde cetăţenilor români despăgubiri pentru bunurile ce le-au aparţinut în Basarabia, Nordul Bucovinei, Herţa şi Transnistria. Bunuri de care au fost deposedaţi de-a lungul întregii acaparări a acestor teritorii de către fosta URSS.

O iniţiativă cu două tăişuri, zic eu. Şi amândouă cu dedesubt apolitic şi antiromânesc. *Apolitic,* în cazul când aceste despăgubiri le-ar suporta statul român al căror cetăţeni sunt basarabenii, bucovinenii şi herţenii din interiorul ţării dela 1944 încoace. Şi *antiromânesc,* în cazul când aceste despăgubiri ar fi suportate de acaparatori. Pentrucă, acceptând despăgubiri dela invadatori, ar însemna a vinde, a renunţa la ceea ce aparţine poporului român întreg.

Cât despre Transnistria, pretinzând-o a fi parte integrantă a zisei Republici Moldova, ea, Transnistria, devine piedică în calea Reîntregirii teritoriale a Neamului Românesc. Or, teritoriile din afara ţării locuite de Români, ca minoritari, nu sunt teritorii româneşti.

Transnistria ne-ar putea interesa numai ca schimb de populaţie dintre Românii de acolo şi veneticii din Basarabia, Nordul Bucovinei, precum şi din ţinutul Herţei Dorohoiului.

Dela o vreme, urmând exemplul antiunioniştilor dela Chişinău, încep să o facă pe originalii şi unii dintre noi în privinţa ziselor *stil vechi,* în sens de calendar iulian, şi *stil nou,* în sens de calendar gregorian.

În ţara noastră calendarul gregorian a fost introdus la 1 Octombrie 1924. Dată care, în mod automat a devenit 14 Octombrie stil nou.

Până aici, cum se zice, toate bune şi la locul lor. Avem însă unele date calendaristice devenite sărbători naţionale româneşti înainte de introducerea calendarului gregorian. Iar dintre cele mai înrădăcinate în conştiinţa şi sufletul poporului român sunt 10 Mai, 24 Ianuarie, 27 Martie, 28 Noembrie, 1 Decembrie etc.

Ar fi o eroare monumentală, dacă am începe acum să comemorăm venirea Regelui Carol I pe tronul României nu la 10 Mai, ci la 22 Mai, a Unirii Principatelor Române - la 6 Februarie, a Reunirii Basarabiei - nu la 27 Martie, ci la 9 Aprilie etc.

Aşadar, nu e cazul să încurcăm iţele istoriei!

Câteva considerente despre atitudinea ostentativă a autorităţilor şi a unor compatrioţi din ţară faţă de noi, exilaţii care, ca unii ce n'am *"mâncat salam de soia"*, nu trebue să ne băgăm lingura unde nu ne fierbe oala. Se ajunge până într'acolo încât la întruniri naţionale, ţinute la Bucureşti de formaţiuni asociative, aduse cu nume cu tot din Exil în ţară, nu sunt invitaţi acei care le-au fondat şi le-au adus!

Gesturi lipsite de cele mai elementare maniere elegante care îi descalifică nu pe fondatorii cu pricina, ci pe autorii farselor de care vorbesc.

Exact ca în zicala cu ţiganul care, *"ajuns împărat, mai întâi pe tat-so l-o spânzurat"*!

Nu pretind că noi, exilaţii politici, suntem mai români decât Românii din ţară, dar nici mai puţin, ca să fim invidiaţi, în sensul prost al cuvântului, şi umiliţi prin a fi puşi să plătim taxă de viză de intrare în propria noastră ţară şi prin a ne obliga să depunem *"cereri de redobândire"* a cetăţeniei române!... Am renunţat noi vreodată la această cetăţenie? Eu personal, nu!

Mă întreb, cât va mai dura această discriminare flagrantă, când noi, exilaţii, vorba lui Eminescu *"Suntem Români şi punctum"*?!

Cum vine asta: ţări străine care nu au avut şi nu au nevoie de noi, ne încălzesc, ne ocrotesc, ne dau pensii, iar ţara-mamă, în slujba căreia ne-am aflat întreaga noastră viaţă de străini printre străini, ne tratează ca pe nişte intruşi, când, în fond, suntem la noi acasă!

Cât despre autorităţile româneşti sus-puse, nici să le treacă prin gând că, poate, unora dintre exilaţi ar fi bine să li se dea, în mod simbolic, o pensie de-a noastră, românească, o locuinţă!...

Şi asta în timp ce mii şi mii de şobolani comunişti de ieri, care sunt şi cei de azi, se plimbă în lux şi bogăţie, peste mări şi ţări, pe socoteala statului.

Revenind la rana mereu sângerândă a problemei Reîntregirii teritoriale a României, am spus-o şi o mai spun: Părinţii şi copiii nu se aleg!... Ei sunt aşa cum îi dă Dumnezeu!...

Şi blestemaţi să fie acei care dintr'o ţară au făcut şi mai fac două!...

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE VĂZUTE ȘI PĂȚITE

George DONEV

MINCIUNA E PĂCAT MARE

Nu vorbim de Președintele Clinton, ci de un alt caz autentic. Un tânăr din România a sărit Atlanticul și a poposit în America spunând la vamă două cuvinte magice: *"Azil politic"*.

Autoritățile l-au crezut, i-au dat dreptul de muncă, iar noul imigrant a muncit, a strâns dolari și s'a dus zburând în țară, ca să le spună și altor amatori de valută forte cât de ușor poți intra în Statele Unite și primi *"Green Card"*, dacă știi să minți.

Acum tânărul *"care știe tot"* își face bagajele. Cum ceri azil politic, când te întorci în țara din care ai fugit, l-au întrebat *"naivii"* dela Imigrare?

•••

ÎNCĂ PUȚIN ȘI NE PRIVATIZĂM TURISMUL

S'a făcut socoteala: în ultimii opt ani s'au privatizat 39% din societățile comerciale de turism. Gâfâind cu aceeași viteză, în 16 ani vom avea 78% de societăți privatizate, iar peste 21 de ani turismul va fi complet în mâna particularilor.

•••

VREȚI SĂ TRĂIȚI CUM A TRĂIT CEAUȘESCU?

"The Daily Telegraph" și *"The Times"* din Londra anunță că România oferă vizitatorilor, pentru $3.000 pe zi, ocazia de a trăi la fel cum trăia *"Iubitul Fiu"*, azi puțin răposat.

Oaspeții, primiți la aeroport cu covor roșu, vor călători în una din limuzinele marelui îndrumător, vor fi găzduiți în vilele ceaușiste și vor putea folosi terenurile de vânătoare etc.

Turiștilor li se oferă meniul lui Ceaușescu, iar odăile vor fi decorate cu florile care-i plăceau soției sale Elena, zisă și savanta cu nume mondial.

Telefoanele Ambasadei Române din Londra au început să zbârnâie: sute de Britanici dorind să trăiască așa cum a trăit *"Fiul Iubit"* al unei țări proletare.

Nu știm dacă în prețul de $3.000 se va oferi zilnic oaspeților și un costum de haine noi.

•••

"PRINȚUL PAUL" A IEȘIT DIN UMBRĂ

Nepotul Regelui Carol al II-lea, recunoscut de autoritățile civile, dar nerecunoscut de casele regale din Europa (ar fi prea mulți prinți și prințese de recunoscut, n.n.) a hotărît să intre în politică organizând *"Partidul Patriotic al Reconcilierii (PPR)*, unde se vor îngloba partidele *"Uniunea Democrat Creștină"* și, probabil, și alte partide de mărunțiș politic ce n'au trecut pragul electoral ca să fie prezente în Parlament.

Susținut de Iliescu, ca o balanță fără greutate contra Regelui Mihai, *"Alteța Sa Prințul Paul"* cum îl mângâie cei din anturajul noii Curți Princiare, și-a identificat părerile politice, plus patriotismul:

"NATO este o mârșăvie și un scuipat pe fața poporului român, pentru următorii 10 ani, integrarea în U.E. rămâne un vis atâta timp cât salariul mediu nu este cel puțin de $500 de dolari". Prințul s'a hotărît să intre în politică pentrucă *"lumea o cere"* și că nu va schimba forma de guvernământ, deci se mulțumește doar cu postul de președinte și nu râvnește să-și pună Coroana'n Cap.

P.P are tot dreptul să candideze și pentru postul de prim-ministru. Vom afla cât de mult lumea îl *"cere"* la numărătoarea voturilor.

•••

MINERII AU PREA MULTE "CAPETE"

Unul este capul, puțin decapitat, al fostului lider M. Cozma ce vrea să-l coase iarăși de umărul minerilor și altul capul lui Condeescu, înlocuitorul lui Cozma, ce nu se vrea decapitat.

Cozma l-a acuzat pe Condeescu că-i *"trădător"*, iar Condeescu l-a acuzat pe Cozma c'a *"semnat prea multe hârtii ca să mai fie lider"*. Una dintre hârtii, include cererea lui Cozma de a fi admis în Partidul România Mare al lui C.V. Vadim.

Liderul minerilor din Maramureș, Gheorghe Pască atacă și pe Cozma și pe Condeescu că s'au băgat în politică *"lăsându-i de izbeliște pe mineri"*.

•••

GURA CALOMNIATORULUI ȘI ADEVĂR GRĂIEȘTE

Stând cu imunitatea parlamentară pe capra PRM-ului, Dl. C.V. Tudor își permite să biciuiască, prin ziarul *România Mare*, pe cine vrea, când vrea și cum vrea. Actualmente senatorul C.V.T. are o serie de procese de calomnie agățate în cui până la viitoarea ridicare a imunității; dar citim și puțin adevăr în cele scrise de *"stegarul"* naționalismului-comunist, că:

"La 30 August 1940 Transilvania a fost trădată de Regele Carol al II-lea, un aventurier dezacsat și depravat..." (R.M. nr. 427, p.7).

•••

EXISTĂ DAR NU SUNT

Directorul SRI, Dl. Costin Georgescu spune că dosarele Securității au fost microfilmate și există, dar în anii 1970 li s'a promis celor care vor colabora cu Securitatea să nu li se întocmeadscă dosare... Dar Dl. Silviu Brucan, cel care multe știe, afirmă că 60% din bărbații maturi ai României au cazier penal și că majoritatea au intrat, după 1989, în politică. Deci, avem securiști cu dosare și securiști fără dosare.

Care-s mai periculoși?

•••

ÎNSEMNĂRI DESPRE REZISTENȚA ANTICOMUNISTĂ A PRIZONIERILOR ROMÂNI DIN URSS

—Aurelian GULAN—

S'au împlinit 50 de ani de când, între 4 și 9 Februarie 1948, P. Groza și A. Pauker semnau la Moscova tratatul care consfințea comunizarea României, legalizând raptul criminal al Basarabiei, Nordului Bucovinei și al Ținutului Herței.

În acea perioadă, în lagărul de ofițeri români dela Mânăstârka s'a declanșat cea mai mare grevă a foamei din URSS, a 3.000 de ofițeri români. Greva a durat 4 zile, după care o echipă formată din gen. Vinogradov, Kobulov, coloneii Grivciuk, Novikov, Berbinski, politrucii Codlear, Terlețki, Silberman ș.a. au confirmat în scris că repatrierea prizonierilor români se va face până la 1 Iunie 1948.

Dar începând din Martie 1948, organizatorii grevei, aceiași care, timp de cinci ani, se opuseseră formării *diviziilor de voluntari*, au fost încarcerați în cele mai vestite temnițe din Siberia ca urmare a înscenării unor odioase procese fiind condamnați la 25 de ani muncă silnică, mulți din acești ani fiind executați în lagărele de exterminare programată dela Vorkuta, Magadan etc.

Înscenarea a fost atât de evidentă încât mulți dintre ei, printre care și subsemnatul, au fost reabilitați prin legea din 19.10.1991 a Federației Ruse, ca *victime ale represiunii politice staliniste*.

Ultima repatriere a noastră, ca urmare a aranjamentelor dintre Adenauer și Hrusciov, a avut loc la sfârșitul anului 1955.

Pentru preîntâmpinarea oricărei forme de rezistență și pentru terorizarea poporului român, forțele represive ale partidului comunist din România, aservit slugarnic intereselor sovietice, începând cu anul 1958 au arestat peste 50 de mii de *posibili dușmani ai poporului*, printre aceștia aflându-se și două loturi masive de foști prizonieri de război, aceiași care se opuseseră cu îndârjire formării diviziilor nefaste și organizaseră greva foamei menționată mai sus. Aceștia, în urma unor înscenări odioase și a unor schingiuiri inimaginabile din timpul anchetelor ce au durat un an și jumătate, au fost condamnați în baza infamului articol 209, unii la moarte, neexecutați însă, alții la ani grei de temniță.

S'au adeverit astfel amenințările din iarna lui 1943 ale lui Pauker și Walter Neulander Roman:

...iar dacă vom fi obligați să vă repatriem, în țară nu vom ezita să punem mitralierele pe voi, pentru a nu ne sta în calea făuririi statului comunist român.

Marea majoritate a prizonierilor români, sacrificați sau trădați la Don, Stalingrad, Crimeea și Iași au refuzat orice colaborare cu KGB și s'au opus formării diviziilor de *voluntari*, așadar s'au opus comunizării României.

Astăzi, istoricii români, dispunând de informațiile de rigoare și formal eliberați de povara unei istorii falsificate timp de 50 de ani, ar trebui să emită sentințe istorice în care să se țină seama de atitudinea morală demnă a majorității ofițerilor români din prizonierat.

Căci se poate dovedi irefutabil că înscrierea unei părți infime de prizonieri în acele divizii de *voluntari*, formate în exclusivitate de către KGB pe teritoriul sovietic, pentru a lupta contra armatei naționale, constituie indiscutabil un act de înaltă trădare.

Iar înalta trădare este o crimă imprescriptibilă, indiferent de evoluțiile ulterioare ale războiului.

Diviziile menționate au fost formate de KGB - NU pentru a lupta contra fascismului, ci pentru materializarea planurilor sovietice de comunizare forțată a României.

Chiar și Sovietele i-au considerat pe așa-zișii panduri voluntari ca trădători ordinari, deoarece după capitularea necondiționată dela 23 August 1944 i-au menținut în cadrul armatei sovietice și nu i-au încadrat în marile unități românești.

Diviziile de voluntari au format ulterior nucleul forței armate al partidului comunist din România. Acei *voluntari* au fost de fapt armata lui Ana Pauker, Walter Neulander Roman (tatăl lui Petre Roman), Vasile Luca, Chișinevski, Silviu Burcan, Nikolski-Grunberg, Pantelimon Bodnarenko-Pantiușa, Bodnăraș - spion sovietic, Burah Tescovici - Teohari Georgescu, Ceaușescu etc. A fost armata unor slugi docile în comunizarea României.

Numele prizonierilor cinstiți care s'au opus comunizării armatei și a României trebue păstrate în istorie, pentru eroismul lor exemplar în fața suferințelor de nedescris. Din nefericire nu pot cita numele tuturor fără a nedreptăți pe cei pe care i-am uitat.

Aceștia au fost eroi autentici care s'au sacrificat pentru a apăra demnitatea ostășească, onoarea Armatei Române și care s'au opus - PRIMII - comunizării României.

Pentru a evita generalizările, trebue să menționăm că nu toți cei veniți cu diviziile menționate au continuat să fie slugile ocupantului comunist. Unii au intrat în cohorta anonimilor, împărtășind soarta întregului popor român.

Ceii însă care s'au simțit lezați de relatările mele, cum e cazul generalului de armată, fostul sergent dezertor Marin Dragnea, sau alți susținători ai lui din cadrul M.Ap.N. care de ani mimează reformarea Armatei Române, ar trebui să aibă azi umilința recunoașterii unor erori morale, datorită poate vârstei sau condițiilor inumane la care au fost supuși să accepte adevărul.

Nimeni nu neagă victimele, suferințele celor care au fost obligați să lupte cu politrucii sovietici în spate. Acestea sunt realități tragice, nu eroisme.

Cel puțin astăzi, la vârsta senectuții, foștii membri ai diviziilor de *voluntari* ar trebui să aplice o scară normală a valorilor morale, să nu se mai cramponeze în impostură ci, cu sinceritate și decență, să admită contribuția lor directă la suferințele noastre.

Aceasta este opinia unui confrate care a petrecut 18 ani în temnițele comuniste sovietice și românești, dar este și un elogiu adus acelora care s'au opus trădării și care au făcut din lupta împotriva comunizării României, un ideal de viață.

Astăzi, când norii falsului naționalism, al xenofobiei și al învrăjbirii Românilor de către cei implicați direct în crima comunistă sau a urmașilor lor, amenință încă cerul sumbru al României, poate echivala cu repetarea istoriei, cu o nouă luptă și răzbunare fratricidă, care ar arunca Țara în haos și neființă națională.

Salvarea este numai în conștiința trează a poporului român, a intelectualilor de o moralitate exemplară dar neimplicați încă din decență sau deziluzie politică.

La 150 de ani dela revoluția dela 1848 și 80 de ani dela Marea Unire, a sosit momentul din ultimele minute ale ceasului al doisprezecelea, de a fi demni de înaintașii noștri, ultima șansă de supraviețuire a României, prin implicarea tuturor celor cinstiți, care stau în expectativă.

"CRUCI DE PIATRĂ - DOCUMENTE DE PIATRĂ"

—Matei ILIE—

Bizare pietre de hotar, aşezate la margini de drumuri, la răspântii, la popasuri, pe lângă vestitele hanuri de odinioară, locuri unde s'au zămislit legende şi care înfruntând negura vremurilor au rămas veşnicii străjeri ai gliei străbune.

Fiecare metru de pământ respiră istorie, istorie încrustată în colbul drumurilor, în osemintele ieşite la iveală în urma plugurilor care pregătesc bogatele holde ale pământului. Pietrarii, marii făurari, au dăltuit în piatră acest şirag de podoabe - documente de piatră - care grăiesc despre cei care au fost şi vor să treacă în memoria urmaşilor.

Trecătorule, dacă prin voia întâmplărilor vei trece prin aceste locuri, opreşte-te în Câmpul Basarabului, aproape de Vadul Potopului şi într'o clipă de cucernicie şi pioşenie aruncă-ţi privirea pe *"Crucea vistiernicului Stroe Leurdeanu"*. Aici vom afla despre aceşti megieşi, păstrători sfinţi de istorie, care au cărat cu trudă crucea la marginea satului şi au aşezat-o în stânga drumului ce urcă la Schei şi Cândeştii din Deal. Confecţionată dintr'o lespede gălbuie de Albeşti (3,80 m. 1,03 m., 0,30 m), poartă acoperământ mobil secţionat în patru ape, aşezat în piuă de piatră încărcată marginal cu *"rinceau-ri"* (flori şi ramuri). Pe câmpul superior al crucii stă scris pentru posteritate: *"Întru numele Tatălui şi al Fiului şi al Duhului Sfânt, unu fiind Troiţa nedespărţită în veac. Adecă eu robul lu(i) Dumnezeu pan Stroe vel Vistier rădicat-a această sfântă cruce în cinstea marelui hram sfintei prepodomnei noastre Petca în zilele prea luminatului creştin Io Matei voecod; i az (pisa) Pârvul Iolie 31 l (ea)t 1647 ot Câmpu-Lung leat Adam 7155"*. O altă mână a adăugat cu slove adâncite: *"Po(pa) Manea 7196 (1687-1688).*

Şi tot în această vatră de istorie stă ca mărturie de danie şi piatră de hotar *"Crucea logofătului Necula Ţigănescu"*, impresionantă prin dimensiuni şi execuţie având ca autor acelaşi meşter pietrar, executorul Crucii vistiernicului Stroe Leurdeanu.

Monumentul domină malul drept al Cârcinovului, cam pe unde trece şoseaua principală a satului Ţigăneşti, în hotar cu alte două localităţi Boţeşti şi Negreşti. Braţele crucii, tăiate în fierăstrău pe piatră de calcar, acum acoperite de muşchi şi înnegrite de vreme, cu dimensiuni 3,50m, 0,94 m, 0,30 m. au căciulă prismatică, iar pe faţa principală decorată marginal cu forme geometrice cu greu se mai poate descifra: *"În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Adecă eu robul lui Dumnezeu chir Necula Logofăt cu jupâneasa mia Neacşa din Ţigăneşti, ridicat-am această cinstită cruce în cinstea marelui hram arhistratigi Mihailă i Gavrilă, ispravnici vel platnici în zilele prea bunului creştin Io Matei voevod. I (spis)az Pârvul logofăt Io1 27 lt 7155 G(lava) Adam.*

La poalele satului Valea Mare, cam pe locul unde se află plantaţia viticolă, pe 'erase, a judeţului Argeş îşi are sălaşul *"Crucea Stolnicului Mihai"*, de mărime mijlocie - 2,20 m., 0,20 m. în întregime dimensionată din piatră cochiliferă. Pe colţurile braţelor sunt scrijelate prescurtat numele vechilor pietrari: S R z V - M K R I. Pe partea braţului vertical se poate silabisi cu migală: *"Cu vrerea lui Dumnezeu ridicatu-s'au această cinstită şi de viaţă făcătoare cruce întru slava şi cu îndemânarea preacuv.oasei Maicăi Noastre Paraschiva în zilele Ducăi voevod şi s'au nevoit robul lu(i) Dumnezeu jupan Mihai Stolnicul şi părinţii lor Stan, Cornea, Boba sân ego Drăgoi, Zoia, Anca, Sofica, Hristea, Cher (sic) Az pis diaconul Stan ot Băjăşti mesiţa Feb 23 dni leat 7183 (1675).*

Coincidenţă stranie: în grădina dascălului bisericesc pensionar Ilie Cristea şi tot în Valea Mare se află *"Crucea monahului Dionisie"* (1,45 m., 0,61 m, 0,20m). Din textul săpat îngrijit descifrăm: *"Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi al Sfântului Duh. Ridicatu-s'a această cinstită cruce întru hramul prepodomnii Paraschivii în zilele înălţatului nostru domn Io Nicolae voevod de robii lui Dumnezeu Ion, Dionisie monahul, Marica, Irimia Constandin, Jusian, Tudora, Dragomir, Zaharia, Iane arendaş, Stoica Roman Zmaranda 7235 (1726-1727)".*

La răspântia drumului ce duce spre fostul schit Dobreşti de pe valea satului Glâmbocata ne întâmpină *"Crucea egumenului Nicodim Câmpulungeanul"*, de mărime mijlocie - 1,80 m, 0,80 m., 0,25 m. a căror slove înghesuite şi şterse de intemperiile vremurilor îngreuiază lectura textului: *"Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu îndemnarea Duhului Sfânt Amin. Rădicatu-s'au această sfântă şi de viaţă făcătoare cruce pentru numele sfânt ierarh Necolae în zilele prea luminatului Io Constantin Nicolae voevod întru al patrulea rând den domnie şi mitropolit Ungrovlahiei chir Neofit prin nevoinţa robului lui Dumnezeu Nicodim ieromonahul egumenul sfintei mănăstiri Dălg (o) pă, monah Artemie egumenul sfintei mănăstiri Taracosia, Marica, Ivaşcu sluger. această moşie Dobroeşti, ei şi Bucăţile fiind a mea de la părinţii miei şi dă cumpărătoare iar dă pomană sfintei mănăstiri Câmpulungul, Mai ani 30 leat 7254 (1746) Ivaşco".*

Alt semn de hotar, pierdut undeva în partea de Miazănoapte a satului Pătroaia, ancorată puternic în pământ, ca mărturie peste ani, veghează *"Crucea panului Oprea, Leca spătarul, Vodă stolnicul şi Necula vistiernicul"* - dimensiune mijlocie - 1,87 m., 0,75 m., 0,24m. Transpare cu destulă migală şi osteneală din partea cititorului, aplecat asupra pietrei, următoarele: *"Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea Duhului Sfânt. Această cinstită şi de viaţă aducătoare cruce ridicatu-s'au întru cinstita zi mare a prepodomnei Paraschiva în zilele cinstitului Matei Basarab Vodă; iarăşi la această sfântă cruce trudindu-se robii lui Dumnezeu,...i pan Oprea sân ego, Vodă comis i jupâniţa ego Biena sân ego Dumitra, Marga, Leca spătarul, Ghionca, Vodă stolnic Necula vistier. Şi s'au făcut în luna lui Făorar 3 dni văleat 7158 is pis az Kaloianul na zugrav Stan meşter".*

Locul este înmiresmat în legende. Aflăm din spusele bătrânilor satului de existenţa celor nouă luptători care înaintea unei bătălii cu Turcii şi-au îngropat 9 săculeţe cu aur la umbra braţului drept al crucii, când este soarele la chindie şi s'au legat prin jurământ ca nici unul dintre ei să nu scoată comoara, dacă ceilalţi vor muri. Şi într'adevăr au murit 8. Cel rămas în viaţă nu a mai scos comoara, respectând jurământul dat. Ajuns în prag de bătrâneţe şi bolnav, târîndu-se pe genunchi, i-a relatat întâmplarea lui nenea Ioniţă Cormană, care la rândul lui a povestit-o lui moş Gheorghe Felinar, iar acesta fiului său Ioan, care a istorisit-o preotului satului. Se pare că legenda are un sâmbure de adevăr, căci locuitorii satului Pătroaia au văzut de mai multe ori jucând flăcările comorii. Şi tot legenda mărturiseşte: *"Cel care a descoperit comoara pentru a nu-şi aduce blestemul asupra familiei sale va trebui să jertfească 9 pui pe locul respectiv şi câte un ban din fiecare sac să-l îngroape din nou pe locul comorii"*. Aici legendele se ţin lanţ. Mergând pe firul oral al destăinuirilor din tată în fiu, reconstituind istoria acestor locuri, aflăm că la Potlogeni Vale, sat vecin cu Pătroaia, podarii luau vamă pentru trecerea podurilor şi tot aici era staţie, han şi loc de schimbat caii la poştalion. În curtea hanului exista un turn de lemn, de observare, căruia localnicii îi spuneau *"kioşc"* şi cineva făcea de gardă tot timpul. Spun localnicii mai bătrâni ai satului, că atunci, când se vedea praf şi fum pe drumul Bucureştiului, cei rânduiţi cu paza dădeau alarma şi localnicii fugeau în pădure. În vălmăşagul acestor încleştări, la una din năvăliri, locuitorii Potlogenilor n'au mai avut timp să fugă, alarma fiind dată prea târziu. Şi continuă legenda despre soarta celor 6 fete, care nevoind să fie prinse şi necinstite de Turci s'au aruncat în fântâna din curtea hanului, iar hangiul şi-a ascuns banii în beciul hanului şi a dat foc la toată gospodăria, şi adaugă un bătrân al satului: *"Dintre cei care au fost n'a mai scăpat nimeni cu viaţă"*. Pe locul hanului astăzi se cultivă tutun iar plugurile scot din pământ cărămizi, oase şi resturi de cenuşă. Legenda este culeasă de acelaşi preot Sache dela fraţii Rizeşti, care au trecut de mult de 80 de ani, fruntaşi ai satului şi oameni de toată isprava şi încrederea.

Postată în drumul bisericii fostului schit Pătroaia ne întâmpină *"Crucea lui Constantin Căpitanul"*, măsurând 1,75m, 0,78m, 0,27m, din care lipseşte partea inferioară a braţului vertical. Pe căciula mobilă prismatică se profilează doi serafimi, iar pe câmpul de jos avem imaginea Precistei urmat de textul care ni se dezvăluie: *"Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu îndemnarea Sfântului Duh. Rădicatu-s'au aciastă cinstită şi de viaţă făcătoare cruce, întru cinstea sfântului Neculae ierarh Miralicon, dă la cetatea Lichia, făcătoru de minuni, dă Constantin căpitan, jupaniţa ego Stanca, fata banului Pârvan, Enache, Ion, Despa, Sărban. Şi iar au mai făcut puţul... (1768-1768)".*

Având lăcaş lângă vadul unui han *"Crucea dela Băduleşti"* consemnează în textul scris de pe faţa principală numele foştilor clăcaşi şi antroponimice balcanice: *"Cu vrerea Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Dud. Rădicatu-s'au această sfântă cruce de'ndemnarea Marinii, Anca, Vasile, Stăniu, Marin, Stan, Pătran, Mincan, Cârstea, Dumitru, Constandina, Praospina, Notesa, Vestatim, Damian, Achem, Iordan, Pavel, Stan, Maria, Irimia şi cu tot neamul lor, Stratilă, Necula, Stoica, Stan şi Tuma văleat 7280 (1771-1772)".*

Cele 4 *"Cruci dela Cândeştii din Deal"*, de mărimi mijlocii, conţin în cercuri simple iniţialele răstignirii celor patru Sfinţi Evanghelişti. Prima dintre cruci o aflăm în *"Dealul luncii"* iar pe faţa principală a stâlpului trecătorul desluşeşte: *"Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea Sfântului Duh adevărat. Ridicatu-s'au această cinstită şi făcătoare de viaţă cruce întru hramul preapodomnei Paraschivei vă dni Io Constantin Voevod. Şi s'au trudit robul lui Dumnezeu Oprea pârcălab şi dumneaei pârcălăboaia Manta sin ego şi părinţii pârcălabului anume Bratiu, Dragomir sin ego ai pârcălăboi părinţi Vlad, Tudora lt 7271 (1762-1763)"*. A doua cruce smulsă şi spartă din răspântia altui drum este depozitată în pridvorul vechii biserici de lemn a satului. Pe ea stă scris: *"Cu vrerea Tatălui, cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea sfântului Duh. Ridicatu-s'au această cinstită cruce în hram preapodomnei Paraschivei de robul lui Dumnezeu Oprea pârcălab. O ridicat în zilele Io Constantin Basarab voevod, lt 7218 (1710) Rada, Stana, Dragomir, Ivan"*. A treia cruce în dimensiuni mici - 1,2 m, 0,41m, 0,12m, aşezată lângă prima are următorul text: *"Ridicatu-s'au aciastă sfântă cruce în hramul sfântului Teodor Tiron în zilele lui Io Nicolae voevod, Iordache vornicul în zilele leat 7228 (1719-1720)"*. Şi în sfârşit cea de-a patra cruce mutată din Coasta Cadalâcului Parnieştilor pe vatra unui vechi puţ are înscris textul: *"Cu vreria Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea Sfântului Duh adevărat. Ridicatu-s'au această sfântă cinstită şi făcătoare de viaţă cruce în hram preapodomnei Paraschivei vă dni Io Constantin voevod. Şi s'a trudit robii lui Dumnezeu Radul, Rada, Grăstea, Anghelina, Ilina, Moise, Brat, Ilie, Dragomira, sân Vlad, Teodora sân Lepădat, Neaga sân Onica Decembrie 7213 (1704)".*

Pe malul drept al cârcinovului se ridică *"Crucea dela Negreşti"* cândva înălţată pe vatra vechii biserici de lemn în anul 1708. Dimensionată 1,45m, 0,60m, 0,18m are săpată sub cele patru cercuri reliefate următoarele: *"Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea Sfântului Duh. Rădicatu-s'au această cinstită cruce întru cinstea sfântului Nicolae în zilele Io Constantin B Voevod. Ostenitu-s'au robii lui Dumnezeu: Stan şi Voica Sărban şi Ana sân Sărban, Stoica, Stan, Padul, Nedelco sân Dumitru mesita Decembrie 7216 (1707)".*

"Crucea dela Băleţi" are o anumită semnificaţie, întrucât a fost ridicată în urma unei molime ucigătoare în afara satului şi fixată în drumul mare ce vine dela Topoloveni. Deteriorată datorită intemperiilor vremii şi vremurilor, cu greu se mai poate distinge: *"Cu bună vrerea Tatălui, cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea Sfântului Duh. Ridicatu-s'au această sfântă cruce întru hramul prepodomnei Paraschivăi în zilele lui Nicolae voevod. Şi s'au nevoit robul lui Dumnezeu Vasilache ca să fie păntru sufletul răposaţilor pomeniţi Dobra, Vantilă, Stoica, Sora, Pană, Radul, Tănase, Ispas, Soltana, Stan cu Aniţa, leat 7227 (1719-1720)".*

Pe şoseaua naţională Piteşti-Bucureşti, înscriindu-se în acelaşi perimetru, atrag atenţia cele patru cruci dela Topoloveni. Parcă păstrate dinadins ca mărturie, două dintre ele sunt înfipte în curtea bisericii parohiale din localitate. Pe una dintre ele sunt reliefate slovele: *"Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu îndemnarea Sfântului Duh, ridicatu-s'au această sfântă şi dumnezeiască cinstită cruce întru slava şi lauda sfântului şi marelui prooroc Ilie în zilele luminatului domn Io Constantin Voevod Brâncoveanu şi s'au nevoit robul lui Dumnezeu Spirea i Catrina, părinţii lui Ghinea, Maria i copii cu Fierea, Marin, Neacşu, Manole, Neacşea, Ghinea, Manole când era leatul 7220 mesiţa Aprilie 9 Amin".*

Pe cea de-a doua cruce stă scris: *"Rădicatu-s'au această cinstită cruce întru slava şi cinstea Uspeniei Bogorodiţa mesiţa Aug 15. Truditu-s'a Vlaichi, Ilina, Aldea, Iorga, leat 7170 (1661-1662)"*. Parcurgem cu vederea textul celei de-a treia cruci: *"Văi mia Oteţ isâm i scetago Dh. Amin (În numnele Tatălui... ridicatu-s'au această cruce robii lui Dumnezeu Simion, Neacşa Pomini gospodi (Pomeneşte Doamne) Morulo, Despa, Maistăr Spirea, leat 7241 (1731-1732)".*

La răspântia drumului către gara Călineşti şi satul Ţigăneşti stă îngropată cea de a patra cruce al cărei braţ vertical măsoară 2m. cel orizontal 0.90m, iar grosimea 0,30m. Din cauza văruirii textului citirea se face cu destulă caznă: *"Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu îndemnarea Duhului Sfânt. Rădicatu-s'au această sfântă şi dumnezeiască cruce întru zilele prea luminatului Domn Io Ştefan voevod Cantacuzino. Şi s'au ridicatu întru hramul Uspenii (Adormirii) Sfintei Stăpânii Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria de robul lui Dumnezeu, Stoica Petra, Constandin, Gheorghe, Rasida, Maria, Tudora, Ana, Baldovin, Ioana, Luca, Stoica, Ana, Badea, Anghel, Neacşa, Dumitra, Manda, Mateiu Neagul, Stan, Cosma, Marga, Maria, Voica, Radul, Mihăiţă, Matei, Anca, Constandin, Radul, Ana, Avram, leat 7223 (1714-1715), Stoica, Petra Vasile".*

Ultima dintre cruci *"Crucea dela Creţuleşti"* se află în grădina dascălului Toma Popescu situată pe malul drept al apei Răstoaca, păstrând şi astăzi căciula prizmatică, stilizată cu motive florale. Destul de citeţ, textul ni se relevă: *"Cu vrerea Tatălui şi cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea Duhului Sfânt. Rădicatu-s'au această sfântă şi de viaţă făcătoare cruce întru hram Uspenii Bogorodiţei cu osteneala robului lui Dumnezeu Dobre Maria, Dumitru, Ioan, Sara, Călin, Pătru, Cernat, Tănase, Tudoran, Dobra, Voica, Vladu, Stan, Dumitra Dobra leat 7237, Ion logofăt, Maria, Stanciu M(e)ş(ter)".*

Mesaje peste timp dela cei care au fost, pentru cei ce sunt şi vor fi...

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Din 30 în 30 de zile

ÎŢI DAU ŞI DRAGOSTE CURATĂ, CE DEPINDE DOAR DE... PLATĂ!

Am luptat, luptăm şi vom lupta să întoarcem valul comunist ce ameninţă să înnece Europa şi să oprim flagelul roşu, - care îşi are un picior de pod în Cuba - să nu ajungă şi'n Nordul Americii. Azi, cu criza economică mondială, putem avea mari surprize.

Lupta noastră are şi a avut două scopuri: să eliberăm părinţii din ţara mamă şi să ne protejăm copiii să nu aibă soarta bunicilor.

Avem printre noi eroi anonimi ce-au sacrificat timp şi bani, au scos periodice, au trimis scrisori şi-au arătat lumii ce înseamnă comunismul. Răsplata pentru sacrificiul lor e mulţumirea sufletească: Mi-am ajutat Neamul şi mi-am apărat Credinţa.

Eficacitatea luptei exilului o cântărim cu efortul duşmanilor care au vrut s'o distrugă prin şantaj şi minciună. N'au reuşit!

Al doilea plan, mai rafinat decât cel cu fotografii grosolan falsificate, a fost infiltrarea cu securişti a bisericilor şi organizaţiilor de peste hotare, dar securiştii, odată identificaţi şi-au pierdut eficacitatea iar unii, văzând realitatea, s'au mărturisit şi-au renunţat să-şi mai slujească anti-Hristul.

Acum, aceleaşi planuri trandafirii încearcă să injecteze cu adrenalină ambiţii personale şi-au lansat o idee *"originală"*: Exilul să-şi aleagă un senator în Parlamentul din Bucureşti.

V'aţi gândit câtă dezbinare va provoca această idee?

Din ce ţară să fie ales? Cum să fie ales? Cine să-l voteze şi cum să se facă alegerile? Iamginaţi-vă câţi extra eroi vor ieşi de sub pat, îşi vor umezi ochii cu glicerină, se vor bate cu pumnul în piept vorbind de dragostea de Neam şi de opincile ce le-a purtat bunică-său.

E adevărat, avem printre noi oameni foarte capabili, dar când se înghesuie cei nechemaţi, cei chemaţi stau deoparte.

Ei ştiu că mai devreme sau mai târziu ţara va avea nevoie de ei şi depinde de înţelepciunea celor din ţară ca să-i aleagă, iar noi n'avem nici un drept să impunem regimului din Bucureşti: alege-mă pe mine, că mi-am apărat ţara.

Cel care cere răsplată că-şi apără ţara, se numeşte MERCENAR!

E GREU SĂ AFLI ADEVĂRUL

Vorbim de contrabanda *"Ţigareta II"*. Afaceristul Gabriel Negoescu a declarat că generalul Gheorghe Bucşe, şeful Statului Major al Aviaţiei şi Apărării antiaeriene ar fi ştiut de contrabandă şi a căutat s'o muşamalizeze cerându-i comandantului Ion Suciu să consemneze în raportul cerut de MApN că avionul care a aterizat pe aeroport în noaptea de 16 spre 17 Aprilie *"a venit gol şi a plecat gol"*. Colonelul G. Truţulescu a mai declarat că preşedintele FC Dinamo Bucureşti, Petre Buduru şi Constantin Chicheanu se vor ocupa de muşamalizarea cazului. Ancheta continuă să continue.

•••

ACUM ŞI DROGURILE

Un sondaj făcut de laboratorul de Igienă şcolară relevă că 3,1% din licieni, majoritatea din familii înstărite, consumă droguri, iar numărul băieţilor e de trei ori mai mare decât al fetelor. În comparaţie cu alte ţări, procentajul de 3,1% e mic.

•••

VREI SĂ FI PREŞEDINTE?

Iată ce prevede o viitoare lege: Un candidat independent trebue să obţină semnăturile a 500.000 de alegători, candidatul unui partid 1.000.000 de iscălituri, iar cel propus de o alianţă politică are nevoie de 2.000.000 de iscălituri. Alegătorii sunt identificaţi: vârsta, unde votează etc.

•••

DIVORŢUL PĂUNESCU-VERDEŢ

Poetul Adrian Păunescu şi-a dat demisia din PSM, deoarece Verdeţ n'a intervenit *"în oprirea răului ce a pus stăpânire pe ţară... şi nu încearcă să curme o asemenea evoluţie"*.

•••

NU REDUCEŢI TAXELE

Ministrul de Finanţe a primit un sfat dela Guvernatorul BNR: Nu reduceţi impozitele, că este periculos şi va duce la pierderea controlului asupra economiei.

•••

DELA PRM CITIRE...

La o conferinţă a PRM prezidată de Dl. Ilie Neacşu s'a afirmat: Iugoslavia e un pretext ca ţările NATO să reorganizeze din nou graniţele unor state din Europa centrală de Est, adăugând că UDMR şi Constantinescu au deja planul de administrare a Ardealului.

•••

CU 7,3% MAI MULT

Încălzitul locuinţelor s'a scumpit cu 7,3% din cauza leului care şi-a pierdut... puterea. Ce cumpărai cu 8.301 lei acum te costă 9.000 lei, iar petrolul se cumpără cu dolari.

•••

CAPITALA ŢĂRII ŞI A SINUCIDERILOR

În Bucureşti sunt peste 200.000 de inşi atinşi de afecţiuni psihice şi anual se sinucid peste 3.000 de oameni.

•••

Colonelul Truţulescu a rămas singurul *"scrum"* arestat din grupul celor 20 de mafioţi implicaţi în afacerea *"Ţigareta II"*.

•••

După 15 ani, *"Orient Expres"*, ce face cursa Paris-Istanbul, a oprit la Bucureşti.

•••

Hârtia de tipar s'a scumpit cu 11%. Consecinţele: scumpirea ziarelor şi a cărţilor.

•••

Imitând pe deputaţi, senatorii au cerut un plus de 18 miliarde pentru acoperirea salariilor.

•••

Ministerul de Interne a trebuit să cedeze 25 de sedii ale poliţiei şi jandarmeriei, deoarece ele se aflau în case naţionalizate din 1948-50.

•••

Un gram de aur la negru - 90.000 lei.

•••

Preşedintele Lucinski a cerut Parlamentului o lege care să interzică dubla cetăţenie. Câteva sute de mii de basarabeni sunt şi cetăţeni români.

•••

Suprafaţa maximă de pădure ce-o poate obţine un cetăţean este de 1.000 ha.

•••

SNCFR va pune în disponibilitate 17.000 de angajaţi. 5.000 din ei vor fi pensionaţi.

•••

ARAD - Ex-primarul Dumitru Branc, acuzat de furturi şi înşelăciuni, a tulit-o şi acum e căutat de Interpol.

•••

Interpolul caută 297 de Români care au comis infracţiuni în alte ţări.

•••

Se prezice: vom avea un cutremur puternic în anul 2000 şi s'a subliniat că'n Capitală sunt 91 de clădiri mari, zidite înainte de 1940, care se vor dărâma la prima zguduitură.

•••

Rezerva valutară a scăzut cu peste $300 milioane; unii prezic că dolarul va atinge 20.000 lei!

•••

"Suntem cea mai săracă ţară din Europa", a declarat Daniel Dăianu, fostul ministru al finanţelor.

•••

Un proiect de lege: se vor plăti despăgubiri victimelor mineriadelor din 1990 şi 1991; de asemenea, celor gravi răniţi, (cca. 20 de inşi) li se va oferi o maşină.

•••

Dela Inspectoratul General de Poliţie: patru cetăţeni mor zilnic din cauza alcoolului.

•••

Pentrucă doreşte izolarea ţiganilor în colonii, deoarece ei *"nu vor să muncească şi trăiesc numai din tâlhării"*, Rromii cer ridicarea imunităţii senatorului Corneliu Vadim Tudor.

•••

Celor 18 şcoli româneşti din Odesa li s'a interzis studiul limbii şi literaturii române. Cursurile se vor preda în limba moldovenească.

•••

În luna Iunie datoram $8,308 miliarde, cu $127 milioane mai mult decât datoram în luna Mai!

•••

Cea mai mică bancnotă e de 50 lei.

•••

În albia Neajlovului, lângă Călugăreni (Vlaşca) s'au descoperit urmele unui pod ce a fost construit pe timpul lui Mihai Viteazul.

•••

Într'un clasament al optimismului în Europa, România este pe locul întâi!

•••

Se pare că unii contrabandişti au început să ţipe: pridenţi contrabandiştii...

•••

Abonamentul la telefonul celular - 270.000 lei lunar şi ai dreptul la 20 de minute de conversaţie; ce vorbeşti extra, plăteşti extra.

•••

După plata abonamentului, dacă ridici receptorul te costă 210 lei primul minut. Cu cât vorbeşti mai mult la telefon, cu atât se scumpesc minutele.

•••

"Am o pensie de 5 kg. de carne". Aşa se măsoară venitul lunar.

•••

Un colţ din America: pe bulevardul Magheru stau alături restaurantele *"McDonald"* şi *"KFC"*.

•••

Cartea de telefon se distribuie numai la abonaţii care fac multe convorbiri.

•••

Un ou - 800 lei, o pâine dela 1.000 lei în sus. Asta include, la insistenţă şi o bucată de hârtie ca să-ţi înveleşti pâinea.

•••

Dacă adăposteşti un străin mai mult de 24 de ore, trebue anunţată poliţia. Autorităţile spun că urmăresc pe traficanţii de droguri!

•••

Cam 70% din populaţie s'a înscris de formă în fostul partid comunist.

•••

BUCUREŞTI: VĂZUTE, AUZITE ŞI PĂŢITE

Adeseori am întrebat pe un Român, sosit în Statele Unite, care i-a fost prima impresie când a pus piciorul în America? Mulţi mi-au răspuns: curăţenia; acum prima mea impresie ca American sosit la Bucureşti: buruienile!

În centrul Capitalei străzile măturate, fără gropi, maşini mici, şoferi îndrăzneţi, dar pe la periferie ai şansa să-ţi înmormântezi roata maşinii până la osie. Se fac reparaţii, dar sunt prea multe de reparat. Este mai curat decât înainte, mărturisesc toţi, dar n'am văzut straturi de flori, marchize luminate şi lumea plimbându-se alene ca în vechiul Bucureşti.

Pentru a descongestiona circulaţia, s'a construit un tunel pe sub Bulevardul Mărăşeşti, când plouă trebue să mergi cu barca.

O meserie discretă

Nu vezi copii cerşind, pe Dealul Mitropoliei două bunicuţe vindeau creioane; în biserică cineva îmi şopteşte la ureche să-i dau o mie de lei. I-am răspuns în engleză că-s American şi nu-l înţeleg. Când a auzit *"American"* a început să-mi spună *"Reagan, Reagan"*, l-am lăsat pe Reagan ca să-i dea 1.000 de lei.

Câinii se plimbă liniştiţi. Activitatea lor e nocturnă când dau concerte, dar după câteva nopţi am putut să dorm liniştit.

Staţiile de taxi sunt dese şi te poţi tocmi: îi spui unde mergi şi cât îi dai. Tocmeala salvează cam un sfert din preţ, iar şoferul nu-şi mai pune... *"metrul"*. Am schimbat dolari şi m'am văzut milionar. Pe vremea mea 8.000 de lei era o leafă bună, azi cu 8.000 lei poţi cumpăra 10 ouă. Dacă găseşti pe stradă o bancnotă de 50 de lei, nu se plăteşte să te apleci şi s'o ridici. S'ar putea să-ţi rupi un nasture. N'am văzut un semn: *"Fumatul interzis"*.

Televizor, ziare şi reviste

Dacă vrei să vezi un film la televizor ai două şanse: 1) Să vezi un film american şi 2) să vezi un alt film american. Serialele sunt un XEROX al serialelor americane, dar le lipseşte decorul şi eleganţa. *"Roata norocului" (Wheel of fortune)*, *"Rişti ca să câştigi" (Jeopardy)*. Rar când vezi o comedie.

La chioşcuri potop de ziare şi reviste; cele mai căutate săptămânale *"Caţavencu"* şi *"România Mare"*, unul cu zeflemea, celălalt cu înjurătura.

Scena şi ecranul

M'am dus la Operă (Am văzut Traviata, opere noi nu se montează că ar costa bani: decoruri, repetiţii etc.) şi a trebuit să-mi cumpăr un bilet (25.000 lei) şi în baza acestui bilet am obţinut biletul de intrare care îmi identifica rândul şi numărul locului.

A vinde un singur bilet care să cuprindă şi preţul şi numărul locului ar fi prea simplu şi ar lăsa o casieriţă şomeră. La Operă lume multă şi decent îmbrăcată.

Am vrut să văd un film românesc, dar pe ecranele Capitalei nu rulează nici o peliculă autohtonă. Se promite că la anul se vor turna câteva filme, până atunci pot să mă laud:

Am venit din America în România şi am văzut un film american.

Moştenirile ceauşiste

METROUL, mândria Capitalei. Nu-i elegant, dar e curat. Nu vezi cerşetori, hârtii pe jos şi nu citeşti pornografii pe pereţi aşa cum citeşti prin metrourile americane.

CASA POPORULUI. Nu repet luxul şi imensitatea, dar notez: lui Ceauşescu îi era teamă să nu fie otrăvit, aşa că în loc de aer condiţioanat s'au instalat calorifere. C.P., înconjurată de ziduri ca o fortăreaţă construită pe o imitaţie de deal nu ştii cum s'o identifici: e clădire dedicată poporului, dar nu e la nivel cu poporul, ori e fortăreaţă aşezată pe o ridicătură de pământ? (O oră de filmat şi luat fotogtafii costă $200). N'am filmat.

BLOCURILE se ţin lanţ de-a lungul străzilor şi marea majoritate sunt construite în serie şi n'au coridoare. Dacă vrei să vizitezi un vecin ce stă la acelaşi etaj dar întrebuinţează altă scară, atunci te dai jos cu liftul (maximum patru persoane dacă nu sunt grase), ieşi în stradă şi iei liftul vecinului, dar dacă ai perete comun cu prietenul vecin, atunci poţi conversa întrebuinţând alfabetul Morse. Gunoiul ţi-l duci singur şi-l arunci în lada de gunoi, lada o găseşti uşor, e la intrare în faţa scărilor.

Pe uliţa privatizării

Se merge cu paşi mici. E greu să schimbi năravul. Am colindat pieţele, cofetăriile, magazinele, găseşti de toate, dolari să ai, am văzut vitrine cu articole înghesuite de parcă aşteptau camionul să le ducă la gară, mese necurăţate şi chelneriţă citind ziarul, dar am văzut şi hărnicia şi amabilitatea altora, inclusiv McDonald şi KFC, ce dau exemplu de cum trebue servit clientul.

Am intrat într'un magazin, m'am apropiat de vânzătoarea de după tejghea să-i spun ce vreau, dar tejgheaua era proaspăt vopsită şi mi-am murdărit mâinile şi paltonul. Nici un semn să avertizeze cumpărătorii. Am protestat şi toţi au făcut pe Chinejii, deşi eram în Bucureşti.

Totuşi, un semn bun: şi-au vopsit tejgheaua!

La revedere Bucureşti, pân'la ROMFEST-ul din anul 2000.

George DONEV

din cele 3 colţuri ale lumii

RUBRICĂ de DAN PĂSTOREL

RUSIA FACE PAŞI ÎNAPOI

Pentru a rezolva criza politică, Elţîn a fost nevoit să cedeze, renunţând la Cernomârdin pentru funcţia de prim-ministru. După cum se ştie, în urma crizei economice, care în August ajunsese la apogeu, preşedintele rus a demis întregul guvern reformist şi a propus din nou ca prim-ministru pe Victor Cernomârdin, pe care îl demisese la 23 Martie. Atunci Elţîn îl înlocuise pe Cernomârdin cu reformistul Ghenadi Kirienko.

Chiar cu o zi înainte de vizita Preşedintelui Clinton, Rusia a intrat şi în criză politică, Duma respingând numirea lui Cernomârdin cu 253 la 53. Elţîn a reînnoit candidatura, dar pe data de 7 Septembrie, Cernomârdin a fost respins din nou cu un rezultat de 273 la 138, el având nevoie de 226 voturi pentru a fi aprobat de Duma cu 450 locuri. De notat că partidul proreformist, dar antiguvernamental, Iabloco, al lui Grigori Iavlinski a votat alături de comunişti. Pentru a nu prelungi criza care ar fi dus la al treilea vot şi dizolvarea parlamentului cu noi alegeri, Elţîn a considerat că trebue să facă un compromis, cedând în faţa presiunilor exercitate de partidul comunist al lui Ziuganov, ceea ce unii analişti o consideră ca cea mai grea înfrângere a lui Boris Elţîn din cariera lui politică.

Boris Elţîn

Preşedintele a propus Dumei în funcţia de prim-ministru pe Ministrul de Externe Evgheni Primakov. Toate partidele, cu excepţia ultranaţionaliştilor lui Jirinovski au anunţat că vor sprijini alegerea lui Primakov, ceea ce s'a întâmplat pe data de 11 Septembrie, când Duma a votat cu 317 voturi pentru, 63 contra şi 15 abţineri.

Evgheni Primakov (68 ani), s'a născut în Kiev, dintr'o familie evreiască, dar a crescut apoi în Tibilisi. Şi-a schimbat numele în Primakov pentru a preîntâmpina manifestări antisemite. După terminarea studiilor în 1953, a fost mai întâi corespondent, apoi redactor şef la radiodifuziunea sovietică, *Gostelradio* şi a studiat limba arabă. În calitate de corespondent îndeplinea însă diverse misiuni în Orientul Mijlociu şi Apropiat, lucrând pentru Directoratul 1 al KGB. A intrat în partidul comunist în 1959, iar din 1962 până în 1970 va acţiona sub acoperirea de corespondent al *Pravdei* în cadrul *grupului extern*, cu misiunea de a contacta diplomaţi şi corespondenţi occidentali, ca şi şefi de state şi politicieni din Orientul Apropiat şi Mijlociu, contribuind la dezinformarea unor lideri ca Nasser şi Saddat.

Primakov, corespondent al Pravdei, dar cu numele de agent *Maxim*, era principala legătură dintre Moscova şi celebrul agent englez *Kim Philby*, care lucra pentru Sovietici. El reuşeşte să-l anunţe pe Philby că este pe cale de a fi atras într'o cursa la Beirut şi organizează evadarea acestuia cu ajutorul rezistenţei sovietice din Liban. Philby va ajunge la Moscova şi va fi decorat de Brejnev cu *"Steagul Roşu"*.

În anii 1970 Primakov devine consilierul lui Brejnev şi este primit în Comitetul Central al Partidului în anii 1980... A fost întotdeauna un pragmatist şi un loial al Kremlinului. A fost primit în Biroul Politic şi a servit cu fidelitate pe toţi liderii sovietici, începând cu Brejnev şi terminând cu Gorbaciov, apoi pe Preşedintele rus Elţîn. In 1991, într'o misiune care a agasat pe Occidentali, nu a reuşit să-l determine pe Saddam Hussein să evite războiul. În 1994 era şeful Serviciului Central de Informaţii Externe al Rusiei. Este considerat a fi prieten cu Saddam Hussein şi simpatizant al lumii arabe, a cărei limbă şi cultură o cunoaşte. În 1996 a fost numit Ministru de Externe în locul lui Andrei Kozîrev, considerat de comunişti şi ultranaţionalişti pro-occidental. El a abandonat repede politica provestică a predecesorului său, apărând în mod ferm politica tradiţională a Moscovei în lumea arabă şi Estul Europei. Primakov a afirmat în mod constant că Rusia este o *"mare putere"*, cu dreptul deplin de a duce o politică pe scena politică internaţională: *"Este dificil şi uneori imposibil de a rezolva problemele internaţionale fără participarea Rusiei"*, a declarat el.

După cum era de aşteptat, au început să fie luate măsuri care arătau o întoarcere spre trecut a politicii ruse. A fost numit director al Băncii Centrale Viktor Gheraşcenko, care a mai condus această bancă în perioada 1989-1994. Apusenii se tem că el va începe să tipărească ruble pentru a rezolva nevoile bugetare, cum a făcut atunci, producând o inflaţie masivă... El a fost aprobat de Duma cu 273 voturi contra 65.

În zilele următoare au început să intre în guvern o serie de persoane care au deţinut funcţii importante în epoca lui Gorbaciov. Astfel, ca adjunct al Afacerilor Economice a fost numit Iuri Masliukov, membru al Partidului Comunist, şi în epoca sovietică directorul Gostplanului, care cu gigantica sa birocraţie era centrul de comandă al sistemului economic sovietic, care elabora celebrele planuri cincinale. Tot membru al Partidului Comunist este şi Vadim Gustov, guverantorul regiunii din jurul St. Petersburg, care a fost numit al doilea consilier al primului ministru.

Deşi Primakov a declarat că va continua reformele, el a pus accentul pe nevoile populaţiei şi ale industriei ruseşti. *"Nu trebue să continuăm reforme care au efect dăunător asupra populaţiei. Dacă terapia se tărăie de decade şi nu se întrevede nici un ochi de lumină la*

Evgheni Primakov

capătul tunelului, în mod cert acest lucru nu este în interesul naţiunii", a spus noul prim-ministru.

În zilele care au urmat a început să se întrevadă din ce în ce mai clar atât din declaraţii cât şi din măsurile acceptate de Elţîn, o întoarcere spre trecut. Ministru adjunct al Agriculturii a fost numit Ghenadi Kulik, fost Ministru al Agriculturii în perioada sovietică şi un susţinător al gospodăriilor colective în dauna proprietăţilor agricole particulare. Elţîn a dat un decret la 22 Septembrie prin care se umflă aparatul guvernamental, contravenind astfel decretului din Aprilie, în care era definită nevoia de restrângere a birocraţiei şi scăderea cheltuielilor de stat, prin crearea unui guvern restrâns, dar eficient. Astfel, noul decret stabileşte numărul prim-miniştrilor adjuncţi la şase în loc de trei, ministerele se dublează, iar numărul comitetelor de stat se înzeceşte.

Fără a da detalii, Primakov a anunţat un plan pentru a stabiliza criza economică şi căderea rublei. *"Guvernul plănuieşte să ia măsuri serioase pentru a echilibra piaţa de schimb valutar şi operaţiunile de schimb valutar. Şi vreau să fiu clar, nu exclud măsurile administrative"*, a declarat Primul ministru. Ulterior, el a căutat să atenueze afirmaţiile sale pentru a linişti pe majoritatea Ruşilor de eventualele măsuri, care riscă să le distrugă economiile, spunând că deocamdată nu s'a făcut nici un plan, ci se lucrează la facerea lui. Dar nu a durat mult ca să iasă pe piaţă o serie de zvonuri în privinţa planului făcut de Masliukov, care au un alarmant iz sovietic. Astfel se atribuie rolul statului în economie, incluzând şi controlul asupra valutei. Rata de schimb a rublei va fi fixată de Banca Centrală, iar valuta forte nu va putea intra în ţară decât cu autorizaţie specială. Fostul prim-ministru Igor Gaidar a declarat că planul este un *"război contra dolarului"*. Există o frământare în culisele Kremlinului în urma divergenţelor acute de păreri între noii miniştri şi cei rămaşi din vechiul guvern reformist.

În plină criză economică şi

nesiguranţă, vodka a ajuns un fel de monedă forte, foarte mulţi Ruşi, chiar cei care nu sunt băutori, îşi transformă economiile în vodkă. De altfel chiar statul, care a rămas în restanţă cu salariile pe luni de zile, a utilizat vodka drept valută; 8.000 de educatori din Republica Altai din Rusia Centrală au primit salariul în vodkă, 15 sticle fiecare. De altfel, chiar în timpul ţarismului jumătate din câştigurile statului rus se datorau vânzărilor de vodkă controlate de stat. În epoca sovietică, până în anii '80 când a fost concurată de petrol, vodka aducea statului 35% din venituri. Primakov vrea să impună un control sever al producţiei de vodkă, care din 1992 a avut vânzare liberă. Guvernul controlează distilăriile de de alcool ce folosesc la fabricarea vodkăi, care este de fapt alcool amestecat cu apă şi adaus de arome. Producătorii de vodkă, pentru a scăpa de taxe, lucrează şi noaptea, dar raportează ce au lucrat ziua. Astfel în 1997 fabricanţii de vodkă au raportat 868 de milioane de litri, dar raportul de consum pe aceeaşi perioadă a arătat 2,15 miliarde litri...

ALEGERILE DIN GERMANIA

Alegătorii germani au hotărît ca să se debaraseze de Helmut Kohl, cancelarul reunificării, care a condus destinele Germaniei timp de 16 ani, fiind întrecut în această longevitate numai de Bismark. Kohl devine şi primul cancelar, de după 1945, care este înlăturat încă fiind în funcţie.

Încă înainte ca cei 60 milioane de alegători să înceapă să se îndrepte spre cele 80.000 de locuri de votare, în dimineaţa zilei de 27 Septembrie, se prevedea că lupta va fi strânsă pentru desemnarea în final a cancelarului, care va conduce destinele Germaniei în următorul secol. Sondajul de opinie arăta un avantaj de 4% pentru Gerhard Schroeder, candidatul Partidului Social Democrat, cotat cu 48%, în timp ce cancelarul în funcţie, Helmuth Khol avea 38%. Important era însă faptul că 28% din alegători erau încă indecişi. Experienţa din trecut arăta că deobicei majoritata acestora decideau în final să voteze pentru guvernul în funcţiune, considerând că o schimbare înseamnă şi un drum spre necunoscut. Dar nu a fost să fie aşa.

Gerhard Schroeder

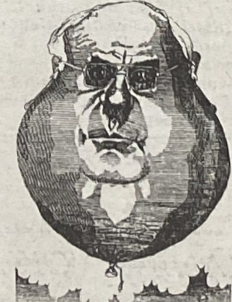
Partidul Social Democrat a obţinut 41,2% din voturi dela 36,4 cât a avut în alegerile din 1994, în timp ce coaliţia Uniunea Creştin Democrată - Uniunea Creştin Socialistă a obţinut numai 35% dela 41.4%, cu cât a câştigat în 1994. S'au clasat apoi Verzii (Partidul Ecologic) cu 6,7% dela 7,3%, Partidul Liber Democrat 6,3% dela 6,9%, Partidul Socialismului Democratic (Fostul partid comunist) cu 5,1% dela 4,4% şi alte partide 5,9% dela 3,6%. De remarcat că singurele partide care au obţinut o creştere sunt partidele de stânga, Partidul Social Democrat şi Partidul Socialismului Democratic. Acesta din urmă, atingând baremul de 5%, obţine şi reprezentarea în parlament (Bundestag).

Helmut Kohl deţinea puterea din 1982, fiind după Bismark cancelarul cu cea mai lungă perioadă de guvernare. Deşi era considerat cancelarul unificării, tocmai în regiunea de Est, pe care o alipise cu mari sacrificii financiare, era primit adeseori cu huiduieli. Din 1990, guvernul german a trebuit să alimenteze Estul cu peste 625 de miliarde dolari prin plăţi individuale, subsidii în afaceri şi concesii în taxe.

Se consideră că cea mai generoasă donaţie a lui Khol a fost echivalarea puternicei Mărci vest-germane cu slaba Marcă est-germană. Desigur că acest lucru s'a făcut pe baza unui cost economic uriaş, fiindcă a urmat o inundaţie de miliarde de extra monede ce au necesitat măsuri cheltuitoare pentru a împiedica inflaţia. Dar pentru mulţi din cei din Est, reunificarea a înseamat să pornească dela început într'o lume pe care nu o înţelegeau. Nici un patron nu avea nevoie de modernizări tehnice, în care competiţia de piaţă liberă înlătura o mare parte din masa de muncitori deveniţi nenecesari. La Rostock, de exemplu, numărul muncitorilor a ajuns la jumătate, comparativ cu epoca comunistă. Sentimentul est-german poate fi sintetizat de declaraţiile unui muncitor şomer al acestui şantier: *"În RDG am avut probleme cu STASI (Securitatea), acum aş prefera să trăiesc în acele timpuri"*.

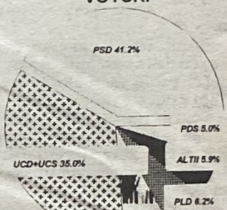
Greul drum de trecere dela comunism la piaţa liberă a făcut ca în fosta Germanie de Est număul şomerilor să atingă 19,4%, comparativ cu 9,9% în restul Germaniei, număul total de şomeri pe întreaga Germanie fiind de 4,1 milioane. Fosta Germanie de Est are o populaţie de 18,6 milioane, iar restul Germaniei 60,3 milioane de locuitori. Producţia anuală brută pe cap de locuitor este în Vest de 92.000 dolari, în timp ce în Est ea atinge numai 38.000 de dolari. Tocmai pe aceste discrepanţe şi-a bazat Gerhard Schroeder propaganda electorală, el promiţând noi locuri de muncă, reforma sistemului social, asigurarea oamenilor de afaceri prin convorbiri pentru scăderea taxelor şi asigurând în acelaşi timp pe muncitori de promisiunea unor beneficii şi pensii mai mari.

Schroeder, fiind din 1994 primul ministru al landului Saxonia Inferioară, a cunoscut perfect problemele care frământă populaţia acestei părţi a Germaniei. în care Kohl era

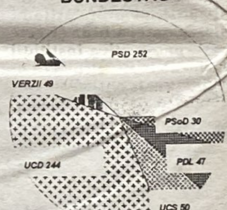

profund antipatizat pentru promisiunile sale anterioare pe care nu le-a respectat. Khol a repetat viziunea sa pentu poziţia Germaniei în Europa, dar mai ales noua generaţie a obosit de lecţiile de istorie şi este preocupată de nevoile interne ale Germaniei.

VOTURI

BUNDESTAG

Gerhard Schroeder (54 ani) a studiat Dreptul şi în 1980 face parte din Bundestag, iar în alegerile din 1994 este ales premier al Saxoniei de Jos. În 1997 este numit de Preşedintele Partidului Socialist Oskar Lafontaine, candidatul partidului pentru poziţia de cancelar. Faptul că este căsătorit a patra oară nu a influenţat pe alegători, cum s'ar fi întâmplat în Statele Unite.

Partidul Social Democrat va face coaliţie cu Verzii, dar punerea de acord între cele două partide va da destulă bătaie de cap lui Schroeder. Verzii au unele idei care nu corespund cu ceea ce a promis viitorul cancelar, adică stabilitate economică, lege şi ordine şi continuitate în politica externă. Astfel Verzii au pledat pentru închiderea reactoarelor nucleare, care produc însă o treime din forţa energetică a ţării, cerere care a fost din nou formulată chiar imediat după alegeri de Jürgen Trittin, unul din liderii Verzilor. Nici propunerea de a legaliza drogurile uşoare, cum este marijuana, nu este compatibilă cu legea şi ordinea enunţată de Schroeder, iar opoziţia pentru extinderea NATO şi chiar retragerea din această organizaţie nu corespund cu afirmaţia viitorului cancelar de continuitate în politica externă.

Conform Constituţiei Germaniei, Bundestagul trebue să se reunească după treizeci de zile dela votare, pentru a alege pe noul cancelar. Până atunci Schroeder trebue să-şi pună la punct coaliţia. El chiar vrea să accelereze depunerea jurământului, ca acesta să aibă loc pe data de 22 Octombrie, pentru a participa la întâlnirea la vârf a Uniunii Europene, care va avea loc în Austria.

CRIZA POLITICĂ ŞI ECONOMICĂ DIN RUSIA ŞI TANGENŢELE EI ROMÂNEŞTI

—Nicolae DIMA—

În ultima vreme ziarele americane au publicat ample articole şi analize despre situaţia politică, economică şi financiară extrem de critică din Rusia. Concluzia acestor articole este că principalii vinovaţi de starea jalnică din Rusia sunt membrii noii clase oligarhice care au jefuit resursele ţării, au înşelat investitorii străini, şi au depus sute de miliarde de dolari în bănci occidentale, precum şi şefii noii crime organizate.

În acest sens, ziarul *"The Washington Times"* a publicat recent câteva articole semnificative. Jurnalistul Martin Sieff, de exemplu, care la rândul său citează personalităţi occidentale şi ruse, apreciază că în cursul lunii August investitorii occidentali au pierdut câteva zeci de miliarde de dolari în Rusia. Puternicul grup bancar Britanic Barklays a estimat, de exemplu, că prăbuşirea economică a Rusiei ar putea costa grupul financiar respectiv cel puţin 225 de milioane de dolari numai anul acesta. Grupul american Bankers Trust ar putea pierde de asemenea 350 de milioane, iar grupul japonez Sumara ar putea pierde la rândul lui aceeaşi sumă de bani.

În acest timp, continuă Washington Times, noii bancheri ruşi şi şefii crimei organizate au jefuit Rusia şi şi-au depus profiturile în străinătate. Chiar şi cele mai conservative instituţii occidentale au calculat că în ultimii *şapte* ani aceste cercuri au depus în străinătate între 25 şi 59 de miliarde de dolari. Trebue precizat că în aceeaşi perioadă de timp Fondul Monetar Internaţioanl a acordat Rusiei împrumuturi în valoare de 32 de miliarde de dolari. În timp ce oficialităţile dela Moscova susţin că doar aproximativ zece miliarde de dolari au fost transeferaţi din Rusia în Occident, un fost ministru rus de Interne, generalul Anatoly Kulikov, crede că cercurile interlope ruse au depus de fapt în conturi secrete occidentale între 250 şi 300 de miliarde de dolari. Este deci vorba de o sumă de patru ori mai mare decât întregul ajutor financiar acordat Rusiei în ultimii şapte ani şi de trei ori mai mare decât datoria externă a Moscovei.

Unii analişti îi compară pe noii îmbogăţiţi ruşi cu aşa-zişii baroni care au exploatat America în cursul secolului trecut. Frank Ciluffo, şeful echipei de analiză a crimei organizate din Rusia din cadrul Centrului pentru Studii Internaţionale şi Strategice din Washington, a declarat însă că paralela este inechitabilă. Este adevărat că baronii americani au acumulat bogăţii imense, dar din profiturile lor ei au construit căi ferate, uzine metalurgice, fabrici de automobile, şcoli, spitale, biblioteci publice, şi multe altele. În schimb, noii oligarhi ruşi au jefuit ţara şi şi-au ascuns sumele sustrase în conturi secrete din străinătate.

Cine este vinovat de actuala tragedie rusă, se întreabă în această situaţie ziarista Helle Bering dela Washington Times? Vinovaţi sunt Ruşii înşişi, îşi răspunde d-sa, referindu-se în primul rând la conducerea dela Moscova. Îmbătaţi de vastitatea ţării lor, de miile de arme nucleare pe care le deţin, şi măcinaţi în continuare de viermele măreţiei şi grandorii, scrie D-na Bering, liderii politici ruşi au ales calea pierzaniei. Asemenea politicieni ca fostul premier Victor Cernomârdin şi directorul băncii centrale a Rusiei, Serghei Dubinin, au evitat reformele, au tolerat jefuirea ţării şi au participat ei înşişi la jefuire, a susţinut cu convingere ziarista dela Washington Times.

În consecinţă, Rusia nu mai dispune de o economie reală, ci de una imaginară, o economie de anvergură mult mai mică decât se pretinde oficial. În plus, aşa cum a fost efectuată până la ora actuală, privatizarea din Rusia este bazată pe furt, pe corupţie, şi pe exploatare. În încheierea articolului său, Helle Bering redă afirmaţiile economistului rus Andrei Ilarionov, care a făcut recent o depoziţie revelatoare în Congresul American. Acesta a susţinut că este dureros că Fondul Monetar Internaţional a spijinit politica financiară iresponsabilă a Moscovei deşi şi-a dat seama că se va ajunge la prăbuşire. El şi-a exprimat apoi convingerea că cel mai nefast lucru pe care l-ar face Occidentul în actuala situaţie, ar fi să acorde noi împrumuturi Moscovei.

La aceste observaţii adăugăm că situaţia din România nu este cu mult mai roză, dar deocamdată guvernanţii dela Bucureşti au reuşit să evite o catastrofă economică de tip bulgar sau rus. Trebue să atragem însă atenţia asupra primejdiei administrării neînţelepte a puţinelor resurse de care mai dispune încă România şi de creşterea datoriei externe a ţării.

După unirea celor două Germanii, specialiştii vest germani au apreciat iniţial că provincia răsăriteană a ţării, fostul DDR, ar fi necesitat peste zece miliarde de dolari pentru refacere. În timp, aprecierile s'au schimbat, suma estimată fiind continuu ridicată. Un articol publicat recent la Washington a precizat însă că suma cheltuită de Occident pentru ridicarea părţii estice a Germaniei a ajuns la uluitoarea cifră de câteva sute de miliarde de dolari, iar speranţa aducerii regiunii estice la paritate cu Vestul s'a pierdut.

Dacă fosta oglindă a comunismului mondial, DDR-ul, nu se poate reface nici cu sute de miliarde de dolari, cât îi va trebui României? Cine va putea ajuta România, dacă Românii nu se ajută singuri? Dacă nu îşi administrează onest şi judicios toate resursele şi toate sumele primite din Occident? Dacă sute ori miliarde de dolari iau calea tăinuită a conturilor secrete din străinătate? Şi în tot acest răstimp guvernul dela Bucureşti închide ochii, uită de reforme, şi se preface că totul intră în normalitate.

—ULTIMA ORĂ—

BARBARIE LA BUDAPESTA

—Mihai GHEORGHIU—

Întâlnirea dintre reprezentativele Ungariei şi României contând pentru calificarea la Europenele din anul 2000, întâlnire care s'a desfăşurat la Budapesta, pe stadionul Nepstadion la data de 14 Octombrie a.c., s'a încheiat cu un rezultat de egalitate.

Din nefericire, partida respectivă a fost mult sub limitele oricărei sportivităţi, chiar şi decente, degenerând în altercaţii dure în terenul de joc, şi în violenţe deosebit de grave, în rândurile spectatorilor, atât verbale cât şi fizice, din partea suporterilor maghiari.

Cu siguranţă că patima, urmare a recentelor tensiuni politice dintre cele două combatante, şi-a pus indiscutabil amprenta negativă, tensionând la maximum confruntarea din teren! Vina o poartă în primul rând politicienii, care au alimentat şi alimentează în continuare orgoliile naţionale, a căror *monedă* este din ce în ce mai mult vehiculată, în dorinţa meschină a unor interese iresponsabile!

Pe Nepstadion, imediat înaintea începerii meciului, imnul naţional al României a fost huiduit copios de zecile de mii de suporteri maghiari, în timp ce spectatorii români au avut bunul simţ de a-l aplauda, pe cel al gazdelor.

În timpul desfăşurării partidei, galeria maghiară a strigat în continuu: *Ţiganii, ţiganii...*

Mai mult decât atât, au început să strige că vor face din Bucureşti un sat *unguresc!*

Desigur că în aceste condiţii, *lupta* din teren a devenit crâncenă.

Galeria română a numărat aproximativ 5.000 de simpatizanţi, care au venit la respectivul stadion cu autoturisme, pe care la plecare le-au găsit vandalizate, cu geamurile sparte, lovite de bâte, cu cauciucurile tăiate.

Autocarele româneşti parcate la intrarea stadionului au fost asaltate şi desigur avariate, iar şoferii, deşi au încercat să fugă, s'au ales cu dinţii rupţi şi plini de sânge şi, asta, sub privirile dispreţuitoare ale organelor de poliţie ungare care se amuzau copios.

Şoferul autocarului BH-02BPS a reuşit să fugă şi să se adăpostească în spatele unui baraj de poliţie, dar nu înainte de a fi bătut de suporterii unguri, care i-au spart dantura şi ochelarii!

Din motive de spaţiu şi mai ales din dorinţa de a nu contribui la excitarea spiritelor, ne mărginim aici, în relatarea situaţiei barbare şi înjositoare la care suporterii români au fost supuşi.

În România, după meci, riposta a fost vehementă.

Clujenii au fost la un pas să arunce în Someş statuia lui Matei Corvin, iar Gheorghe Funar a cerut ruperea imediată a relaţiilor diplomatice cu Ungaria. Revenirea în oraş a autocarelor vandalizate şi a oamenilor desfiguraţi, a transformat oraşul într'un adevărat butoi cu pulbere!

La întrebările puse de ziarişti, Ministrul de Externe Ungar a declarat cu nonşalanţă şi o nevinovată surprindere, că nu ştie ce s'a întâmplat, ba mai mult nu cunoaşte existenţa unor asemenea fapte!

FRF a înaintat o scrisoare de protest către FIFA, prin care solicită suspendarea echipei naţionale a Ungariei din respectiva competiţie.

"Partida" retur din Noembrie, la Bucureşti, se anunţă incendiară! Să sperăm însă că raţiunea şi diplomaţia îşi vor spune cuvântul, iar barbaria dela Budapesta nu va fi repetată la Bucureşti!

EFEMERIDE

SINDROMUL COSOVO

Intenţionam să scriu despre ROMFEST '98, despre întâlnirea dela Bucureşti, despre relaţiile Exilului cu Ţara, cum ne văd prietenii şi adversarii, cum am regăsit ţara şi oamenii, şi despre multe altele, după prima sesiune ROMFEST din România.

Credeam ca depărtarea anilor ne-a schimbat optica - nouă şi prietenilor rămaşi în ţară - şi un nou fel de a privi lucrurile ne va stingheri dialogul, dar evenimentele la care am asistat în ţară şi cele ce sunt preconizate (de cine, de ce şi de unde?) mi-au dovedit că judecata dreaptă a celor frământaţi de soarta ţării, este identică, fie că sunt în România, fie în afara ei.

O stare generală de îngrijorare apasă viitorul României. Ea este percepută instinctiv de toate categoriile şi este ignorată sau ascunsă de politicieni, în special de cei dela guvern.

În mascarada cazurilor de corupţie, imoralitate, nepotism, căpătuială şi sfidare, gravele probleme ce stau în faţa ţării sunt ocolite sau rezolvate printr'o continuă cedare, fără nici un fel de discernământ şi spirit patriotic.

S'a semnat dezastruosul tratat cu Ucraina şi populaţia românească de acolo a fost abandonată total, la buna discreţie a Ucrainenilor, care duc o politică de totală desnaţionalizare, în timp ce la Bucureşti se aprobă înfiinţarea unei universităţi maghiare plătită din banii contribuabililor români, unde nu se va preda nici un curs în limba română. Încurajaţi de continua cedare a guvernanţilor dela Bucureşti, secuii cer autonomie administrativă, după ce de fapt în Harghita şi Covasna îi prigonesc pe Români până la secuizare. Problema nu este încă rezolvată, iar ţărăniştii dela putere, tremură de frica pierderii algoritmului politic ce poate duce la spargerea coaliţiei guvernamentale, fapt bine cunoscut de partidul Maghiarilor din coaliţie, care şantajează cu ieşirea din guvern, metodă învăţată dela Petre Roman, care obţine totdeauna rezultatele scontate.

La Iaşi, primarul Simirad a înfiinţat Partidul Moldovenilor, şi nu este nici un secret că în spatele acestei idei stă vechea dorinţă rusească de a se crea un *"stat moldovenesc"*, ca pe vremea lui Ştefan cel Mare, care să intre sub sfera de influenţă rusească şi la nevoie să se bată chiar cu Ţara Românească.

Un zvăpăiat agită în ţară separarea Banatului, pentru a deveni *"stat monarhist"*, pentrucă Banatul n'a fost niciodată republică, dar cel mai grav caz este atitudinea publicată a unui intelectual român, realizator la TVR Cluj, care cere nici mai mult, nici mai puţin decât *"autonomia Transilvaniei"*. Publicat în *"Monitorul de Cluj"* şi difuzat de Fundaţia *"Pro Transilvania"*, în articolul semnat de Sabin Gherman, autorul după ce îi înjură pe Români şi aruncă cele mai neruşinate insulte pe istoria Românilor, conchide: *"... m'am săturat de România, vreau Transilvania mea"*. Dacă adăugăm la aceasta şi nemulţumirea Românilor Uniţi cu Roma, cărora încă nu li s'a făcut dreptate deşi au trecut aproape nouă ani dela evenimentele din Decembrie '89, putem trage concluziile cele mai pesimiste la ce se poate aştepta România, care ignorând realităţile, visează NATO şi integrare europeană.

În diferite publicaţii din Apus apar tot mai des hărţi politice cu viitoarea structură a Europei, fie cu împărţirea pe zone religioase - catolice şi protestante de o parte, ortodoxe de altă parte - unde România este ciuntită mai rău ca în 1940, fie în zone politice care opresc Uniunea Europeană pe Carpaţi.

Deocamdată, Noua Ordine Mondială este prinsă în rezolvarea conflictului din Cosovo. De ce este Iugoslavia ţinta principală a dezagregării ca stat, nu ştim şi nu ne spune nimeni. Dacă este adevărat că nici Croaţia, nici Slovenia, nici Bosnia şi Herţegovina n'au făcut parte dintr'un stat sârbesc unitar, Cosovo a aparţinut totdeauna de Serbia.

Crearea statelor fictive Cehoslovacia şi Iugoslavia după Primul Război Mondial a fost o soluţie nefericit aleasă, de pe urma căreia au rezultat numai conflicte între etnii. S'a încercat chiar întărirea lor în cadrul Ligii Naţiunilor, iar ambiţiosul şi vândutul Titulescu s'a luptat să creeze din aceste ţări împreună cu România, un zid contra Germaniei, care a costat scump pe toate trei ţările. Cu toată şubrezenia lor, chiar după cel de-al Doilea Război Mondial s'a trecut la învigorarea acestor ţări, iar într'un timp, sub Tito, Iugoslavia avea cel mai ridicat standard din toate ţările balcanice şi comuniste. Şi Iugoslavia şi Cehoslovacia au fost admise în cadrul aceloraşi frontiere în ONU şi au semnat Acordul dela Helsinki. Ce s'a întâmplat între timp? După prăbuşirea comunismului, Cehii şi Slovacii s'au separat după un divorţ paşnic, dar Sârbii, tributari încă mentalităţii oriental-balcanice, n'au înţeles o separaţie normală, prin buna înţelegere, aruncând ţara în haosul unui război civil.

Dacă Slovenii şi Croaţii aveau dreptul la separare, nu acelaşi lucru se întâmplă cu Albanezii. Ei au avut toate drepturile de minoritari în Iugoslavia, fapt de care nu au beneficiat sub nici o formă Aromânii din Cosovo, Macedonia şi Serbia.

Răscoala Albanezilor din Cosovo este complet lipsită de sens, pentrucă în Albania, standardul de viaţă este cu mult mai scăzut decât în Cosovo. Şi totuşi, Cosovo a devenit o *"problemă internaţională"* în care a intervenit NATO.

Cine i-a înarmat pe Albanezii din Cosovo, cine îi alimentează şi ce regiune din Balcani va urma după Cosovo?

Zahu PANĂ

CRONICA VREMII

"REINVENTAREA POLITICII" DE VLADIMIR TISMĂNEANU

- V -

—Ion BOIERU—

Ne îndoim că Tismăneanu are o cuprindere mai bogată a culturii româneşti şi din această deficienţă şi ignoranţă apar comentarii şi interpretări superficiale, incomplete.

Ca o completare a notaţiilor noastre, includem un text, grăitor dela sine, al filosofului român C. Rădulescu-Motru, din cartea sa *"Românismul - Catehismul unei noi spiritualităţi"*, care ne ajută să înţelegem problemele într'o perspectivă mai largă asupra problematicii româneşti.

"Examinat în lumina gândirii filosofice, românismul poate fi considerat ca o reacţiune specială a sufletului românesc în contra concepţiunilor şi metodelor materialiste, împrumutate culturii europene şi aplicate fără discernământ, la noi în ţară, la îndrumarea vieţii politice şi economice. Concepţiunile şi metodele materialiste au găsit în Apusul european numeroşi partizani, care au stăruit să le răspândească şi să le aplice. Aşa s'a încercat, pe baza lor, o luptă în contra religiunii, care a şi prins la câteva centre mari industriale. De asemenea, s'a încercat, pe baza lor, o reformă a artei, cu un oarecare succes. N'au lipsit nici încercările de a le aplica în organizarea învăţământului. În toate aceste direcţii însă partizanii concepţiunilor şi metodelor materialiste s'au izbit de adversari puternici. Religia, prin secularea ei tradiţie, a scăpat aproape neatinsă. Arta şi învăţământul au reacţionat repede, după o scurtă şovăire, căci adevăraţii artişti şi adevăraţii oameni de şcoală au izbutit să le limiteze influenţa. Singura direcţie în care concepţiile şi metodele materialiste au găsit în Apusul european un teren favorabil pentru aplicaţia lor a fost aceea a vieţii economice. Aci s'au aşezat ca la ele acasă. Ceva mai mult. Aci ele au găsit, mulţumită socialismului ştiinţific al lui Karl Marx, un fel de consacrare. Spre sfârşitul secolului trecut, când se vorbeşte de concepţii şi metode materialiste, aproape că prin ele se subînţelege materialismul economic al lui Karl Marx." p.91-92.

Avansând în interiorul cuprinsului din Prefaţă, trecem peste câteva puncte destul de încâlcite şi diversioniste şi ajungem la explicarea *"societăţilor civile"* -

"...cuprind grupurile independente, non-guvernamentale, asociaţii şi instituţii care au apărut în Europa de Răsărit în ultima vreme, în special după 1980. Mai ales datorită existenţei unor astfel de structuri, pe care filosoful ceh Văclav Benda le-a numit cândva <polisuri paralele>, ruperea zăgazului a fost urmată de o schimbare lină, nonviolentă. Unele dintre aceste grupuri sunt în mod declarat politice, altele nu. Implicit, totuşi, ele reprezintă toate o piedică pentru ambiţia totalitară de a domina complet societatea. Un exemplu va fi suficient ca să ilustrăm semnificaţia societăţii civile: în regimurile politice în care luarea tuturor deciziilor este hipercentralizată şi unde autoritatea aparţine partidului comunist (al cărui monopol asupra puterii este constituţional garantat), chiar şi o izolată iniţiativă ecologică intră în conflict cu o astfel de atot-cuprinzătoare dominaţie. Societatea civilă a însemnat astfel un prim pas în reinventarea politicului în afara matricei de putere existente, adică, explicit în afara şi implict împotriva partidului comunist. Şi tocmai datorită acestei abordări a schimbării politice s'ar fi putut inventa o strategie pentru construirea de instituţii paralele (sindicate independente, universităţi <zburătoare> - flying universities -, cluburi) şi chiar o contracultură de opoziţie în ţări precum Cehoslovacia, Ungaria şi Polonia.

Apariţia acestor noi mişcări nu poate fi separată de anumite influenţe internaţionale: revoluţia comunicaţiilor şi accesul crescând la informaţia liberă; impactul procesului Helsinki şi presiunea crescândă din partea Vestului pentru o democratizare internă; întărirea legăturilor dintre grupările independente din Europa Răsăriteană şi cele din Vest (cum ar fi pacifiştii şi ecologiştii).

Alături de mişcările de jos în sus, tranziţia spre post-comunism a fost evident accelerată de vizibila prăbuşire a economiilor de comandă. Revoluţia informaţională a permis oamenilor din Est să devină conştienţi de imensul decalaj dintre standardul lor de viaţă şi cel al celeilalte jumătăţi a Europei. Elitele guvernamentale, la rândul lor, n'au mai putut oferi decât remedii cosmetice puţin atrăgătoare pentru populaţie. Birocraţii înşişi călătoreau adesea în Vest şi au ajuns să înţeleagă cu timpul că problema nu era reforma economiei planificate, ci renunţarea la mecanismele ei sufocante. Dezamăgirea faţă de modelul leninist creştea atât în rândul conducătorilor, cât şi al celor conduşi. Ce a urmat a fost completa estompare a zelului ideologic şi apariţia unei clase manageriale cinice, al cărei singur interes era să rămână la putere. Sfârşitul oricărei mistici comuniste a contribuit la prăbuşirea principiului de legitimitate existent" P.26.

Ceea ce ne atrage aici atenţia este conceptul de societate civilă, care este întrebuinţat într'o formă neadecvată. În nici unul din tratatele mari şi ştiinţifice de sociologie nu se întrebuinţează termenul acesta de societate civilă; cel uzual şi universal acceptat este acela simplu de societate. Numai o intenţie diversionistă, nemărturisită, poate promova un astfel de concept sociologic, care nu are nici o bază de realitate.

Apoi, deşi *"mişcarea revoluţionară din 1989 a fost unul din evenimentele epocale ce modelează lumea"*, autorul continuă să adauge, mai jos cu câteva rânduri: *"Semnificaţia revoltei nu trebue exagerată"*, p.29. Aici este vorba de o contradicţie în înţelegerea fenomenului, sau a formei de lămurire; oare ce se exagerează, în cazul prăbuşirii comunismului?

Nici până acum nu avem dezlegarea negativismului bolşevic, care a fost o năpastă de neegalat în viaţa secolului al XX-lea. Ce insinuare nostalgică vrea să facă autorul?

NOTE ŞI COMENTARII

CLINTONIADA '98

Nu credem ca vreun alt preşedinte al Statelor Unite să fi fost tras în ţeapă, aşa cum este acum *"prezidentul"* Clinton. Şi de ce? Nu pentru afacerea cu Monica Lewinsky, ci pentru sperjur şi muşamalizarea adevărului şi asta sub jurământ! Investigat de către un forum condus de judecătorul Starr.

Punându-şi în risc preşedinţia şi familia, Clinton s'a considerat mai presus de lege, făcând dragoste cu Monica Lewinsky în automobil, în camera lui de lucru (Oval office) şi chiar în patul în care a murit Lincoln, scriu ziarele. Afacerea aceasta nu a fost ceva trecător, ci a durat 18 luni. Clinton, conform mărturiilor Monicăi, a spus că viaţa sa politică s'a terminat şi căsătoria lui cu Hillary se va termina. Cu toate că existau înregistrări magnetice făcute de o prietenă a Monicăi, Linda Tripp, Clinton neagă în faţa marelui juriu că între el şi Monica a existat ceva sexual. Această miciună a afirmat-o în faţa aparatului de televiziune când, făcând cu degetul, a spus: *"vă afirm că n'a fost nimic sexual propriu zis"*, ducând astfel în eroare marele public american care l-a crezut pe cuvânt, că el era - vezi Doamne, - Preşedinte. Şi Clinton, care umbla cu *"cioara vopsită"*, a sfeclit-o până la urmă, trebuind să apară din nou la televiziune şi să afirme că între el şi Monica Lewinsky au existat totuşi rapoarte sexuale. Era însă prea târziu, căci lumea îşi făcuse deja o idee despre domnia sa.

Dacă spunea dintru început adevărul, nu mai era nevoie să se cheltuiască patruzeci de milioane de dolari cu investigaţiile. La sfârşitul celor aproximativ patru minute, cât a ţinut rectificarea umilitoare, n'a uitat însă să-l amintească pe cel ce-i făcea investigaţia, adică Domnul Starr, şi se spune că acestea au fost adăugate la insistenţa Primei Doamne (First Lady). Că o fi, că n'o fi adevărat, iată, noi nu ştim. Ceea ce ştim noi şi ştie o lume întreagă, este că Miercuri 9 Septembrie, 36 de cutii au fost predate în duplicat celor ce de drept trebuiau să le primească, adică DOSARUL CLINTON, care se găseşte sub cheie într'o cameră a parlamentului, păzit bine ca nu cumva cineva, să-l facă pierdut şi să fie mai apoi găsit în biroul primei Doamne Hillary, cum s'a întâmplat mai înainte cu alte documente ruşinoase pentru familia Clinton.

Necazurile şi daravelile D-lui Clinton au început cu darea în judecată de către Paula Johnson, pentrucă Preşedintele şi-a permis acte incompatibile cu ea. Monica este doar martoră în procesul pe care Paula Johnson l-a pierdut, acuzaţiile nefiind întemeiate şi greu de dovedit. Billy Boy a ieşit *"basma curată"*. Nu tot la fel a ieşit din afacerea amoroasă cu Monica Lewinsky cu care, conform ziarelor, plănuise o vacanţă la Marthaos Vineyard, care până în cele din urmă n'a mai avut loc.

Au avut loc în schimb, schimburi de cadouri, printre care amintim: cravate şi cartea cu poeme a lui Walt Whitman *"Leaves of grass"*, în care trupul femeiesc este glorificat şi volumul *"Vox"*, carte pur sexuală. La rândul său, Bill Clinton a făcut cadou Monicăi o copie a *"State Union Address"*, o broşă de aur, un ac de fixat pălăria, o rochie etc. În ultimul an de afaceri amoroase, preşedintele i-a dăruit o jumătate de duzină de *"going away"*, o cutie de ciocolată - ca să nu-l uite, fireşte - şi o sculptură din Alaxa.

Nu faptul că a pus *"coarne"* nevestei contează, deoarece au mai fost şi alţi preşedinţi care aveau concubine (de amintit Kennedy), dar ce vor zice studenţii colegi cu Celsea, fiica Preşedintelui, în faţă sau în spate? Cum o vor trata? Va fi obiectul de glume de prost gust al studenţilor - ştiută fiind cruzimea specifică vârstei?

În sfârşit, zarurile au fost aruncate. Dosarul ruşinii, raportul D-lui Starr a fost făcut public şi el conţine unsprezece puncte, ce ar determina, incriminarea lui Bill Clinton şi demiterea lui din funcţia de preşedinte al Statelor Unite. Şi asta, nu pentru afacerea lui amoroasă cu Monica Lewinsky, ci pentru faptul că a minţit poporul atâta timp, cauzând pagube materiale ţării şi o ruşine nemaipomenită, faţă de el însuşi şi faţă de poporul care l-a ales ca să-l conducă.

Apariţia lui la televiziune şi scuzele adresate poporului pentrucă - zice el - a păcătuit - sunt tardive şi nimeni nu-l mai crede.

Şi când te gândeşti că domnia sa ar fi putut intra în istorie ca cel mai bun preşedinte din ultima vreme, care a scos ţara din datorii, îţi vine să plângi. Dar se vede că n'a fost să fie aşa, destinul lui a fost maşter cu el.

Nicolae NOVAC